

שלב המדיטציה 8

מקראה 1: הרמה הראשונה של הבודהיסטות

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של מאסטר קמל'שילה **Bhavana-Krama**, או: **שלב המדיטציה**. עבודה זו ניתנת למצוא בין חומרי **ACIP**, במסמך **TD3915**. הלקט שלפנינו נמצא בדפים **39B-40A**.

།སྣུམ་མ་རྣམས་ནི་བསྐྱེལ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་དག་ཏུ་བསྐྱེལ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
།ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་སྤོང་ངོ་།

כל שאר הרמות מרכיבות את דרך התרגול, ובהן הבודהיסטויה מחסל את כל 16 הנגעים הרוחניים של שלושת היקומים אשר מחוסלים על דרך זו.

།ས་དེར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚེས་གྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པས་བདག་གི་དོན་དང་འདྲ་
བར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལོན་ཏུ་གས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།

ברמה זו הבודהיסטויה משיגים תובנה עמוקה ביחס לטבען של כל התופעות, ואז הם מתחילים לפעול למען מטרות הזולת באותה המידה שהם פועלים למען עצמם. משום כך, שלמות הנתינה תופסת מקום עיקרי בתרגולם.

།བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེས་དེ་ལོན་ལོང་དུ་ཚུད་ཀྱང་ཇི་སྲིད་དུ་སྦྱང་བའི་འཇུག་པ་ཆ་སྤྲ་བ་རྣམས་ལ་
ལེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱེད་མི་རུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་དང་པོའོ། །གང་གི་ཚེ་རུས་པ་དེའི་ཡན་ལག་
དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་གཉིས་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

למרות שבודהיסטויה אלו תפסו את הכך באופן מלא, הם נשארים ברמה הראשונה עד שהם מסוגלים להבחין ולו בנפילה זעירה ביותר של מה ששגוי. כאשר הם מביאים יכולת זו, על כל הכרוך בה, לידי שלמות, הם עוברים לרמה השנייה של בודהיסטויה.

הששה עשר שמחוסלים על ידי דרך התרגול

התרגום הבא לקוח מספרו של צ'ונה דרקפה שדרופ (1675-1748) שנקרא ענן המנחה שמשמח את החכמים ומאיר את הכוונה האמיתית, פירוש מילה במילה וניתוח דיאלקטי של עטרת התובנות. הטקסט הטיבטי כלול במסד הנתונים של ACIP במסמך מס' S0195.

སྒྲོམ་སྤང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ།

הנה דרך לחלק את 16 נגעי הרוח שמחוסלים על ידי דרך התרגול:

འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་པའི་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་གཉིས་དང་འདོད་ཆགས་ཁོང་སྐོང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་དྲུག་
དང་།

יש שישה נגעים של הרוח הכלולים בעולם התשוקות: שתי ההשקפות: ההשקפה המתכלה וההשקפה הקיצונית, תשוקה, כעס, גאווה, ובורות.

དེའི་སྤིང་དུ་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་བསྐྱུས་པའི་ཁོང་སྐོང་དོར་བས་ལྷ་ལྷ་སྟེ་བཅུ་བསྐྱུན་པས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
འབྱེད་པའི་སྟེར།

בנוסף לאלו יש חמישה נגעי רוח הכלולים בכל אחד משני העולמות הגבוהים יותר, שהם כמו השישה שבעולם התשוקות להוציא כעס, וביחד עשרה. וכך בסיכום יש שישה עשר נגעים.

הצגה קצרה על השמחה השלמה

מתוך הבהרת הכוונה האמיתית, יצירת המופת של ג'ה צונגקאפה, היא עצמה ביאור על כניסה לדרך האמצע, יצירתו הקלאסית של מאסטר צ'נדרקירטי. בלקט הבא, הקטעים ב [] הם מובאות מיצירתו של צ'נדרקירטי.

ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སྤར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མིད་པར་
མཐོང་བའི་རང་བཞིན་མིད་པ་སྣོང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བརྒྱུང་བ

ילדי המנצחים שהם ברמה הראשונה של הבודהיסטות רואים – באופן שהסברנו לעיל – שליצורים אין שום טבע עצמי. אבל הם לוקחים היעדר זה כחלק מהאופן שבו הם תופסים את אובייקט החמלה שלהם.

འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་སྟེར་དུ་སྣོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་
དུ་གྱུར་ཅིང་།

וכך, בעודם נחושים לשחרר יצורים אלו, ליבם נהיה עבד למחשבות החמלה שלהם,

བྱང་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྣོན་ལམ་གྱིས་དགོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱོས་པ།

הם מקדישים את כל החסד שהם עושים עם התפילה של הבודהיסטווי ששמו קונסנג [סמנטבהדרה].

རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས།

יש להם חוכמה שאין בה שום שניות – חוכמה המכונה שמחה מושלמת.

དེའི་འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ལ་སོགས་པས་ཉི་བར་མཚོན་པ་ལ། རབ་ཏུ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

כתוצאה מתרגולים אלו הבודהיסטווי חיים באופן מושלם במקום המיוצג על ידי פרטים כגון מספר הסגולות הנעלות שהם השיגו.

དེ་ལ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྣོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ། སྣོན་ལམ་འབྲུམ་
ཕྱག་གངས་མེད་པ་བཅུ་ས་དང་པོ་བས་འདེབས་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྣོན་ལམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་
པས། སྣོན་ལམ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩ་བར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྣོན་ལམ་བཀོད་དེ།
བཟང་པོ་སྣོད་པའི་སྣོན་ལམ་མོ།།

הבודהיסטווי של הרמה הראשונה נושא עשרה ביליון ביליוני ביליוני ביליוני ביליוני מיליוני קבוצות בנות מאה אלף תפילות – עשר "התפילות הגדולות" וכולי, כמתואר בסוטרה על עשר הרמות. אלה כלולות כולן בתפילה של סמנטבהדרה, ולכן תפילה זו עולה על כל התפילות – זוהי התפילה של סמנטבהדרה, התפילה של המעשים הטובים, הרשומה בטקסט המקור.

བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་མདོ་མང་པོས་
བསྐྱབས་པས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ནི་འོག་པར་འཆད་པའོ།།

האוסף של כל האימונים מביא ציטוטים רבים מהסותרות שקובעיים שאפשרי שגם לאנשים רגילים תהיה בודהיציטה, ולכן שגיאה היא לחשוב שאנשים אלו הם רק בודהיסטווי לכאורה.

[

|גְּרוֹן צְרוּר שֶׁמִּסֵּב בְּפִי לְבַר אֲשֶׁר יִשְׁמַח
|אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה

הבורה היסטווי מחזיק בידי
צורה נשגבה של שמחה,
והוא מסוגל להשפיע
על מאה פלנטות.]

פֶּה צָר וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה
אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה
בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו
אֶת חֵן הַבְּרָאָה אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה

וכך הוא מתחיל לחוש צורה ייחודית של שמחה, ומתמלא בצורות רבות של שמחה מושלמת. מסיבה זו נוכל לומר גם שרמה זו מכונה בשם "שמחה מושלמת", כיוון שהבודהיסטווי מחזיק בידי צורה נשגבה של שמחה, ושמחתו המושלמת היא גם ממש נשגבה.

אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה
אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה

והוא גם מישוהו מסוגל להשפיע לא רק פלנטה אחת, כי אם על מאה פלנטות.

הטיפוס למעלה

[

|אֵין מִתְקַדֵּם לְבָר אֲשֶׁר יִשְׁמַח
|אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה
|בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו
|אֶת חֵן הַבְּרָאָה אַחֲרַיִם וְשֶׁמֵּט בְּעֵינָיו אֶת חֵן הַבְּרָאָה

הוא שואף לפס כלפי מעלה,
מהרמה הראשונה לשנייה,
ומתחיל לעלות.
וכך הוא חוסם כל גתיב
אל העולמות האומללים.
בנקודה זו גם נחסמות עברו
כל הרמות הקשורות ליצורים רגילים.
ולכן הוא מתואר כישות בעלת תובנה
של השמונה.]

ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་པར་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ལ་སློབ་ལོན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ས་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱེད་སེམས་འདི་ཡི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་
 དག་འགག་པ་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།

הוא מתחיל לחוש שמחה גדולה במאמץ לטפס כלפי מעלה, מהרמה הראשונה לשנייה. ואז הוא אכן מתחיל לעלות ברמות. בנקודה בה הגיע לרמה הראשונה, הבודהיסטווה מסוגל לחסום – כלומר לעצור – כל נתיב העלול להובילו ללידה בעולמות האומללים.

འཕགས་པའི་ཚེས་ཐོབ་པ་ལས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤངས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། བྱེད་སེམས་འདི་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་སློན་ཟད་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་ནོ།།

ברגע שהשיג את עולמה של ישות בעלת תובנה, קורים מספר דברים. הוא משיג יכולות הקשורות לכך שחיסל מספר גורמים שליליים והשיג תובנות מסוימות. בו בזמן בודהיסטווה זה – זה שהשיג את הרמה הראשונה – חיסל פגמים מסוימים, והשיג סגולות מסוימות הקשורות למספר שמונה, ולכן הוא מתואר באופן זה.¹

הבודהיסטווה מאפיל על אחרים בזכות משפחתו

།
 རྫོགས་པའི་བྱེད་ལུགས་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་།
 ལྷུང་དབང་གསུང་སྟེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི།
 །བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་ཕམ་བྱས་རྣམ་པར་འཕེལ།

אפילו אלה אשר נשארים בהשקפה הראשונה של הארה מלאה, מכוח שתי הקארמות הטובות שלהם הם מביסים את הבודהות מכוח עצמם, ואת אלו שנולדו מן המילים של אדוניהם של בעלי הסגולה; ואז הם ממשיכים להשיגם והולכים ומעצימים את חסדם.]

རྫོགས་པའི་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ལྟ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མ་ཟད། སེམས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
 གནས་པས་ཀྱང་། ལྷུང་དབང་པོའི་གསུང་ལས་སྟེས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་

¹ את שמונה הסגולות של הבודהיסטווה ברמה הראשונה משווים באופן כללי לשמונת השלבים של שהייה וכניסה (1) הוא זוכה לשם "בודהיסטווה" (אולטימטיבי); (2) הוא נולד למשפחתם של מי שהלכו אל הכך; (3) הוא חיסל כל אמונה אינטלקטואלית בקיום עצמי של עצמו; (4) הוא חיסל כל ספק לגבי הדרך; (5) הוא חיסל כל אמונה בתרגולים רוחניים הפוגעים במתרגל; (6) הוא חש שמחה עצומה לעלות ברמות השונות; (7) הוא לוקח על עצמו משימה זו; ו- (8) הוא חוסם כל נתיב לעולמות האומללים.

རྒྱལ་ལོ་ལྟེང་། ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་

דבר זה נכון לא רק ביחס לאלו שהשיגו את הרמות כמו ההשקפה השנייה של הארה מלאה; כלומר אפילו אלה אשר
נשארים במצב התודעה הראשון – שמחה מושלמת – מביסים את (כלומר מאפילים על) הבודדות מכוח עצמם, ואת
אלו שנולדו מן המילים, המאזינים. זאת מכוח שתי הקארמות הטובות שלהם – זו של השאיפה הכוזבת להארה, וזו
של חמלתם. ואז הם ממשיכים להשיג את אותם שני סוגי מתרגלים, והולכים ומעצימים את חסדם.

སྐོར་བཟོས་པའི་ལོ་ལྟེང་། ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་

זוהי דוגמה אחת נוספת של הגולות הנעלות שיש להם, בנוסף למה שתואר קודם.

འདི་ལྟར་བྱས་པའི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་

אנו שומעים גם מתוך חיי של האוהב:

הו בן למשפחה האצילה, כך הדבר. המה שלמלך הממלכה נולד בן או בת. בתוך זמן קצר אחרי
הלידה, ילד זה – הנושא את שמו של המלך – כבר מאפיל על כל השרים הבכירים והחשובים
ביותר בממלכה, מכוח גדולתה של שושלת המשפחה.

དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་

כך גם הבודדהיטווה המתחיל: תוך זמן קצר אחרי שהשיג את השאיפה להארה, ונולד לתוך
משפחת מלכי הדת – אלו שהלכו אל הכך – מכוח השאיפה להארה והחמלה שלו הוא כבר
מאפיל על המאזינים והבודדות מכוח עצמם, אשר חיו חיים טהורים במשך פרק זמן מאוד ארוך.

འདི་ལྟར་བྱས་པའི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་
པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་དང་སློང་རྗེས་བཟོས་པའི་སྐོར་གྱི་དབང་གིས་པམ་

הו בן למשפחה אצילה, זה דומה למקרה של "גולשי הרקיעים" שנולד להם גזל. בתוך זמן קצר כנפי הגזל משיגות עוצמה רבה, ולענין יש חדות רבה – דברים שאין למסות גדולות של ציפורים מסוגים אחרים, אפילו אם הם חיו זמן רב.

དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱུང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་
མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ།

כך גם הבודדהיסטוות שזה עתה יצרו את השאיפה להארה. כעת הם פסעו לתוך השושלת של גולשי הרקיעים הגדולים: אלו שהלכו אל הכך.

ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོའི་ལྷ་ག་གུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤེགས་པའི་
སྒྲོབས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གཞོན་པ་དང་།

גזלים אלו של גולשי הרקיעים מאפילים על האחרים בעוצמת כנפיהם – השאיפה שהם פיתחו להשיג מטרה יחידה: את המצב של ידע-כול.

ལྷ་ག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡིན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་
ངེས་པར་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ།།

המעלה של חדות עיניהם – היינו האחריות האישית שלהם כלפי אחרים – גם היא משהו שפשוט לא נמצא אצל המאזינים והבודדהות מכוח עצמם, גם אם השיגו את מצבם לפני מאות, ואולי אלפי עינים.

འགྲེལ་བཤད་ལས་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བདེ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་།
ལས་དང་པོ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་དུ་མ་ཡོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་བལྟོས་ནས་ཡིན་ལ།

נכון הדבר שהביאור מתאר ציטוטים אלו כמתייחסים לשאיפה להארה שבאה מהמשגות [השאיפה הכוזבת להארה], אבל האזכורים של "מתחיל" ו "זמן קצר אחרי שהשיג את השאיפה להארה" הם יחסי. לשאיפה האולטימטיבית.

སྤར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལུང་སྡེ་སྡེ་
གཉིས་ཀ་ནི་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་།

וזה כך משום הקביעה הקודמת, שהלידה לתוך משפחתם של מי שהלכו אל הכך מתחילה מהרמה הראשונה של בודהיסטווה; ומשום שהמשמעות של שתי המטרות שלעיל היא זהה, גם אם הן הובאו בנפרד.

ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་
མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་སྡེ་རོ།།

לבסוף, נאמר במקורות רבים – כגון *אבן החרן של הסותרות* – שהשאיפה להארה בדמות לקיחת אחריות אישית על כל היצורים היא הסוג של שאיפה להארה ברמת הבודהיסטות הראשונה.

འོན་ཀྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས། ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་མི་འདོད་དམ་
སྣམ་ན།

האם פירושו של דבר שהשאיפה להארה בליבו של בודהיסטוון שהוא אדם רגיל אינה מאפילה על המאזינים והבודות מכוה עצמם?

དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔར་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་
གྱི་རྒྱན་ལྷན་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་
འདོར་ལ། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་རྫོགས་གོ

התשובה היא לא, משום שבאותה הסוּטרה נאמר:

הו בן למשפחה אצילה, כך הדבר. אבן חן שהיא יהלום – אפילו אם הוא שבור – מאפילה אפילו על התכשיט המשובח ביותר, אם הוא עשוי מזהב. גם אם הוא שבור, היא אינו מפסיק להיקרא "יהלום" – ועדיין יש בכוחו לחסל כל מחסור.

རིགས་གྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་
ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་
རྫོགས་གོ ཞེས་གསུངས་ལ།

הו בן למשפחה אצילה, הדבר דומה עם אבן חרן שהיא היהלום שבו אדם השיג את השאיפה להשיג ידע-כול, גם אם טרם השקיע בכך מאמץ מיוחד. שאיפה זו עדיין מאפילה על כל תכשיט הזהב של המעלות הטובות של המאזינים והבודות מכוה עצמם; האדם אינו מפסיק להיקרא "בודהיסטוון", ושאיפה זו עדיין מסוגלת לחסל כל סוג של מצוקה בגלגל היגון.

མདོ་འདི་བསྐྱབ་བཏུས་ལས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྡོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྟམས་པར་མི་བྱ་བའི་
ལེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྡོད་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྤྱིར་དུ་
རྟོ།།

האוסף מצטט גם הוא את אותה הסוטרה, כדי לתמוך ברעיון שלעולם אין לזלזל אפילו בצורה של השאיפה להארה שבה אדם עדיין אינו פועל על פיה.
ולבסוף – בהחלט אפשרי שלאדם שהשיג את רמות הבודהיסטווה תהיה שאיפה להארה שהוא עדיין לא פועל על פיה.

הבודהיסטווה מאפיל על אחרים בזכות מצב תודעתו

[
|དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སློལ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར།

אותו [הבודהיסטווה] גם יעלה עליהם
במצב תודעתו,
ברמה שנקראת "הרחיק לכת".

བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི། ས་རིང་དུ་སོང་བར་སོན་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་མ་ཟད། རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློལ་ལི་སློབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉན་
རང་རྣམས་ ལྷག་པར་ཉེ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ།

ברמת הבודהיסטווה השביעית, הבודהיסטווה מאפיל על שני אלו מכוח מצב תודעתו. אותו הבודהיסטווה מן הרמה הראשונה יגיע לרמה שנקראת 'הרחיק לכת'. לא רק שהוא יאפיל על המאזינים והבודהות מכוח עצמם בזכות השאיפה הכוזבת להארה שהשיג, אלא גם יעלה עליהם - יאפיל עליהם - בגלל מצב תודעתו: השאיפה האולטימטיבית להארה.

འདི་ནི་ས་བཏུ་པའི་མདོ་ལས། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྱས་དག་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་
སྤྱིས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྷན་པ་ནི། སྤྱིས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་སློན་
པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སློལ་ལི་སློབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ།།

זה מזכיר את הסוטרה על עשר הרמות שבה נאמר:

הו בן המנצחים, כך הדבר. ילדו של המלך – זה שנוולד לשושלת המלכים ואשר נושא את שמו – מאפיל על כל קהילת השרים אך ורק מכוח לידתו: בזכות ברכתו של המלך. בנקודה זו בחייהם זה לא קורה משום כושר השיפוט הטוב שיש להם: לא בזכות מצב תודעתם.

ནམ་དེ་ནང་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་སློབ་སྦྱོར་སློབ་སྦྱོར་བསྐྱེད་པས། སློན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་
ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ཅོ།།

אולם כאשר יגדל ויתבגר, הוא יפתח יכולות מנטליות משלו, ואז הוא לבטח יעלה על כל השרים,
בכל מעשיהם.

ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་
བསམ་པའི་ཚེ་བཉིད་གྱིས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་
གི་སློབ་སྦྱོར་གྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ།།

הו בן המנצחים, כך גם הבודהיסטות. רגע אחר שפיתחו את השאיפה להארה, הם כבר מאפילים
על המאזינים והבודהות מכוח עצמם – בשל ההתייחסות הנהדרת שלהם של אחריות אישית. אלא
שזה לא קורה אז מכוח יכולת ההבחנה של מצב תודעתם.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་
པའི་ཚེ་བལ་གནས་པས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་
ཡིན་ཅོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཅོ།།

הבודהיסטות כאן, ברמה השביעית, שוכן גם בתוך ההדר של האופן שבו הוא תופס את
האובייקט שלו, ולכן הוא עולה לגמרי על המאזינים והבודהות מכוח עצמם, בכל מעשיו.

སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ས་དང་པོའི་སྐྱབས་ཡིན་པས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པའོ།།

הביטוי "רגע אחר שפיתחו את השאיפה להארה" מתייחס לנקודה שבה הם נמצאים על הרמה הראשונה של
הבודהיסטות, ולכן זוהי התייחסות לשאיפה להארה בדמות לקיחת אחריות אישית על כל היצורים.

དེ་ལྟར་ན་ས་རིང་དུ་སོང་བཞོན་ནས་བཟུང་ནས། བྱང་སེམས་གྱིས་རང་གི་སློབ་སྦྱོར་སློབ་སྦྱོར་བསྐྱེད་པས་
ཀྱང་། ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་ནི་ སློབ་སྦྱོར་གྱིས་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཅོ།།

ולכן נוכל לומר שרק בנקודה שבה הם מגיעים לרמה "הרחיק לכת" הבודהיסטות גם מאפילים על המנצחים
והבודהות מכוח עצמם מכוח התודעה שפיתחו, וזה לא קורה במצב התודעה של הרמה השישית ואלו שמתחיתה.

ཉན་རང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་གཉིས་སློབ་ཟུལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་ཡིན་
པར་འགྲོལ་པའི་དོན་བསྐྱུས་ལས་ཤེས་སོ།།

למה הכוונה כאשר אנו אומרים שהבודהיסיטווה "עולה על המאזינים והבודהות מכוח עצמם במעשיו?" נוכל להבין, מתוך הסיכום של הציטוט שבביאור, שזה מתייחס לאופן שבו הוא עולה עליהם במצב תודעתו.

སློབ་སློབ་འཆད་པ་ན་རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས། ཞེས་པ་ནི་བྱང་སེམས་རང་གི་
ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་པའི་ཆེ་བའོ།།

כאשר השורות מבהירות מהן "יכולות מנטליות" ומזכירות את "ההדר של האופן שבו הוא תופס את האובייקט שלו", ההתייחסות היא להדר של האובייקט של הבודהיסיטווה, במובן של סיום כל השלילה שלהם, ושל תפיסתם את הקצה האבסולוטי.²

מדוע, לדעתו של ג'ה צונגקאפה, מצב התודעה שבו מדובר לא קורה לפני הרמה השביעית

འདི་ལ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཉོག་པ་པའི་སྤོང་ནས་བྱང་པར་གཞག་དགོས་པར་སྤང་ངོ་།།

נראה לי שההבחנה שבה מדובר חייבת להיעשות על בסיס מידת ההבנה של הכך.

དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ ལྡང་གི་སློབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་
སྐབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱིད་པ་ས་
འདི་ནས་རྣམས་ལ། ས་འོག་མར་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

בגרסה זו, ההתייחסות היא לאופן שבו או שוקעים ויוצאים מן הכך, בדמות הקצה האולטימטיבי. כפי שנראה בסעיף שבו נכסה את הרמה השביעית של הבודהיסיטווה, נאמר שברמה זו הבודהיסיטווה מסוגל לשקוע ולצאת מן הקצה האולטימטיבי, ומצב של היפסקות, כרצונו – בכל רגע נתון ברצף תודעתו. לפני רמה זו אין לו את היכולת הזאת.

² תפיסתם את הקצה האבסולוטי: בטיבית 'yang-dag mtha', ובסנסקריט *bhūtakoti*. הנה כיצד מסביר זאת תלמידו הנודע של ג'ה רינפוצ'ה, גיילצאב ג'ה:

אנו מכנים זאת "הקצה האבסולוטי" ראשית משום שזהו האולטימטיבי שבו ממוקד מצב מדיטטיבי בלתי שוגה; ושנית משום שאי אפשר ללכת יותר גבוה משם.

הכוונה היא כמובן לריקות עצמה, כפי שכותב Geshe Drolungpa Lodru Jungne (c. 1100AD) ב ספר הגדול של שליבי הלימוד:

זהו גם טבעם האמיתי של כל הדברים הקיימים; ולכן, אם נהיה מסוגלים לתפוס זאת, הרי זה כאילו שאנו מזמינים ואוספים אלינו כל סגולה טובה שיש. זה מתואר על ידי מונחים שונים, כגון "הכך" או "הקצה האולטימטיבי".

ཞེས་བདག་གི་སྒྲིམ་དམ་པ་གསུང་བ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། མོས་སྦྱོང་དུ་སེམས་དང་དེ་ལོན་ཉིད་གཉིས་
རོ་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་སྣང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དུས་ཐུང་དུར་འཇུག་ལྷང་བྱེད་པ་མི་དགའ་ཡང་།

זה האופן שבו נקודה זו הוסברה לי על ידי מורי היקר, וזו דרך טובה להסביר זאת. ברמות שבהן התפיסה שלנו של הכך היא אך ורק תמונה של איך הוא צריך להיות, אין לנו כל קושי להיכנס ולצאת – למשך פרקי זמן קצרים – לריכוז מדיטטיבי על צורה של ריקות שבה הזוג של תודעתנו אנו והכך טרם התמזגו לכדי שיר אחד.

སེམས་དང་དེ་ལོན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་སྦྱོར་ལ་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ། འཇུག་
ལྷང་གི་ལྷན་ལ་དེ་ལོན་ཏུ་དགའ་བའི་སྦྱིར་རོ།།

אלא שדרך זו של כניסה ויציאה מן המדיטציה נהיית קשה במיוחד במצב של הארייה, שבו תודעתנו והכך התמזגו לאחד, כמו מים בתוך מים.

כיצד הבוהיסטווה ברמה הראשונה מתרגל נתינה

[
དེ་ཚེ་དེ་ལ་ཚེགས་སངས་བྱང་ཆུབ་རྒྱ།
པར་པོ་སྦྱིན་པ་ཉིད་ནི་ལྷན་སྦྱོར་ལ་འགྱུར་།

בנקודה זו התרגול של נתינה הופך להכי גבוה עבורו, בהיותו הסיבה הראשונה להשגת הארה מלאה.]

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་དེ་ལ་པར་སྦྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་
ཉིད་དེ་ལོན། ཚོས་ལྷན་སྦྱོར་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་པར་སྦྱིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་ནི་མིན་ལོ།།

בנקודה זו, כלומר לאחר השיג את הרמה המכונה "שמחה מושלמת", מבין כל 10 השלמויות, השלמות הראשונה של נתינה הופכת להכי גבוהה עבורו. זה לא אומר שאין לו את שאר השלמויות.

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་དེ་ཡང་ཚེགས་སངས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་དང་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

שלמות הנתינה מעבירה אל מעבר לעולם שיש בו מוות, והיא הסיבה הראשונה להשגת הארה מלאה. זה גם מתייחס לאלו שעוברים מעבר לעולם זה.

སྤྱིར་ཕར་སྤྱིན་སྤྲོ་མ་རྣམས་ལས་སྤྱི་མ་རྣམས་ལྷག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ས་འདིར་སྤྱིན་པ་ལྷག་པར་གསུངས་
 པ་ནི། ས་འདིར་སྤྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དེའི་ཚོད་ཙམ་ཚུལ་གྲིམས་ལ་
 སོགས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མིད་པའི་དོན་ཏེ།

ככלל, כל שלמות היא גבוהה יותר מזו שמתחתיה ברשימה; אך כשאנו אומרים שבשלב זה הנתינה היא הכי גבוהה
 זה רק בא לציין שברמה זו התרגול של השלמויות של מוסר והשאר אינו עוצמתי באותה המידה כמו זה של
 הנתינה.

ས་དང་པོར་བདག་གི་ལུས་དང་། སྤྱིའི་ཡོ་བྱད་གཏོང་བ་ལ་སྤྱིན་པའི་ཕར་སྤྱིན་དང་འགལ་བའི་ཀུན་
 འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་རུས་ཀྱང་། ས་གཉིས་པར་མི་
 ལམ་ན་ཡང་ཚུལ་གྲིམས་གྱི་མི་མཐུན་སྤོགས་འཆལ་གྲིམས་ལ་གཏན་མི་སྤྱོད་པ་ལྟར་མི་རུས་པའོ།།

כאן ברמה הראשונה של הבוהיסטויות, אדם מסוגל לתרגל נתינה ללא שמץ של אהיזה ורכושנות, הפועלים בניגוד
 לשלמות שבה אדם מוסר את גופו ואת כל רכושו. הוא עדיין אינו מסוגל לתרגל את מה שיכול בודהיסטויה ברמה
 השנייה, שנמנע אפילו בחלום מכל צורה של אי-מוסריות שהיא מנוגדת לאורח חיים מוסרי.

[
 །རང་ཤ་སྤྱིར་ལའང་གུས་པར་བྱས་པ་ཡིས།
 །སྤང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱར་ཡང་འགྱུར།

העובדה שאדם זה מוקיר אפילו
 נתינה של עצם בשרו,
 מביאה למסקנה שיש כאן
 משהו שאיננו נראה לעין
 באופן רגיל.]

ཡང་ས་དེར་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་རྟོགས་པ་སྤྱིན་པས་དཔོག་པ་ནི། སྤྱིའི་ཡོ་བྱད་སྤྱིར་བ་ལ་གུས་པར་མ་
 ཟད། སྤོང་བ་ལ་རང་གི་ཤ་སྤྱིར་ བ་ལའང་ཆེས་གུས་པར་བྱས་པ་ཡིས། གང་ཟག་གཞན་
 ཕལ་ཆེ་བ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ནང་གི་ས་ཐོབ་པ་སོགས་དཔོག་པའི་རྒྱར་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ།
 དུ་བ་སོགས་གྱིས་མི་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ།།

ברמה זו נוכל גם להסיק, בהתבסס על מעשי הנתינה, שיש כאן מצב תובנה שאינו נראה לעין באופן רגיל. אדם זה
 לא רק מוקיר נתינה של דברים חיצוניים, חומריים, אלא גם מוקיר נתינה של עצם בשרו למי שמבקש זאת ממנו.
 עובדה זו מתפקדת כסיבה, נימוק לוגי, שמביא למסקנה שיש כאן משהו שאיננו נראה לעין באופן רגיל למרבית
 האנשים. זה דומה לאופן שבו אנו מסיקים את קיומה של אש עקב הנוכחות של עשן.

འདིས་ནི་ལུས་སྒོ་ག་དང་ལོངས་སྤྱོད་གཏོང་བ་ལ་ཀུན་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་
བཏང་ཡང་རྒྱུད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པར་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

כל זה מעיד שהמתרגל משוחרר מן הצננה של כל רכושנות לתת את גופו, את חייו, ואת כל רכושו. כל זה על שום המידה של יציבות שהשיג בתרגולו, שבה – אפילו אם כבר מסר דברים אלו – הרגש שגרם לו לעשות זאת אינו משתנה.

תרגול הנתינה על ידי אנשים מסוג נמוך יותר
כיצד נוכל לפגוש ישויות בעלות תובנות

[

།འདི་ཡང་སྤྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ཚེ།
།འཕགས་པའི་སྤྱོ་བོ་དང་འཕྲད་མུར་དུ་འཐོབ།
།དེ་ནས་སྤྱིན་རྒྱུན་ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཏེ།
།དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་ཞི་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར།

בגלל כל מקרי הנתינה, גם הם ישיגו במהרה הזדמנויות לפגוש אנשים שהם בעלי תובנות, ואז פוסק לחלוטין הזרם של חייהם הסובלים, ובשל סיבה זו הם ישיגו שלוה.].

གང་ཞིག་སྤྱིར་རྗེ་དང་བྲལ་བས་རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་ལྷོས་པ་ཉིད་ཀྱིས།
སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་གྲུས་པ་འདི་ཡང་། སྤྱིན་བདག་གཏོང་བ་པའི་ཐད་དུ་དམ་པ་དག་གིས་བསྐོད་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤྱིན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་འཕགས་པའི་
སྤྱོ་བོ་དང་ཕྲད་པ་མུར་དུ་འཐོབ་བོ།།

הבה ניקח שוב את אותם אנשים שאין חמלה בליבם – אלו המחפשים אך ורק את האושר שבא מהפסקת סבלם – ובשל כך מוקירים את תרגול הנתינה. בגלל כל מקרי הנתינה, גם הם ישיגו במהרה הזדמנויות לפגוש אנשים שהם בעלי תובנות. זאת משום שנאמר ש"הישויות הקדושות באות אל מי שתומכים בהן – כלומר אלו שנותנים".

དེ་ནས་དམ་པ་དེས་ཚོས་བསྟན་པ་ལས། འཁོར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ པར་རིག་ཅིང་།
འཕགས་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་མ་རིག་པ་སྤངས་ནས། སྤྱིན་པ་འཁོར་བའི་རྒྱུན་

ཐོག་མེད་ནས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཡང་དག་པར་བཅད་པར་བྱས་ཏེ། དམ་པ་དང་
སྤང་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་ཉན་ཐོས་སམ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཞི་བ་སྤང་འདས་སུ་འགྲོ་བར་འགྲུར་རོ།།

ואז הישׁויות הקדושות מעניקות לאנשים אלו לימוד, והם מצליחים להבין שאין שום דבר טוב בגלגל החיים. ואז הם מתחילים להפגין את הדרך הטהורה של ישׁות בעלת תובנה, ונפטרים מכל אי הבנה. ואז פוסק לחלוטין הסיבוב שאין לו ראשׁית של הגלגל של חיייהם הסובלים, של לידה ושל מוות הזורמים בזה אחר זה. ובשל סיבה זו אותם מאזינים ובודדות מכוח עצמם – כלומר אלו שפגשו את הישׁויות הקדושות - ישיגו שלוה, כלומר נירוונה.

מדוע הבודהה לימד על הנתינה תחילה?

מתוך הבהרת הכוונה האמיתית, יצירת המופת של ג'ה צונגקאפה, היא עצמה ביאור על כניסה לדרך האמצע, יצירתו הקלאסית של מאסטר צ'נדרקירטי. בלקט הבא, הקטעים ב [] הם מובאות מיצירתו של צ'נדרקירטי.

[
སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་།
མི་རྣམས་བདེ་བའང་ལོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ།
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་ལས་འབྲུང་མཁུན་ནས།
ལྷུང་པས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ།།

כל האנשים לאושר מצפים,
אך ללא דברים - הם אינם מאושרים.
ביודעם שדברים באים מנתינה,
הבודהה לימדו על נתינה תחילה. [

སྐྱེ་བོ་འདི་རྣམས་ཀུན་ནི། བགྲིས་སྐྱོམ་དང་ནད་དང་ཚ་བྱང་སོགས་ཀྱི་སྦྱུག་བསྔལ་སྤྱིར་བཅོས་པའི་
བདེ་བ་ཐོབ་པར་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་། མི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེའང་འདོད་པའི་ཡུལ་གྱི་
ལོངས་སྤྱོད་བཟའ་བཏུང་དང་། ནད་གསོ་བའི་ཆས་དང་གོས་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ། སྤྱད་
པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མིན་ལ།

כל האנשים לאושר מצפים, ראשׁית כדי להקל על רעב וצמא, או כדי להשיג נוחות כשקר מדי או חם מדי, וכו'. אך ללא השימוש בדברים, בדמות הדברים שאותם הם רוצים - מאכל או שתייה, או תרופות, או ביגוד, או בתים לגור בהם וכו' - הם אינם מאושרים.

ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ལས་འབྲུང་བར་
མཁུན་ནས། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་མཁུན་པའི་ལྷུང་པས། ཆེས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་
གཏམ་ཉིད་མཛད་དེ། ཐབས་དེ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་སྦྱ་བའི་སྤྱིར་རོ།།

ביודעם שדברים באים מצבירה של חסד שנוצר על ידי נתינה, וגם משום שהם מכירים את משאלת ליבם של כל היצורים, הבודדות לימדו על הנתינה תחילה, לפני כל דבר אחר. הם גם יודעים שתרגול זה הרבה יותר קל [מהאחרים שיתוארו בהמשך].

[
|སླིང་ཇི་དམན་ཞིང་ཤིན་རྒྱ་རྩུབ་སེམས་ཅན།
|རང་དོན་ལྷུང་ལེན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་གང་།
|དེ་དག་གི་ཡང་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས།
|སྐྱུ་བ་སྐྱུ་ལ་ཉེར་ཞིའི་རྒྱར་གྱུར་སྤྱིན་ལས་འབྱུང་།

גם אנשים שקטנה חמלתם,
ואשר לבם אכזרי ורע,
כאלו הדואגים אך ורק לעצמם -
ישיגו את אשר יחפצו בליבם
על ידי הנתינה, שבעטייה
יבוא הקץ לסבלם.]

གལ་ཏེ་སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ལ། གཏོང་བ་པོ་ཚུལ་དང་
མཐུན་པ་དགོས་སམ་སྐྱུ་ལ། དེ་ནི་མི་དགོས་ཏེ་ འདི་ལྟར། ཚོང་པ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཆེས་རྒྱང་
དུ་བཏང་བ་ལས། འབྲས་བུ་རྩོམ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེས་ཡངས་པ་འདོད་པས་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་སྤོང་མོ་
བ་ལས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེ་བ་འདོད་པས། སྤྱིན་པ་བྱེད་པ་ལ་གུས་གྱི།

האם על מנת להשיג את כל הדברים הטובים כתוצאה מנתינה, חייב האדם שעוסק בנתינה לעשות זאת כיאוות? לא דווקא. זה יכול להיות אפילו איש עסקים עשיר כקורח, שמצפה לצבור ממון רב כתוצאה מנתינה של דבר מה פעוט לקבצן הבא ומבקש משהו, ובכך מפגין שהוא מעריך את מעשה הנתינה.

བྱང་སེམས་རྣམས་ལྷུང་སླིང་ཇིའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་རམ།
སྤྱིན་པར་འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་མངོན་པར་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་པའི་གཏོང་བ་པོ་སླིང་ཇི་དམན་ཞིང་།

אלו הם אנשים שקטנה חמלתם – שלא כמו הבודהיסטות אשר משועבדים על ידי חמלתם, ושנותנים ללא שום צפייה לתגמול על נתינתם, ואשר חוגגים בכל פעם יותר בתרגולם של הנדיבות.

དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་ཤིན་རྒྱ་རྩུབ་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པ། རང་གི་དོན་མངོན་མཐོའི་
བདེ་བ་ཙམ་ལྷུང་ལེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ།

ישנם גם אנשים אשר לבם אכזרי ורע, כאלו הדואגים אך ורק לעצמם – ומנסים להשיג קיום גבוה יותר למענם בלבד.

གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་སྤྱི་ལ་ཡང་། ལོངས་སྤྱོད་མི་གཏོང་བར་འཛིན་པའི་སྤྱིན་ལ་
 རྒྱབ་ཀྱིས་སྤོགས་པ་རྣམས་སྤྱིན་ལ་རེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཙམ་འཛིན་པ་ལ་གཡེར་བག་ཐོབ་པའི་སྤྱིན་པ་ལས།
 ལོངས་སྤྱོད་ལུང་ལུང་བ་ལུན་ཚོགས་འབྲུང་བའི་སྤོན་ས། བཀའ་སྤོམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་
 བར་ཞི་བའི་རྒྱར་འགྲུར་རོ།།

גם אלו שזוהי מטרתם העיקרית ישיגו את אשר יחפצו בליבם – דברים מצוינים ומדהימים - על ידי הנתינה, אם הם
 נוהרים מאוד במהלכה מכל הפגמים של רכושנות, סירוב לשותף אחרים במה שיש להם, אך ורק משום שהם מצפים
 לתגמול קארמי גדול. נתינה מסוג זה הופכת לסיבה שבעטייה יבוא הקץ לסבלם, כגון רעב, צמא והשאר.

השמחה באה מנתינה

[

འགྲོ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཅས་ཡིད་ཅན་རྣམས།
 སྤྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་འཐོབ།

הנתינה של מי שגמלו בליבם
 להיות לברכה לכל היצורים
 תביא להם, תוך זמן קצר,
 תחושה של שמחה רבה.]

བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིན་པས་སྤོང་བ་པོ་ཚོམ་པར་བྱས་པ་དང་། ལུས་མཉམ་པ་སྤྱི་དེའི་
 མཚུག་ཐོགས་ཉིད་ལུ་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུའི་བདེ་བ་ལ་ངེས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་མིན་ཅོ།།

כאשר אדם שאיננו בודהיסטווי מבצע מעשה של נתינה, ובכך מספק את צרכיו של אדם שביקש מהם דבר מה, אין
 ודאות שהוא יחוש את ה שמחה שהיא התוצאה של מעשה זה "באותו הזמן", כלומר מיד לאחר מעשה הנתינה.

དེས་ན་དེ་རྣམས་ནི་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་སྲིད་
 ན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱུགས་སུ་ཕན་པ་དང་། འཕྲུལ་དུ་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་དམ་བཅས་པའི་
 ཡིད་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས། སྤྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྤོང་བ་པོ་ཚོམ་པར་བྱས་པ་མཐོང་
 བའི་མཚུག་ཐོགས་ཉིད་དུ། སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་འཐོབ་ཅིང་སྤྱིན་འབྲས་ལ་
 ལོངས་སྤྱོད་པས། ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སྤྱིན་པ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་འགྲུར་རོ།།

משום כך – מכיוון שהם אינם חווים את התוצאות של נתינתם בצורה ישירה – ישנה האפשרות שהם לא יבצעו
 מעשי נתינה. אולם הבודהיסטווי שגמלו בליבם להיות לברכה לכל היצורים, בטווח הארוך, ובטווח הקצר לשמח
 אותם - מבצעים מעשי נתינה ואז, תוך זמן קצר, (כלומר מיד לאחר שראו שנתנתם סיפקה את צרכיו של האדם

שביקש ממנו דבר מה) – מעשים אלו יביאו להם תחושה של שמחה רבה, כתוצאה מנתינתם. וכך, לאחר שנהנו מפירות נתינתם, הם שמחים לתת בכל זמן.

מדוע נתינה היא הכי חשובה

[
|གང་ཕྱིར་བཅུ་བདག་བཅུ་བདག་མ་ཡིན་པ།
|དེ་ཕྱིར་སྨྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན།

אלו הן הסיבות מדוע הדיון בנתינה,
הוא בעל חשיבות עליונה גם למי
שהם התגלמות האהבה,
וגם למי שאינם
התגלמות שכזאת.]

གང་གི་ཕྱིར་སྐྱར་ཇི་སྟན་ བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅུ་བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་དང་། བཅུ་བའི་
བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ཀྱི་བདེ་བ་རྣམས་སྨྱིན་པས་འདྲེན་པ་དེའི་ཕྱིར།
སྨྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ལོ།།

הנקודות שבהן דנו עד כה, הן הסיבות מדוע הדיון בנתינה, הוא בעל חשיבות עליונה גם למי שהם התגלמות האהבה,
(הבודהיסטות) וגם למי שאינם התגלמות שכזאת. שכן מעשה הנתינה הוא שמביא לכל האנשים האלו את האושר
של לידות גבוהות ושל הטוב הוודאי.³

བཤེས་སྨྱིང་ལས་ཀྱང་།
|ལོངས་སྟོན་གཡོ་བ་སྨྱིང་པོ་མེད་མཁྱེན་ནས།
|དགོ་སྟོན་བམ་ཟེ་བཀྱིན་དང་བཤེས་རྣམས་ལ།
|སྨྱིན་པ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱུལ་བཀྱི་པ་རོལ་ཏུ།
|སྨྱིན་ལས་གཞན་པའི་གཉེན་མཚོག་མ་མཚིས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

גם במכתב לידיד נאמר,

הבן תחילה שכל רכושך
הוא חולף, חסר מהות,
ואז פעל למסרו, באופן ראוי,
לנזירים, לברהמינים,
לעניים, לידידים -
אין בן לווייה נעלה יותר
בעולם שמעבר,
מלבד הנתינה שנתת.

³ "הטוב הוודאי" (nges-legs) בטיבטית או (niḥśreyasa בסנסקריט) מתייחס הן לנירוונה והן להארה.

[
 །ཇི་ལྟར་བྱིན་ཞིག་ཅེས་སྐྱོ་ཐོས་བསམས་ལས།
 །རྒྱལ་སྤྱས་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་བྱབ་རྣམས་ལ།
 །ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་མིན་ན།
 །ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྷ་ཞིག་སྟོས་ཅི་དགོས་།

כאשר ילדיהם של המנצחים
 שומעים "אנא תן זאת לי",
 או שמהרהרים הם בכך,
 השמחה שהם חשים בלבם
 עולה אף על זו של בעלי הסגולה
 כאשר הם שוקעים בשלווה.
 שלא להזכיר את שהם מרגישים
 כאשר את הכול הם מוסרים.

རྒྱ་གང་ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་སྐྱིན་པ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་བ། །སྟོང་བ་རྣམས་ལོངས་སྟོན་གྱིས་
 ཚོམ་པར་བྱས་པ་ན། །བྱང་སེམས་ལ་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་སྐྱི་བ་ཀོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅི་ན།

מה הסיבה שגורמת לבודהה היסטווי – אותם אנשים שכל כך מוקירים את מעשה הנתינה – להרגיש סוג מיוחד זה של שמחה, בשעה שהם נותנים משהו חומרי לאדם המבקש זאת מהם, ובכך מספקים את צרכיו?

ཇི་ལྟར་སྟོང་བ་པོས་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་བའི་སྐྱོ་ཐོས་པའི་དོན་བསམས་པ་ན། །འདི་དག་ནི་བདག་ལ་
 །སྟོང་བ་ཞིག་གོ་སྟོམ་པ་ལས།

כאשר הבודהה היסטווי – ילדם של המנצחים – שומע את המילים "אנא תן זאת לי", מאדם המבקש מהם דבר מה, הוא חושב לעצמו, "הנה מצאתי מישהו שמבקש ממני משהו".

རྒྱལ་སྤྱས་ལ་ཡིད་ལ་བདེ་བ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ནི། །བྱབ་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་
 །ཞི་བ་སྤང་འདས་གྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས། །བདེ་བ་སྐྱིད་པར་བྱེད་པ་མིན་ན།

זה גורם לו להרגיש – שוב ושוב – שמחה שעולה אף על זו של בעלי הסגולה, משמידי האויב, חשים כאשר הם שוקעים בשלווה: נירוונה.

སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྤོང་བ་པོ་ཚེ་མ་པར་བྱེད་པས། ཞི་བ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་བདེ་
བ་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཅི་ཞེས་སྤོས་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་སོ།།

ואין מה להזכיר את שהם מרגישים כאשר הם מרחיקים עוד יותר, ומוסרים כל דבר חיצוני ופנימי שיש ברשותם כדי
לספק את צרכיו של האדם שמבקש מהם משהו – שמחתם או עולה על זו של השלווה.

ཞི་བ་དེས་སེམས་སྤོགས་པ་ན་གཞན་དོན་ལ་གཡེལ་བར་འགྱུར་ལ། བྱང་སེམས་གྱི་བདེ་བ་སྤར་
བཤད་པ་དེས་སེམས་སྤོགས་པ་ཉིད་གྱིས། གཞན་དོན་ལ་ལྷག་པར་ཡང་བརྩོན་པར་འགྱུར་བས་
མི་འདྲའོ།།

אם ליבו של אדם נשבה על ידי שלווה זו, עשייתו למען אחרים תלך לאיבוד. אך אם הלב נשבה על ידי שמחתו
הרבה של הבודהיסטווה שתיארנו זה עתה, המאמץ לפעול למען האחר יגבר עוד יותר, כך שהשניים אינם שווים.

הסוגים השונים של שלמות הנתינה

[
|སྤྱིན་པ་སྤྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྤོང་།
|འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་པ་རོལ་སྤྱིན་ཞེས་བྱ།

נתינה שהיא ריקה
מהדבר שניתן,
מזה שמקבל,
ומזה שנותן,
היא שמכונה
"שלמות שמעבר לעולם".

གཏོང་བའི་སེམས་པའི་སྤྱིན་པ་འདི་ཡང་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། ལེན་པ་པོ་དང་། གཏོང་བ་པོར་
བདེན་པར་དམིགས་པས་སྤོང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་མེད་པས་ཟེན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཏེ།

- בשלמות החוכמה הגדולה נאמר -

השלמות שמכונה "מעבר לעולם" היא כאשר הנתינה של הבודהיסטווה שעושה את המעשה
מתבצעת באופן שהיא ספוגה בחוכמה טהורה: כאשר האובייקט שניתן, האדם שמקבל אותו,
והאדם שנותן אותו, הם כולם ריקים מלהיתפס כקיימים מצד עצמם.

མི་དམིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་དེས་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པ་
ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པར་བཞག་ལ། མི་དམིགས་པ་དེས་མ་ཟིན་པའི་སྦྱིན་
པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ།།

המצב המדיטטיבי העמוק של ארייה שאיננו רואה דברים הוא מעבר לעולם; לכן אנו אומרים שנתינה הספוגה
במצב תודעה זה היא שלמות שמעבר לעולם. נתינה שבה איננו תופסים את הדברים באופן זה נחשבת של העולם.

དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པར་མི་
རུས་སོ།།

אלו שטרם השיגו את השאיפה האולטימטיבית להארה אינם מסוגלים לתפוס ישירות את ההבדל בין שתי אלו.

དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགུམ་དང་། འོགས་ཏེ་སྦྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་
སངས་རྒྱས་སོ། །པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའོ།།

כאשר אנו אומרים כאן "מעבר", הכוונה היא לחוק הרחוק של האוקיינוס של הקיום בגלגל: מצב מואר שבו אדם
השתחרר מכל צורה של שני סוגי המכשולים. המילה "שלמות" שבה אנו משתמשים כאן פירושה "לעבור" לאותו
חוק מרוחק.

སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བརྒྱུང་
ནས། དེས་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་སྦྱིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕར་སྦྱིན་དང་འདྲ་བས་ཕར་སྦྱིན་ཞེས་བྱའོ།།

שתי השורות [בטיבטית] שמדברות על "נתינה" ועל "הדבר שניתן" מתייחסות למצב של חוכמה שתופסת את
שלושת המעגלים [של כל אקט שהוא] כבלתי מוחשיים. ספציפית, שורות אלו מסבירות את שלמות הנתינה
שספוגה בחוכמה זו. מעשים של נתינה וכולי שאינם ספוגים בחוכמה זו מכונים גם הם "שלמויות", אך זאת רק
משום שהם דומים לשלמויות שכן ספוגות בה.

དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་པས་ཟིན་པས་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་ངེས་པ་ལ་
བཞག་པའི་སྦྱིན་པ། སྦྱིན་པའི་ཕར་སྦྱིན་གྱི་མིང་རྟོན་པར་འགྱུར་རོ།།

ואפילו אם הוא לא ספוג בחוכמה זו, אקט של נתינה עדיין ראוי להיקרא "שלמות הנתינה" אם הוא מוקדש להשגת
ההארה הגדולה; שכן אז אנו יכולים לומר, בוודאות, שהוא ייקח את המתרגל אל הצד השני [שזהו הפירוש המילולי
של המילה הסנסקריט paramita].

དེས་ན་པ་ལོ་ལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་འདི་དོན་ལ་པ་ལོ་ལ་འདིར་སྤྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱུར་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའ་
 སྤྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་ལོ་ལ་ཏུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱུར་ན། སློབ་ལམ་ན་ཡང་པར་
 སྤྱིན་ཡོད་དོ།།

אם לוקחים את המשמעות של הביטוי "שלמות" בתור "הגיע לצד השני" – כמתייחס לסוף מעשה – אזי עלינו לומר שהכוונה היא השגת המצב של בודהה. אם במקום זה אנו לוקחים אותו בתור "זה שמביא אותך לצד השני" – משהו "מביא לידי שלמות" – אז נוכל לומר שיש שלמות אפילו אם אנו עדיין בדרכי הלמידה.

སྤྱིན་པ་ལ་བཤད་པ་དེས་རྒྱལ་བྱིས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་།
 འཕྲིན་པ་གྱིས་ཟིན་པ་སོ་སོ་བ་དང་གཉིས་ཀ་རིག་པ་བྱེད།།

יש להבין שהבהרה זו בנוגע למעשה הנתינה חלה גם על שמירת המוסר והשאר, כשאלו ספוגים בשאיפה להארה, בהקדשה ובחוכמה, הן באופן אינדיבידואלי והן ביחס לזוג.

[
 །གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་སྤྱིས་གྱུར་པས་དེ།
 །འཇིག་རྟེན་པ་ལི་པ་ལོ་ལ་སྤྱིན་ཅེས་བསྟན།

כאשר אדם מרגיש אחיזה
 בכל אחד מן השלושה,
 על זה נאמר שזוהי
 "שלמות של העולם."

སྤྱིན་པ་འདི་འཁོར་གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྤྱི་བདེན་ཞེན་སྤྱིས་པར་གྱུར་པས་བཅིངས་ན་ནི། སྤྱིན་པ་
 དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་ལི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་མདོ་ལས་བསྟན་ནོ།།

כאשר אדם מרגיש אחיזה בכל אחד משלושת המעגלים של מעשה הנתינה – כלומר, כאשר הוא כבול על ידי ההרגשה שבה הוא מאמין שדברים אלו קיימים באמת – על זה נאמר בסותרות שזוהי "שלמות של העולם".

དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ད་ལྟ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ལ་ནི། ལུས་གཞན་ལ་སྤྱིར་བ་དང་།
 དགའ་བ་སྤྱིད་རྒྱུ་ལ་བྱེད་པར་ཅན་རྣམས་ནི་མོས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ལ། ཟང་ཟིང་གི་སྤྱིན་པ་
 གཞན་རྣམས་ནི་ཡར་མར་གྱི་ཞིང་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་ཡན་ཆད་གཏོང་བའི་སློན་སྐྱོན་སྤྲུལ་དུ་སོག་
 པ་དང་། དེའི་ཚེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་འཕྲིན་པ་གྱིས་ཟིན་པར་བྱེད།།

כיצד נוכל ליישם בתרגולנו, החל מרגע זה, את כל שהסברנו עד כאן? דברים כמו מסירת בשרנו בעודנו חווים תחושה יוצאת דופן של שמחה – אלו הם תרגולים שנוכל לתרגל כשאיפה. דברים כמו נתינה של דברים חומריים לאחרים – בין אם הם אובייקטים נמוכים או גבוהים של נתינה – אלו הן קארמות שנוכל לאסוף באופן רצוף.

ובעודנו עושים זאת, עלינו לדאוג שתרגולים אלו יהיו ספוגים בחוכמה שמבינה שלאף אחד משלושת המעגלים אין קיום מוחשי.

དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགོ་ཚུ་གསུམ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསམ་པས་ཡང་ཡང་
གཏོང་བ་དང་། མ་བཏང་ཡང་དེ་རྣམས་འཇིག་པས་འདོར་དགོས་ལ། གཏོང་ཚོད་འདྲ་བ་ལ་སྡོན་
དུ་རང་གི་བསམ་པས་གཏོང་བ་ མཚོག་ཡིན་པ་རྣམས་བསམ་སྟེ།

אם חושבים על זה רגע, נוכל לראות שבכל מקרה יהיה עלינו לוותר על כל הדברים. נוכל לתת אותם באופן מודע – למסור את השלושה של בשרנו, הפצינו, וכל הטוב שעשינו – לטובת אחרים; או שניאלץ לעשות זאת יותר מאוחר, על כורחנו, אולם במצב שבו אנו אחוזי אימה. חשוב אם כן לעצמך שהדבר הטוב ביותר שתוכל לעשות הוא לתת אותם עכשיו, מתוך כוונה, לפני שאותו יום יבוא.

སྤྱོད་འཇུག་ལས།
|ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་།
|དུས་གསུམ་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
|སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ལྟེ།
|ཡངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། ཞེས་དང་།

וכך נאמר במדריך לחיי הבודהיסטווה:

למען רווחתם של כל הברואים
אמסור בשלמות, ללא כל היסוס,
את גופי, רכושי ואת כל חסדי
שנצבר בשילוש הזמנים.

|ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྤྱི་ངན་འདའ།
|བདག་སློ་སྤྱི་ངན་འདས་པ་སྐྱབ།
|ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་ཅིག་ལ།
|སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཚོག་ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད།།

נתינה שכזו תעבירני מעבר לצער,
ותודעתי תעבור לנירוונה.⁴
נתינה כוללת, בלי להותיר דבר,
היא הנתינה הגבוהה ביותר
שאוכל לתת לזולת.

גביש של קריסטל

[

⁴ כאן יש משחק מילים בטיבטית, שכן המילה הטיבטית לנירוונה פירושה המילולי הוא "לעבור אל מעבר לצער".

།དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་།
 །དམ་པའི་རྟེན་ལ་འོད་ཆགས་མཛེས་པ་རྟེན་གྱུར་པའི།
 །དགའ་བ་འདི་ནི་ཚོར་བྱ་རྒྱུ་ཤེལ་ཇི་བཞིན་དུ།
 །སྲུན་པ་སྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ།

כך תשכון לה אותה שמחה מושלמת
 בתודעתו של בן המנצחים;
 אורה זוהר, כמו גביש של אבן ירח,
 מעניק מיופיו לבסיסו הנשגב;
 מאיר וגובר על כל הרבדים
 של העלטה הכבדה. [

ད་ནི་སྲར་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་ས་རབ་དགའ་ཞེས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས། ས་དེའི་ཡོན་
 །ཏན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པའི་སྣོན་ས་བསྟན་པ་ནི།

וכעת נסכם את הרמה הראשונה, המכונה " שמחה מושלמת", על ידי תיאור סגולותיה הנעלות, ובמיוחד זו של
 הידע הטהור.

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ནི་ཚོར་བྱ་རྒྱུ་ཤེལ་རྒྱུ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །འདི་ལ་རྒྱ་བ་
 །དང་ཚོས་མཐུན་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་མཐོན་པོར་གནས་པ་ནི། སྲར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུར་
 །སའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་ས་དང་པོ་བའི་ཡིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མཐོན་
 །པོར་གནས་པས་རྒྱ་བ་ནམ་མཁའི་གནས་མཐོན་པོར་གནས་པ་དང་འདྲའོ།།

רמת הבודהיסטוּוּה המכונה שמחה מושלמת, היא כמו דסקית של ירח עשויה מגביש של אבן ירח. למטפורה זו של
 ירח יש שלושה מאפיינים – הראשון שבהם הוא שהוא שוכן במקום גבוה. רמה זו שוכנת בתודעתו של בן המנצחים
 – הבודהיסטוּוּה – שהשיג את סגולותיה הנעלות, כפי שתוארו לעיל. באופן זה היא שוכנת במקום גבוה, בדומה
 לירח השוכן גבוה בשמים.

ས་དང་པོ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་ཡིད་ཀྱི་ཆེ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་
 །ལ་མིག་གནས་པ་བཞིན་ནོ།།

כאשר אנו אומרים שרמת הבודהיסטוּוּה הראשונה שוכנת בתודעתו של הבודהיסטוּוּה, הכוונה היא שהיא חלק
 מתודעתו – בדומה לאופן שבו העין שוכנת בתוך הראש.

ས་དང་པོའི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་རང་གང་ལ་གནས་པའི་དམ་པ་སྟེ་མཚོག་གི་རྟེན་དེའི་ཡིད་དེ།
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཆགས་པས་མཛོམ་པ་རྟེན་པར་གྱུར་པའི་སྲིད། རྟེན་བས་རང་གི་རྟེན་གྱི་རྣམ་མཁའ་
 འོད་དཀར་པོས་མཛོམ་པར་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ།།

מצב התודעה האולטימטיבי של אדם ברמה הראשונה של הבודדהיסטוות מאיר את בסיסו הנשגב - האדם שבו הוא שוכן - באורה של חוכמה, ובכך מעניק לו מיופיו. גם בכך הוא דומה לירח, שאורו הלבן מעניק יופי רב לבסיסו, השמים.

ཡང་ས་དང་པོའི་རང་གི་མི་མཐུན་སྲོགས་མཐོང་སྲུང་རྣམས་ལས་རྒྱལ་ཏེ་གནས་པའི་སྲིད། རྟེན་བས་
 རྟེན་པ་སྲུག་པོ་སྟེ་འབྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་གནས་པ་དང་འདྲའོ།།

נוכל גם לומר שהרמה הראשונה של הבודדהיסטווה סלקה מקרבו את כל השלילה שעייכבה את דרך הראייה, ולכן גברה עליה. גם בכך היא דומה לירח שמאיר וגובר על כל השכבות, העננים העבים, של העלטה הכבדה.

השלב החמישי של התרגול המקדים, המשך: טיהור

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של נגולצ'ו דהרמה בהדרה (1772-1851) "שיטה לבצע מדיטציית סקירה על התמצית הקצרה ביותר של 'הדרך לעונג'", הצגה של השלבים בדרך להארה. הטקסט הטיבטי נמצא באסופת כתביו, ספר שלישי בכרך השלישי, ובמסד הנתונים של ACIP, במסמך מס' S6335, בדף 04A.

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྲུང་གཏི་སྲུག་དབང་གིས་ནི།
 །ལུས་དང་ངག་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་།
 །སྲིག་པ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་ཅི་མཚིས་པ།
 །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སོ་སོར་བཤམས།

אתוודה בפניכם, אחת לאחת,
 על כל העברות שבצעתי,
 בגוף, בדיבור ובמחשבה,
 בעודי נשלט על ידי הבורות
 ועל ידי תשוקה ושנאה.

שלבי המדיטציה 8

מקראה 2: הרמה השנייה של הבודהיסטווה – ללא רבב

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של מאסטר קמל'שילה **Bhavana-Krama**, או: שלבי המדיטציה. עבודה זו ניתנת למצוא בין חומרי ACIP, במסמך TD3915. הלקט שלפנינו נמצא בדפים 40A-40B.

དེ་བས་ན་ས་དེ་ལ་ལྷུང་བའི་འཁྲུལ་པ་ཆ་སྤྲོ་བ་ཀུན་ཏུ་མི་སྲོད་པས་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྲིན་པ་ཤིན་
ཏུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ལོ། ། །འཆལ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་རྗེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྤྲིར་ས་དེ་རྗེ་མ་
མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། །ལྷུང་བའི་འཁྲུལ་པ་ཆ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ལོ།

מכיוון שברמה זו הבודהיסטווה נשמרים מכל נפילה למה ששגוי, ולו זעירה ביותר, שלמות המוסר תופסת מקום עיקרי בתרגולם. ומכיוון שאין ברמה זו שום רבב של מוסריות פגומה, היא נקראת "ללא רבב". זוהי הרמה שבה יש מודעות לכל נפילה, ולו הזעירה ביותר.

ཇི་སྲིད་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཇོན་མཐའ་དག་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཇི་སྲིད་ཐོས་པའི་
དོན་ཀུན་ཏུ་འཇོན་མི་རུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་གཉིས་པ་ཁོ་ནའོ། ། །གང་གི་ཚེ་རུས་པ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་དེ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་གསུམ་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

הבודהיסטווה נשארים ברמה השנייה עד לזמן שבו הם מסוגלים להיכנס למדיטציה בכל רמת ריכוז ארצית, ולזכור את המשמעות של כל מה שהם שומעים. כאשר הם מביאים יכולת זו על כל הכרוך בה לידי שלמות, הם משיגים את הרמה השלישית של הבודהיסטווה.

הרמה השנייה - ללא רבב

מתוך הארת הכוונה האמיתית, יצירת המופת של ג'ה צונגקאפה, היא עצמה ביאור על כניסה לדרך האמצע, יצירת הקלאסית של מאסטר צ'נדרקירטי. בלקט הבא, הקטעים ב [] הם מובאות מיצירתו של צ'נדרקירטי.

כיצד, ברמה זו, חיי המוסר נהיים טהורים לחלוטין

חיי המוסר שלהם מצוינים

[
དེ་ཚུལ་ལྟར་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་གྱིར།
མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་བྲིམས་དྲི་མ་སྤངས།

חיי המוסר שלהם מצוינים
ועתירי סגולות נעלות;
וכך הם סילקו מקרבם
את צחנת המוסר הפגום,
אפילו בחלומם.]

ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། ཚུལ་བྲིམས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཡོན་
ཏན་ཚུལ་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་གྱིར། སད་པར་མ་ཟད་མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་
དྲི་མ་སྤངས་པ་སྟེ་དེས་མ་གོས་པའོ།།

חיי המוסר של אדם הנמצא ברמה השנייה של הבודהיסטויות הם מצוינים, נעלים, ועתירי סגולות נעלות מסוימות; וכך הם סילקו מקרבם (כלומר, אינם מזוהמים יותר) על ידי צחנת המוסר הפגום, ולא רק בהיותם ערים, אלא אפילו בחלומם.

འདི་ནི་ཙུ་ལྷུང་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཙམ་གྱི་འཆལ་བྲིམས་མིན་གྱི། བཅས་པ་དང་འགལ་
བ་ཐམས་ཅད་གྱི་འཆལ་བྲིམས་གྱི་དྲི་མ་སྤངས་པའོ།།

כל זה בא להביע שהם סילקו מקרבם לא רק את הצחנה של מוסר פגום הקשור במפלות עיקריות ומעשים רעים שהם פסולים מעצם טבעם; אלא גם מהצחנה של מוסר פגום בדמות מעשים הסותרים את הלימוד על מעשים שהוגדרו כשגויים.⁵

⁵ ג'ה צונגקאפה מבחין כאן בין שלוש צורות של התנהגות בלתי מוסרית.

- באופן כללי, מפלת בסיס (rtza-ltung) מתייחסת למעשה מוסרי שלילי שנחשב באופן ברור כרציני. למשל – אם אדם שיש לו נדרי פרישות עוסק בפעילות מינית.
- מעשה רע נחשב כפסול מעצם טבעו (rang-bzhin gyi kha-na-ma-tho-ba) אם כל מערכת מוסרית תחשיב אותו כפסול, למשל רצח אדם.
- מעשה שהוגדר כפסול (bcas-pa) בהקשר הבודהיסטי וגם זה שכאן, מתייחס למעשה שבמקור לא נאסר על ידי הבודהה, אך בהמשך, בגלל אירוע שקרה, הוגדר כמזיק לקהילת תלמידיו ונאסר מאוחר יותר. דוגמה לכך היא שתיית משקאות אלכוהוליים.

དེ་ལ་འཆལ་གྲིམས་ཀུན་ནས་སྒོང་བའི་ཉོན་མོངས་དང་དུ་མ་ལེན་བ་དང་། བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་
 སྲིག་པའི་ལས་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ན། བཅས་འགལ་གྱི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལ་འགྲོད་པའི་མི་ཞི་བས་
 བསིལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གྲིམས་ཏེ།

המתרגל לא מרשה לעצמו יותר לשקוע ברגשות השליליים שמניעים התנהגות בלתי מוסרית; ואצל אדם זה לא מתרחשים יותר המעשים הפוגעים שעומדים בסתירה להנחיות על מעשים שהם אסורים. באופן זה הוא כיבה את האש של חרטת שאדם מרגיש כאשר הוא נופל, ופועל בניגוד להנחיות אלו. באופן זה הוא משיג מעין קרירות מרעננת, כלומר אורח חיים מוסרי.

དེའི་སྐད་དོད་ལྷི་ལ་ལྷི་ཏེ་བསིལ་བ་དང་། ལ་ཏི་ཐོབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

השימוש כאן בביטוי "השגת קרירות מרעננת" מתייחס למושג המקורי בסנסקריט לחיי המוסר, שהיא *shila*. זה מורכב משני חלקים: *shita* שפירושו "קרירות" ו-*lati* שפירושו "להשיג" [המילה בטיבטית היא *tsul-khrims*].

ཡང་ན་བདེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་པས་བསྟེན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གྲིམས་ཏེ། འདི་ཡང་ངེས་ཚིག་
 གི་བཤད་པའོ།།

נוכל גם לומר שאורח חיים מוסרי מכונה *shila* מאחר ש – בהיותו זה שמביא לאושר – הרי שהקדושים אמורים להסתמך עליו. גם זה הסבר המתבסס באטימולוגיה.

དེ་ནི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུས་ངག་གི་འཆལ་ཚུལ་བདུན་སྒོང་བའི་སྒོང་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 ལ། མ་ཆགས་པ་བརྟན་སེམས་མིད་པ་དང་། གནོད་སེམས་གྱི་ཞི་སྤང་མིད་པ་དང་། ལོག་
 ལྷ་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི། སྒོང་བདུན་ཀུན་ནས་སྒོང་བར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་ནས་སྒོང་
 བྱེད་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ནག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་སྒོང་བའི་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་གྱི་
 སྒོང་བ་བཅུ་འོ།།

אם נתייחס לאורח חיים מוסרי מנקודת המבט של עצם טבעו, נוכל לתארו כ"חיסול השבעה" – מה שמתייחס לחיסול שבע צורות של מוסר פגום שמתבטאות בפעולות של הגוף ובדיבור. אך נוכל להרחיק ולדבר גם על שחרור מאחיה, כלומר שחרור מחמדנות; שחרור מכעס, או הרצון להרע; והשגת השקפה נכונה, שאין בה השקפות שגויות. אם מתייחסים לשבעה בהקשר של מצבי התודעה שמניעים אותם, נוכל לדבר על אורח חיים מוסרי בתור "החיסול של העשרה" – אורח חיים המורכב מעשר הדרכים הקארמיות הלבנות שבהן חיסלנו את עשר הדרכים הקארמיות השחורות.

[
| ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་དག་གྲུང་པས།
| དམ་པའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཆར་སོག་པར་བྱེད།

התנועה של גופם, דיבורם ורוחם
טהורה, וצוברים הם
את כל עשר דרכי הקארמה
[האולטימטיביות].

གཉིས་པ་ནི། ཡང་བྱང་སེམས་དེ་ཚུལ་བྲིམས་ཇི་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས། ཡོན་ཏན་རྣམས་
དག་པར་འགྲུང་ཞིན། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྟེ་ཀུན་སྡོད་གསུམ། སད་པ་དང་མི་
ལམ་གྱི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་ལྷུང་བ་ཕྱ་མོས་ཀྱང་དག་པར་གྲུང་བས། དམ་པ་སྟེ་མཚོག་གི་ལས་ལམ་བཅུ་
ཆར་མ་ཚང་བ་མེད་པར་སོག་པར་བྱེད་དེ།

כיצד גורמת שמירת המוסר של הבודדהיסטווה לכך שסגולותיו הטובות נהיות טהורות? התנועה של גופם, דיבורם ורוחם - שלוש הצורות שבהן אדם פועל - היא טהורה, במובן שאין בה אף שמץ קל של שגיאה מוסרית, בכל מצב ומצב: בין אם הם ערים או ישנים. משום כך הם צוברים את כל עשר דרכי הקארמה האולטימטיביות - כלומר הגבוהות ביותר - מבלי להחמיץ אף אחת.

དག་པའི་ལས་ལམ་དང་ཕོ་སྟོག་གཅོད་སྡོད་བ་སོགས་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དང་། བར་གྱི་བཞི་ནི་
ངག་གིས་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ཡིད་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།།

המשמעות כאן של המושג "לצבור" היא שהשלוש שמתחילות עם הדרך הטובה הראשונה - הווייתור על נטילת חיים - מושלמות באמצעות פעולות של הגוף; הארבע שבאמצע מושלמות על ידי הפעולות של דיבור; ושלוש האחרונות מושלמות על ידי התודעה.

དེ་ཡང་དགག་བཅས་ཀྱི་མཚམས་ལས་ལྡོག་པར་མ་ ཟད། ཚུལ་བྲིམས་ལས་བརྩམས་པའི་སྐབས་
བཅས་ཀྱི་སྡོགས་ཀུན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

אגב - הנקודה כאן היא שלא זו בלבד שהאדם שמנהל אורח חיים מוסרי השכיל לוותר על ביצוע מעשים שהוגדרו בתור מה שאיננו אמורים לעשות, אלא שהצליח להגשים את ההפך מזה: מעשים אשר, מנקודת המבט של שמירת המוסר, הוגדרו כדברים שאותם אנו אמורים כן לעשות.

[

|דגו'בדי'למ'אדי'ל'l'
|ד'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'l'
|ל'ל'ל'ל'ל'ל'l'
|ל'ל'ל'ל'l'

הם ניחנו בכל עשר הדרכים הטובות,
באופן משופר וטהור במיוחד.
הם תמיד טהורים, כמו ירח של סתיו
שאורו השלו אותו מייפה.]

למ'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'l'
ל'ל'ל'ל'ל'ל'l'

האם לא יהיה זה נכון לומר שגם בודהיסטווה ברמה הראשונה צובר את אותן עשר דרכים קארמיות, ללא יוצא מן הכלל?

ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'ל'l'
ל'ל'ל'ל'l'

הם אכן צוברים את אותן עשר דרכים, אך אנשים ברמה השנייה של הבודהיסטווה ניחנו בכל עשר הדרכים הטובות, באופן משופר וטהור במיוחד, ומשיגים מידה יוצאת דופן של טוהר, דבר שלא חל על אותן עשר דרכים שבהם ניחן הבודהיסטווה ברמה הראשונה.

ל'ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'l'
ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'l'
ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'l' | ל'ל'ל'l'
ל'ל'ל'l'

כאשר אנו אומרים שהנתינה של הבודהיסטווה ברמה הראשונה היא יותר "גבוהה", הכוונה היא שהם מטפסים למעלה; ואילו כאן – מבין תשע השלמויות מלבד נתינה – הבודהיסטווה מגיע לרמה יוצאת דופן של תרגול השלמות של מוסר; הוא טרם השיג רמה כזאת בתרגול אורך רוח והשאר. כשאנו אומרים שתרגול המוסר של הבודהיסטווה ברמה זו הוא "יותר גבוה", זה רק בהקשר הזה; איננו טוענים שהם לא ניחנו בשאר השלמויות.

དག་བཅུ་སྒོ་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་ལས་བརྩམས་པའི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པས། ཚུལ་
གྱི་བཅས་པའི་མཚོན་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་ངོ་།།

וכשאנו מזכירים כאן את עשרת המעשים הטובים, הרי שאלו רק דוגמאות של כללי מוסר; יש להבין שהכוונה בעצם לכל הנחיייה מוסרית.

དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་དག་པ་ཅན་དེ་ནི། སྒོན་ཀའི་སྐྱབ་པ་ལ་ཚ་གསུང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་།
དགར་བའི་འོད་ཀྱིས་ལམ་མིར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། ཉག་ཏུ་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་རྣམ་པར་དག་པར་
གནས་པ་དེ། དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱུ་མས་པའི་ཞི་བ་དང་། ལམ་མིར་གསལ་བའི་ལྷན་ཅན་གྱི་འོད་
ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་མཛོས་སོ།།

אדם שניחן באורח חיים מוסרי בדרגה זו של טוהר, הריהו דומה לירח של סתיו, המפגין שתי תכונות: היכולת להרגיע את העינוי הנורא של החום,⁶ ואת הנוגה של אורו הלבנבן. ולכן אדם שהוא תמיד טהור במוסריות שלו, שלוותו – כלומר יכולתו לרסן את דלתות החושים שלו - ואורו - הנוגה שנראה כקורן מגופו - אותו מייפיים.

סיבות נוספות לטהרה

[
།གལ་ཏེ་དེ་ནི་གྱི་བཅས་པ་དག་རང་བཞིན་ལྟ།
།དེ་སྤྱིར་དེ་ནི་ཚུལ་གྱི་བཅས་པ་དག་མི་འགྲུར།
།དེ་སྤྱིར་དེ་ནི་ཉག་ཏུ་གསུམ་ཆར་ལ་འདང་།
།གཉིས་སྒོའི་སྐྱབ་པ་ལ་དག་བྲལ་བར་འགྲུར།

אילו תפסו את מוסריותם הטהורה
כקיימת מצד עצמה,
מוסריותם כבר לא הייתה טהורה.
וכך הם תמיד חופשיים מתודעה
שיש בה שניות, ושבה
תמיד מופיעים השלושה.]

⁶ העינוי של החום – זה מתייחס לקוסמולוגיה הבודהיסטית המסורתית שעל פיה הירח עשוי מאבן ירח, שתכונותיה הן שהיא קרירה, מרגיעה את העיניים, וגורמת לצמיחתם של צמחים מסוימים – בעוד שהשמש עשויה מאבן אש, ותכונותיה הן חום, נזק לעיניים, והבשלה של מרבית סוגי היבולים. ראה ביאורו של ה"ק הדלאי לאמה הראשון לאבהודדרמה קושה.

གང་གི་སྤྱིར་དགོས་པའི་ཁོ་མོ་ལ་ལས་བཟུང་མས་ཏེ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་
ཀྱང་། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་མི་སྤོང་ན། དེའི་སྤྱིར་རྒྱ་
མཚན་དེས་དགོས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།

ישנם נזירים שניחננו באורח חיים מוסרי טהור במיוחד באופן שבו הם שומרים על נדרי הנזירות. אולם אם נזיר כזה
טרם חיסל בקרבו את ההשקפה שסבורה שהאובייקטים קיימים בזכות איזה טבע משל עצמם, אזי בשל כך – מסיבה
זו – שמירת המוסר שלו אינה טהורה.

རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་སྟེ། དགོན་མཚོག་བརྟེན་པ་ལས།
འོད་སྤངས་འདི་ལ་དགོས་པའི་ཁོ་མོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྲོལ་པས་
བསྐྱམས་ཤིང་གནས། ཚོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

אדם זה שבעצם נכשל בשמירת המוסר רק מחקקה משהו שאכן חי באופן זה. הכתב ערימה של אבנ' זון מסביר זאת,
בחלק שמתחיל ב:

הו קשייפה, יש כאן נזירים השומרים על אורח חיים מוסרי; הם שומרים על נדרי המוסר שלהם,
וממשיכים בדרכם זו. הם מקפידים היטב על ביצוע הטקסים השונים, והדברים שבהם הם
עוסקים הם מצוינים.

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ལ་འང་འཇིགས་པར་ལྟ་བུ། ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་
རྣམས་ལ་སྤོང་བའི་ལུས་དང་ངག་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པས།
འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་།

הם נמנעים מכל מעשה שלילי ולו הקל ביותר, הם עושים את כל הדרוש, רוכשים בקיאות
ביסודות התרגול, ושומרים על טוהר בכל פעולה של גופם, דיבורם ורוחם. וכך האופן שבו הם
חיים הוא טהור לחלוטין.

ད་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྤངས་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་
བཅོས་པ་དང་པོའི་ཞེས་གྲུབ་ནས།

יחד עם זאת, הם טוענים שלדברים יש עצמיות. הו קשייפה, זהו האופן הראשון שבו אדם
שבעצם נכשל בשמירת אורח חיים מוסרי נראה כאילו שהוא שומר עליו – בעוד שלמעשה הוא
רק מחקקה את אלו ששומרים על אורח חיים שכזה.

འདྲ་སྤྲུངས་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགོས་པ་སྤོང་ཁ་ཅིག་སྤྲུངས་པའི་ཡིན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་
 གང་། དམིགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། འདྲ་
 སྤྲུངས་ཚུལ་གྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་གྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་བཞི་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

וככה זה ממשיך, עד לקטע,

יתרה מכך, קשייפה. ישנם נזירים השומרים באופן טהור ביותר על שנים-עשר התרגולים
 המסורתיים של נזירים.⁷ ובכל זאת הם רואים דברים; זאת אומרת, הם עדיין חיים באופן שבו
 הם אחוזים בסוג של "אני" או "שלי". זהו האופן הרביעי שבו אדם שבעצם נכשל בשמירת אורח
 חיים מוסרי נראה כאילו שהוא שומר עליו – בעוד שלמעשה הוא רק מחקה את אלו ששומרים
 על אורח חיים שכזה.⁸

བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་དམིགས་པར་ལྟ་བུ་འདྲོ། །དེ་ཡང་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པས་བསྟན་ཏེ།
 དེའི་དོན་ནི་སྤོང་ཁོང་བའི་འཛིན་ལྟ་ལ་མི་བྱའི། །ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པ་མི་སྤོང་བ་ལ་བྱའོ།།

ואגב, כאשר הטקסט שכאן מדבר על נזיר ה"טוען שלדברים יש עצמיות", הוא למעשה מדבר על נזיר שתופס את
 הדברים כבעלי עצמיות. לזה גם מתכוונות המילים "הם אחוזים בסוג של "אני" או "שלי". הם עדיין צריכים לפטור
 את עצמם מן התפיסה שהם ושללהם קיימים על פי הגדרה.

⁷ שנים-עשר התרגולים המסורתיים של נזירים: מקור טוב לתיאורם של אלו הוא *מחרוזת אבני חן וזהרות של כשה צוונג סמדרופ*, חוגן
 מכוונת של הדלאי לאמה העשירי. הנה תקציר של תיאורו:

- (1) לקבץ את המזון היומי
- (2) לאכול רק פעם אחת במשך היום
- (3) לאכול ביישיבה אחת, ברצף
- (4) ללבוש רק את הגלימות המסורתיות
- (5) ללבוש גלימות העשויות אך ורק מחומרים לא יקרים
- (6) ללבוש גלימות העשויות רק מבד שנוזק, צבוע בצבע הנכון
- (7) לשהות אך ורק במנזרים המרוחקים היטב ממרכזי אוכלוסיה
- (8) לישון למרגלותיו של עץ
- (9) לישון תחת כיפת השמיים
- (10) לעולם לא להרבות בשינה, ולשבת במדיטציה ללא תמיכה לגב
- (11) להשתמש באוכל, לבוש, כלים ומצעים שהושלכו במקומות קבורה
- (12) לישון רק על מזרון העשוי מערימות של דשא ועלים.

זהו אורח חיים קיצוני למדי, שיישומו בעולם המודרני דורש הנחייה של מורה רוחני מיומן.

⁸ הוא רק מחקה את אלו ששומרים על אורח חיים שכזה: הצורות השנייה והשלישית של "חיקוי" שלא הובאו ישירות על ידי ג'ה
 צונגקאפה, הן:

- כאשר הנזיר שומר על המוסר, אך "לעולם לא מש מן ההשקפה המתכלה", שבה איננו תופסים את עצמנו כבאים אך ורק מן
 הזרעים ששתלנו באינטראקציות שלנו עם אחרים.
- כאשר נזיר חש אהבה לאחרים, אך בו בזמן מתיירא מרעיונות ששמע ששום דבר לא מתחיל (בעצמו).

དེ་ནི་ཞེས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལ་སློབ་ཏུ་མི་རུང་བས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཚུལ་བྱིས་ས་རྣམ་དག་པར།
 །མཐོང་ན་དེས་དེ་ཚུལ་ བྱིས་ས་འཆལ་བ་ཡིན། ཞེས་ནག་ཚོས་དེས་དེ་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་
 སོ།།

חשוב להבין היטב את הנאמר בטקסט המקור. אפשר להיעזר כאן בתרגומו של Naktso:

אילו היו הם תופסים כטוהר
 אורח חיים מוסרי
 הקיים באופן טבעי,
 הרי שבכך הם היו נכשלים
 באורח חיים שכזה.

དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་མི་སྣོང་ན་ཚུལ་བྱིས་ས་མི་དག་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ནི། ཏྲག་
 ཏུ་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཚུལ་འཆལ་སྣོང་བ་དང་། སྣོང་གཉིན་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། གང་གིས་
 སྣོང་བ་གསུམ་ཆར་ལའང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་ལྷ་བའི་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་སྣོང་རྒྱ་བ་ཡང་དག་པར་བྲལ་བར་ཏེ་སྣོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།

אם איננו מצליחים לחסל את התפיסה שסבורה שיש שם משהו לתפוס, הרי ששמירת המוסריות כבר לא תהיה
 טהורה. וכך אדם ברמה השנייה של הבודהיסטיות הוא תמיד חופשי מתודעה שנאחזת בשניות: כזו שמחלקת את
 הדברים לכאלו שמתפקדים וכאלו שלא, ורואה אותם כקיימים באופן טבעי, וזה חל על כל אחד מ השלושה: (1)
 היצורים החיים שכלפיהם אדם חיסל בקרבו אורח חיים שאינו מוסרי, (2) האנטידוט הרוחני שבו הוא משתמש
 לשם כך, ו (3) האדם שמחסל בקרבו אורח חיים בלתי מוסרי.

חיים מוסריים הופכים את סגולותינו הטובות לטהורות

כיצד נהנה מפירות הנתינה בעולם שמעבר

[
 སླིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་།
 སློབ་ཚུལ་བྱིས་ས་རྣམ་པ་ཉམས་ལ་འབྱུང་།

אנשים הנהנים מפרי נתינתם
 בעולמות שהם נחותים,
 זה בגלל שהַרְגֵל של המוסר
 כשלה עבורם.]

དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པར་བརྗོད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱིར་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ལུན་སུམ་ཚོགས་ཀྱང་། སྦྱིན་སོགས་ལས་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
 དང་། ཡོན་ཏན་ལུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པར་སྦྱོན་པ་ནི།

לאחר שתיארנו כיצד יש לאותו בודהיסטווי חיי מוסר ממש מצוינים, נמשיך ונסביר כיצד – באופן כללי – צורות
 נוספות של חיי מוסר מצוינים אלו מייצרות סגולות אישיות מופלאות עוד יותר, כשהן מצטרפות לנתינה וכולי,
 וכיצד אורח חיים זה מהווה בסיס לכל סגולה אישית נעלה.

སྦྱིན་པ་པོ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྷན་པས་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས། ལྷ་མའི་ནང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་འབྱུང་བུ

כאשר אדם השומר על המוסר עוסק בתרגול הנתינה, זה מייצר סיבה עבורו ליהנות משפע בלתי רגיל – שפע ממש
 נעלה – תוך לידה בין ישויות של עונג או בין בני האדם.

དེ་ནི། འགྲོ་བ་ངན་པ་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་ཉི་ཚེ་བའི་ དམུལ་བ་དང་། བ་ལང་དང་རྟ་དང་
 སྲང་པོ་ཆེ་དང་སྦྱུ་ཅུ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡི་དུགས་རྩུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྦྱིས་པ་ལ།
 ལོངས་སྤྱོད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི། སྦྱི་བོ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རྟེན་པ་ཉམས་པ་སྦྱི་
 བུལ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་།།

אך כאשר מתרגל שכזה נאלץ ליהנות משפע זה בגלגול שהוא נחות – בנופלו לאחד מהעולמות האומללים, כאשר
 הוא נולד למשל בגיהנום עלי אדמות, או כפרה, או כסוס, או כפיל, או כנאגה וכולי; או כרוח תאבה בעלת כוחות
 פלאיים – זה קורה משום ש הרגל של המוסר כשלה עבורם.

དེ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་དང་བུལ་ན་དེས་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་
 ལ་མི་སྦྱིན་པར་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བར་བསྟན་པས།

מה שאנו למדים כאן הוא שאם אדם לא שמר על אורח חיים מוסרי – הרי שכל השפע שהוא נועד לקבל כתוצאה
 מתרגול הנתינה שלו לא יחזור אליו בגוף ותודעה של ישות החיה בעולמות הגבוהים, ובמקום זה זה יחזור אליו
 בעודו חי בדמות יצור בעולמות הנחותים.

སྦྱིན་འབྲས་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པ་ཅིག་དགོས་པས་དེ་འདོད་ན། སྲར་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་
 པོས་ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱུང་བར་བྱའོ།།

מה שאנו רוצים הוא שפירות הנתינה יחזרו אלינו בגוף ותודעה של ישות החיה בעולמות היותר גבוהים; ועל מנת
 שזה יקרה, הרי שהאדם שתיארנו לעיל – זה העוסק בתרגול הנתינה – חייב לשמור על קוד המוסר.

כיצד להמשיך את הטוב

כדי ליהנות מפירות הנתינה בגלגולים הבאים, אנו חייבים לשמור על המוסר.

[
|བསྐྱེད་བཅས་དངོས་འདུ་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་ན།
|ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་ཡོངས་སྟོན་འབྲུང་མི་འགྲུར།

אם נבזבו את הקרן אשר
מייצרת את הריבית,
לא ייוותר דבר שיוכל
להביא את השפע אחר-כך.]

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་སྐྱིན་འབྲས་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྐྱིན་པ་དང་། རྟེན་དེ་ལ་སྐྱར་གྱི་སྐྱིན་པའི་
འབྲས་བུ་ཡོངས་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།

אם לא נשכיל לשמור על חיי המוסר, פירות נתינתנו יחזרו אלינו בעודנו חיים בגוף ותודעה של יצור בעולמות הנחותים; ובגוף ותודעה אלו נהנה אך ורק מן השפע שהוא תוצאה של הנתינה שעשינו בגוף ובתודעה הקודמים.

ཤིན་ཏུ་སྐྱུན་པས་གསར་དུ་སྐྱིན་སོགས་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱིད་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འདུ་བ་
སྟེ་ཙམ་བ་ལ་སྐྱད་པས་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་ན། སྐྱོན་གྱི་སྐྱིན་འབྲས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སྟོན་པ་ཕྱིན་ཆད་
ནས་གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོངས་སྟོན་འབྲུང་བར་མི་འགྲུར་རོ།།

ומאחר שבנסיבות חיינו החדשות תודעתנו כה טיפשה, לא נוכל לתרגל אף אחד מן התרגולים של נתינה וכו'. ואז, אם נבזבו את הקרן אשר מייצרת את הריבית, נשתמש בכל מה שיש לנו. אדם כזה נהנה מכל פירות נתינתו הקודמת, אך אז לא ייוותר לו דבר שיוכל להביא את השפע אחר-כך.

དེ་ནི་དཔེར་ན་ས་བོན་ཉུང་དུ་བཏབ་པ་ལས། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟེན་པའི་མི་དེ་སྐྱར་ཡང་འབྲས་
བུའི་ཆེད་དུ། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་བའི་ས་བོན་འདེབས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་འཕེལ་
བས་མ་ཆད་པ་ཡོད་གྱི།

נוכל להיעזר במשל של אדם הזורע זרע קטן, וקוצר ממנו פירות רבים. כדי ליהנות מפירות רבים עוד יותר, הוא ממשיך לזרוע כמות גדולה מן הזרעים שקיבל כתוצאה. באופן זה כמות הפירות מתעצמת במעגל שעולה ומתרחב.

གང་ཞིག་སྐྱེས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་ཅོམ་ཡང་མི་འདེབས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ནི། འབྲས་བུ་མ་ཆད་
པར་འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འདྲའོ།།

אך אדם שהוא כסיל יסרב להמשיך ולזרוע ולו זרע יחיד, ולכן עושרו אינו גדל – עבורו לא קורה המעגל שעולה ומתרחב.

השחרור מהעולמות התחתונים נהיה בלתי אפשרי

בלי שמירה על חיי המוסר, יהיה קשה ביותר להשתחרר מהעולמות התחתונים.

[

།གང་ཚེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མཐུན་གནས་པ།
།གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན།
།གཡང་སར་ལྷུང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ།
།དེ་ལས་སྤྱི་ནས་གང་གིས་སྤོང་བར་འགྱུར་།

אדם החופשי לעשות כרצונו,
וחי במקום התואם את צרכיו,
אך אינו מסוגל לרסן את עצמו -
אדם זה ייפול לתהום עמוקה,
ויהיה נתון לשליטת אחרים,
ויותר מאוחר לא יהיה כלל מי
שיוכל לחלצו משם.]

ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་རྐང་པ་ཆག་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྐྱེན་པར་འཕེལ་བ་རྙེད་དཀའ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།
ངན་འགྲོར་སོང་བས་ངན་འགྲོ་ནས་ཐོན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།

השורות הבאות של טקסט המקור מתארות כמה קשה לאדם שרגלי המוסר שלו שבורות להשיג לא רק את הספירלה העולה של שפע הולך וגדל, אלא גם כמה אינסופי הקושי שיהיה להם להשתחרר ממעגל הלידות הנחותות, ברגע שנפלו לשם.

གང་གི་ཚེ་དཔའ་བོ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལྟར། གཞན་ལ་རག་
མ་ལུས་པར་རང་གི་འདོད་པས་རང་དབང་དུ་འཇུག་ཅིང་།

נניח שיש לוחם החי במקום התואם את צרכיו; לוחם ששחרר את עצמו מן השלשלות שבהן היה כבול קודם לכן. והוא כעת אדם החופשי לעשות כרצונו - כל מה שיחפוץ בליבו - מבלי שיהיה תלוי באחרים.

མཐུན་པའི་ཡུལ་ལྗང་མིའི་འགྲོ་བ་ན་གནས་པ་ན། གལ་ཏེ་གང་ཟག་འདི་བདག་ཉིད་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་
 ལས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། དཔའ་བོ་བཅིངས་ནས་རི་སྐུལ་ཆེན་པོར་བསྐྱར་བ་ལྟར། ངན་འགྲོའི་
 གཡང་སར་ལྷུང་བས་རང་ལ་དབང་མིད་པར་གཞན་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཚེ། ངན་འགྲོར་སོང་བ་
 དེ་ལས་སྤྱི་ནས་ཏེ་ད་གཟོད་གང་གིས་སྲོང་བར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མིད་དོ།།

ונניח שהוא חי כעת בעולמות של בני אדם או של יצורי העונג, אך אינו מסוגל לרסן את עצמו מפילה לעולמות התחתונים, אדם זה ייפול לתהום עמוקה של המחוזות האומללים – כאילו שאותו לוחם נכבד שוב בשלשלותיו ונזרק ממעלה הצוק. כעת הוא חי נתון לשליטת אחרים, ואינו חופשי לעשות כאשר יחפוץ. ואז, יותר מאוחר לא יהיה כלל מי שיוכל לחלצו מאותם עולמות נחותים שאליהם נפל. זה לא יהיה אפשרי.

ངན་འགྲོའི་ཉེན་ལ་ནི་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་ལ། ལྷིག་པ་སོག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱ་བས་ན།
 ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་བརྒྱད་དགོས་སོ།།

מי שיש לו גוף ותודעה של המחוזות התחתונים, נדיר ביותר שיוכל לעשות מעשים חיוביים כלשהם; נטייתם לצבור קארמה שלילית עוד יותר היא לאין שיעור יותר גרועה, והם נופלים לספירלה יורדת המנציחה את קיומם בעולמות האומללים.

དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་མདོ་སྤེལ་སྲིལ་སྲིལ་གྱི་བརྒྱུ་ལ་གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱིས་ན་ཡང་། རྣམ་པར་
 སྤོང་བ་གཉིས་སྐྱབ་སྟེ། ཞེས་མིར་སྐྱེ་བ་དགའ་བར་གསུངས་སོ།།

זאת בדיוק הסיבה מדוע הסוטרות מתארות עד כמה קשה להיוולד כאדם, בשורות כגון –

אפילו במקרה הנדיר שבו
 הם נולדים בין בני האדם,
 מעשיהם הקודמים חוזרים אליהם
 בשני אופנים...⁹

⁹ אפילו במקרה הנדיר: הציטוטים מן הבודהה אומרים אף יותר לגבי מה שעלול לפקוד אותנו אם לא נשמור על חיי המוסר. ראשית נאמר שם שבמקרה זה נתגלגל כחיה, ואז "נובל לעולמו של שר המוות" (בכהונתו כמלך הגיהנום); ואז אכן נובל לגיהנום. במקרה הנדיר שבו נצליח להשיג לידה אנושית, אומרים המקורות, כל אחד מעשרת המעשים השליליים יבשיל עבורנו בשתי צורות שונות.

- (1) מעשה של הריגה יגרום לנו, אפילו אם ניוולד כני אדם, לחיים קצרים ולמחלות רבות.
- (2) גניבה תגרום למחסור ולחיים במצב שבו אף אחד מן הדברים שברשותנו הוא ממש שלנו – עלינו תמיד לשתפם עם אחרים.
- (3) התנהגות מינית בלתי הולמת תגרום לנו להיות מוקפים על ידי אנשים גסים ואכזריים ולמתחרים רבים על בני זוגנו.
- (4) שקר יגרום לנו להיות בין אנשים שמבקרים אותנו ומרמים אותנו.
- (5) דיבור מפלג יגרום לחוסר אחדות בין האנשים שסביבנו ולהתייחסות שלילית בקרבם.
- (6) דיבור קשה יגרום לנו להיות מוקפים על ידי אנשים האומרים דברי בלע זה לזה וגם לנו, ומתקוטטים הרבה.
- (7) דיבורי סרק יגרמו לאחרים שלא לכבד את דברינו ולחוסר בטחון עצמי.
- (8) לחמוד את רכוש הזולת גורם לחוסר סיפוק מתמיד ולהשתוקקות גדולה לדברים בכלל.
- (9) שמחה לאידם של אחרים תגרום לכך שלא נוכל להשיג עזרה שאנו נזקקים לה ולפתח הרגל של פגיעה בזולת.
- (10) השקפה שגויה על טבע המציאות תגרום לנו ליפול עמוק עוד יותר לדעות מזיקות ולהיות אנשים לא ישרים.

དེས་ན་ད་ལྟ་ནས་རང་ཉིད་ངན་འགྲོར་མི་ལྷུང་བར་གཟུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་འབད་
བ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

ועל כן אנו חייבים – החל מרגע זה ממש – לרסן את עצמנו מנפילה למחזות האומללים; ומוטל עלינו להבין שכדי לעשות זאת אנו חייבים לעשות מאמצים גדולים בשמירת המוסר.

מדוע הדיון במוסר בא אחרי הדיון בנתינה

[
|དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས།
|རྒྱལ་བྲིམས་རྗེས་འགྲོའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན།
|ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བྲིམས་ཞིང་དུ་རྣམ་འཕེལ་ན།
|འབྲས་བུ་ཉེར་སྲོད་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར།

זוהי אם כן הסיבה לכך
שמיד אחרי שלימדו על נתינה
המנצחים לימדו על שמירת המוסר.
כאשר סגולותינו הנעלות פורחות
בגן של חיי המוסר,
פירותיו של השפע
לא מתכלים לעולם.]

གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ནི་ངན་འགྲོར་འབྲིང་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་
ཕྱིར། སྦྱིག་པ་མཐའ་དག་ཕམ་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུང་
མི་བར་བུ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྒྱལ་བྲིམས་སྦྱིན་པའི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སྦྱུབ་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ལོ།།

אדם שנכשל בשמירת המוסר יגרום לעצמו הרבה תקלות – כגון לכך שיובל לעולמות הנחותים. זוהי הסיבה לכך
שמיד אחרי שלימדו על נתינה, המנצחים, שניצחו במלחמה כנגד כל מעשה שלילי שהוא, לימדו על שמירת המוסר.
הם רצו להבטיח שכל הסגולות הטובות שיצרנו על ידי הנתינה והשאר לא ייהרסו.

དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉིན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བྲིམས་ཉིད་ཞིང་ངོ་།།

הסיבה לכך היא שחיי המוסר – ורק חיי המוסר – מתפקדים כגן שבו פורחות כל סגולותינו הנעלות – זהו הבסיס
לכל אחת מהן.

ཞིང་དེར་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྣམ་པར་འཕེལ་ན། རྒྱ་སྦྱིན་སོགས་དང་འབྲས་བུ་ལུས་དང་
 ལོངས་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པའི་བརྒྱུད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་ས།
 འབྲས་བུའི་ཚོགས་འཕེལ་ཞིང་དུས་རིང་པོར་ལོངས་སྤྱོད་པར་རུས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟར་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ומאחר שהסגולות הנעלות של נתינה והשאר פרושות בגן זה, זה מה שמאפשר לנו לצפות בסיבות – נתינה והשאר;
 ובפירושה – כספירלה תמידית ועולה של גוף נפלא ושל שפע שלא מתכלה לעולם, באופן שנוכל ליהנות, למשך
 זמן מאוד ארוך, מיותר ויותר תוצאות של נדיבותנו זו. אך אם לא נשמור על קוד זה של מוסר, דברים אלו לא יוכלו
 לקרות.

དེས་ནི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ལུན་ཚོགས་འབྲུང་བ་ཁོ་ནའི་རྩིས་མི་
 གཏང་བར། ལོངས་སྤྱོད་དེ་ལ་གང་གིས་སྦྱོད་པའི་ལུས་ཉེན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་རྩིས་དང་། ལོངས་
 སྤྱོད་དེ་སྦྱི་བ་དུ་མར་འོང་བའི་རྩིས་ཀྱང་གཏང་དགོས་ལ། དེའི་ཐབས་ཀྱང་ཚུལ་གྲིམས་སྲུང་བ་ཤིན་
 ཏུ་གལ་ཆེ་བར་ཤས་ དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

כל זה בא ללמד שחשוב שאלה העוסקים במעשה הנתינה יתמקדו לא רק בדברים הטובים שקורים עם השפע
 שפוקד אותם כפרי נדיבותם, כי אם גם בגוף הנפלא שבו הם יוכלו ליהנות משפע זה, וכיצד להבטיח שהשפע יאריך
 למשך גלגולים רבים בעתיד. המחבר רוצה לוודא שאנו מבינים ששמירה על חיי המוסר היא קריטית בתור שיטה
 להשיג תוצאות אלו.

བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་སྲུང་བཤམ་པ་ལྟར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་བརྩོན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་ཏེ་བྱེད་དགོས་
 མོད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་འགྲོའི་ཉེན་ལ་སྦྱིན་འབྲས་སྦྱིན་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྦྱི་
 བ་དུ་མར་འབྲུང་དགོས་ལ། དེ་ནི་ཚུལ་གྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་རྣམས་འདྲ་སྟེ། དེ་མེད་ན་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་ སྦྱོབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

אנשים שרק מתחילים לצעוד בדרך הבודהיסיטוּת צריכים לעשות מאמצים גדולים, כפי שתארנו קודם, במעשה
 הנתינה. אין ספק שעליהם להיות ממוקדים בהשגת הארה, וזאת למען כל היצורים. יחד עם זאת, ישנה גם המטרה
 המידית שפירות נתינתם יבשילו עבורם בעודם חיים בגוף ותודעה של ישות בעולמות היותר גבוהים. יתרה מכך –
 חשוב שנסיבות אלו יחזרו על עצמן שוב ושוב, במשך גלגולים רבים. כל זה תלוי בכך שהבודהיסיטוּת המתחילים
 יחיו חיים מוסריים; אם ייכשלו בכך, לא יוכלו ליהנות ממלוא התנאים הדרושים לתמוך בתרגולם בדרך
 הבודהיסיטוּת.

כאשר אנו אומרים כאן ש"שמירת המוסר היא הסיבה היחידה", אין הכוונה לפסול תרגולים אחרים בתור סיבות, שכן יש כאן סיבות אחרות רבות מלבד השמירה על מוסר. הרעיון הוא שאדם חייב לשמור על קשר הדוק עם דרך חיים מוסרית על מנת להשיג צורת חיים יוצאת דופן בעולמות הגבוהים, ולהשיג את הטוב הוודאי.

འདི་ཡང་ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས། སྲོག་གཅོད་སོགས་གྱི་མི་དག་བ་བཙུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་
དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟེ་བའི་རེ་རེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དུས་ལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་སུ་
འབྲིང་པ་དང་།

והנה הסיכום כיצד הסוטררה על עשר הרמות מטפלת בנקודות אלו. היא מחלקת את כל אחד מעשרת המעשים הרעים של הריגה והשאר לדרגה גדולה, בינונית ופחותה, ומתארת כיצד אלו מובילות אדם – בהתאמה – ללידה כיצור גיהנום, כחיה או כרוח תאבה.

མཐར་གལ་ཉེ་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་སྲོག་གཅོད་གྱིས་ཆོ་སྲུང་བ་དང་ནད་མང་བ་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་
དགའི་རེ་རེས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་གཉིས་གཉིས་སྐྱབ་པ་དང་། དག་བཙུས་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་
བ་ནས་སྲིད་ཅིའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།

בעקבות זה הסוטררה מסבירה כיצד – אפילו אם בסופו של דבר ניוולד בין בני האדם – ההריגה שבצענו מייצרת חיים בעלי שני מאפיינים בלתי רצויים: חיים קצרים ומחלות רבות. היא ממשיכה ומסבירה את התוצאות הבלתי רצויות גם ביחס לשאר תשעת המעשים הרעים. ביצוע עשרת המעשים הטובים מוביל ללידה בין יצורי העונג ובני אדם בעולם התשוקות, עד לרמה המכונה "פסגת החיים".

དེའི་གོང་མར་དག་བཙུ་འདི་དག་རང་གཅིག་ཕུའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཉི་ཆོ་བའི་སེམས་དང་།
འཁོར་བ་ལ་སྐྱག་པའི་ཡིད་འབྲུང་བ་དང་བཅས་ཤིང་། སླིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་བའི་བདག་མིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་རྣམ་པས་སྦྲངས་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པས་ངེས་
པར་འབྲུང་བར་བྱེད་དོ།

מעבר לזה ישנה מוטיבציה שהיא לא שלמה, ומתמקדת בביצוע עשרת המעשים הטובים למענו אנו – כאשר אנו מייצרים תפנית, ופחד בריא מהחיים בגלגל. בנקודה זו האדם לא ניהן בחמלה הגדולה, למרות שאימן את עצמו בחוכמה שמבינה שלדברים אין עצמיות – אך הבנה זאת באה רק בעקבות התיאור שאדם אחר נותן לכך. אדם כזה מואס בחיי הגלגל, באמצעות הלימוד במסלול המאזינים.

དེའི་གོང་མར་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་རྒྱུ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། སླིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་མེད་པ་དང་། ཉན་འབྲེལ་ཟབ་
མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་སྦྲངས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པས་ངེས་པར་འབྲུང་བར་བྱེད་དོ།

מעבר לזה ישנו המתרגל שנמצא בגלגול הסובל האחרון שלו, ושאינו לו צורך בשמיעת מילותיהם של אחרים. הוא ממוקד בהארה של הבודהות מכוח עצמם, וגם לו אין חמלה גדולה ואת היכולת לפתח מיומנויות וכישורים. הוא מאמן את עצמו ב־77, כפי שזה מבוטא בלימוד על ההיווצרות התלויה, ובאופן זה גם הוא מואס בחיי הגלגל, באמצעות הלימוד על המסלול של בודהות מכוח עצמם.

དེའི་གོང་མར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཚད་མེད་པའི་སྣིང་བཙེ་བ་དང་། སྣིང་རྗེ་དང་ལྷན་པ་དང་།
ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། སྣོན་ལམ་རྒྱ་བས་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྐྱུངས་ན།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡོངས་སྤྲུང་བ་དང་། ཕར་སྤྱོན་དག་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱུས་པའོ།།

מעבר לזה ישנו המתרגל שמשלב אהבה גדולה לאין שיעור ומעבר לכל מידה, עם חמלה ומיומנויות וכישורים; הוא נושא תפילות עוצמתיות במיוחד; לעולם אינו מוותר על עשייה למען כל אחד מהיצורים באשר הם; ואשר אימן את עצמו בהתמקדות בחוכמתו הבלתי מוגבלת של הבודהה. בזכות כך, מסכמת הסוטרה, הוא משיג מקום שבו תרגולו של רמות הבודהיסטווה הוא טהור לחלוטין – אורח חיים שבו הוא שומר תרגול נרחב וטהור של השלמויות.

བཤེས་སྣིང་ལས་ཀྱང་།

།སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་བྱིས་མ་ཉམས་མོད་མི་དམའ།
།མ་འདྲིས་མ་སྐྱབས་པ་དག་བསྐྱོན་པར་མཛོད།
།བྱིས་མི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ།
།ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྒྱུན་ལེགས་པར་གསུངས།
།ཞེས་རྒྱལ་བྱིས་ལ་སྣོན་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།

המכתב לידיד מתאר את החשיבות הגדולה של שמירה על אורח חיים מוסרי באופן הבא:

אין צורך להזכיר שיש לשמור
על אורח חיים של מוסר,
ולעולם לא לאבדו.
אך יש גם לשמור מפני מעידה,
הפחתת כוחו, או זיהומו.
שכן נאמר שאורח זה של חיים
הוא בסיסן של כל הסגולות הטובות -
בדיוק כפי שהאדמה תומכת
בכל דבר נע או ניח שעליה.¹⁰ [

¹⁰ נע או ניח: התייחסות לאובייקטים חיים או לא.

དེས་ན་སྐབས་ས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། བྱེད་པ་བྱུང་སེམས་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་བྱ་
དགོས་པ་ནི། མི་དགོ་བ་བཅུ་ལ་ཀུན་སྟོང་ནས་ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་སྟོམ་སེམས་བསྟེན་པའི་སྟོམ་པའི་
ཚུལ་བྲིམས་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར།

נראה שהטקסט מדבר על אדם הנמצא ברמה השנייה של הבודה היסטויות. אולם הפעולה המוצעת היא כזו שגם
בודה היסטויות מתחילים אמורים לעשותה. הנקודה היא שלעולם אל לנו להתקרב לעשרת המעשים הרעים אפילו
בהתכוונות שלנו: אנו חייבים לשמור על צורה כלשהי של נדרי מוסר, תוך הסתמכות מתמדת על הכוונה לרסן את
עצמנו.¹¹

སྟོན་པས་ལོངས་སྟོན་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་བྲིམས་ལས་གཞན་མིད། ཅེས་པའི་བར་
གྲིས་བསྟེན་པ་ལྟར་སེམས་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ལ་སྟོབ་རེས་གྲིས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་གྲིས་ཟེན་པ་ལ་སྦྱང་དགོས་ལ།

הרעיון הכלול בטקסט המקור בשורות "אנשים הנהנים מפרי נתינתם..." ועד "...הייתם בעולמות הגבוהים" הוא
שעלינו לתרגל באופן שמצב תודעתנו, וכל רגע ורגע במאמצינו לשמור על המוסר, ספוג בחוכמה שמבינה שאין מה
לראות.

དེ་ཡང་གོ་བ་ཅུ་དང་ལན་འགའ་ཟུང་ཅུ་གོམས་པས་ནི་གར་ཡང་མི་སྟོན་པས། རྒྱན་ལྡན་དུ་དོན་
དེ་རྣམས་སེམས་དགོས་སོ།།

עוד נוסף ונאמר שאם אדם מסתמך רק על הבנה כללית כיצד זה עובד, או שייזכר בכך לפרקים בלבד – הוא לא
יוכל להתקדם. יש לחשוב על נקודות כאלו על בסיס קבוע.

རྒྱན་ལྡན་དུ་གོམས་ན་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་དང་པོ་ཐོས་པ་ནའང་ཡིད་ལ་གདུང་བ་སྦྱིད་པ་
དང་། སྟོན་པས་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་སྐྱེ་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་མི་རུས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་།
སྟོ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཅིག་འོང་ངོ་།།

אם נחשוב על כך באופן קבוע, הלב יתמלא בערגה למשמע לימוד, ולו בסיסי ביותר, כיצד לתרגל את אורח החיים
של הבודה היסטויות; ויבוא גם זמן שבו המחשבות יגלשו מעצמן לתרגולים שאפילו המורה בעצמו לא היה מסוגל
לתרגל במשך זמן מאוד רב.

དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོན་པ་ལས།

¹¹ ג'ה צונגקאפה משחק כאן עם המשמעות הכפולה של המושג *sdom-pa*, שיכול לציין נדרים או ריסון.

|གང་ཞིག་ཐོས་པར་གྱུར་ནའང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་གཞོན་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དང་།
 |གང་ཡང་སྲོད་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྐྱེ་ཉམས་བཞེས་པར་མི་སྲོད་པའི།
 |སྲོད་པ་དེ་དག་སྲོད་ལ་གོམས་པས་དུས་སྟུང་གི་ངང་ཉིད་འགྱུར།
 |དེ་སྲོད་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཡོངས་གོམས་མ་བགྱིས་སྤྲེལ་བར་དགའ་བ་ལགས། ཞེས་སོ།།

רעיון דומה מובע ב בשבח הסגולות הנעלות האינסופיות:

ישנם לימודים שאנשי העולם
 נרתעים אפילו רק לשמעם;
 ישנם תרגולים שאפילו אתה [הבודהה]
 לא יכולת לתרגל, למרות שניסית
 שנים על גבי שנים.
 אך עם הזמן, לאחר שהתרגלת,
 הם הפכו לטבע שני.
 ואכן, קשה לפתח סגולות נעלות
 ללא תרגול רצוף.

אין דו קיום – ברמה זו חיי המוסר חסינים מפגיעה על ידי דברים שהם מנוגדים להם.

[

 |རི་ལྗར་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་དང་།

 |བཀའ་ཤིས་ན་ནག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞིན།

 |དེ་ལྗར་རྒྱལ་སྤྲིམས་དབང་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེ།

 |དེ་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་མི་འདོད།

גופה לא יכולה להתקיים
 בתוך האוקיינוס;
 מזל טוב לא יכול להתקיים
 לצד מזל רע;
 כך גם ישות שהיא גדולה
 בזכות מוסריותה,
 לעולם לא תרצה לשהות עם מי
 שזנח את חיי המוסר.

རི་ལྗར་ཉིད་པར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་སྐུ་གཙང་སྐྱ་ཅན་རྣམས་གནས་པའི་མཐུས། རོ་གང་ཡིན་རྒྱངས་

 གྱིས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲིན་པས། རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་།

משום שהנאגות הידועים בניקיונם שוכנים בתוך האוקיינוס, גלי האוקיינוס יפלו אל החוף כל גופה הנזרקה למים.
 ולכן גופה לא יכולה להתקיים בתוך האוקיינוס.

བཀྲ་ཤིས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་དང་། རྣམ་པ་ལྷན་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་ འགྲོགས་
པ་དེ་ལྟར་ཉེ

ומשהו שהוא מזל טוב לא יכול להתקיים לצד משהו שהוא מזל רע;

དེ་བཞིན་དུ། ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པས་ དབང་དུ་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་གཉིས་
པ་བ་དེ། ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མི་འདོད་དོ།།

כך גם ישות שהיא גדולה בזכות טוהרה המושלם ובזכות מוסריותה - כלומר משהו הנמצא על הרמה השנייה של
הבודהיסטות, לעולם לא תרצה לשהות עם מי שזנח את חיי המוסר.

שני סוגים של מוסר

[
|གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྤོང་བྱེད་པ།
|གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་བྲིམས་དེ།
|འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་པ་རོལ་སྤྱིན་ཞེས་བཤད།
|གསུམ་ལ་ཆགས་པས་སྤོང་དེ་འཇིག་རྟེན་འདས།

שמירת מוסר אשר בה
זה שמוותר, זה שכלפיו
הוויתור נעשה,
וגם הוויתור עצמו,
נתפסים בתור שלושה -
הריהי "שלמות ארצית".
כאשר אין יותר אחיזה בשלושה,
זוהי "שלמות שמעבר".

བཞི་པ་ནི། གང་ཟག་གང་གིས་སྤོང་བ་དང་། སྤང་བུ་གང་ཞིག་སྤོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་
གང་ལ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ས་བོན་འགོག་མི་རྣམས་པ་ཡོད་ན།

אם ניקח אדם שאינו מסוגל להפסיק את הזרעים המנטליים שגורמים לו לתפוס את הדברים בתור שלושה מעגלים -
זה שמוותר על מעשים שליליים, זה שכלפיו הוויתור נעשה, וגם הוויתור עצמו על המעשים השליליים - כדברים
הקיימים באמת.

དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱི་མཁུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བཤད་ལ། ཚུལ་གྱི་མཁུ་དེ་ཉིད་སྤར་
 བཤད་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ཆགས་པས་སྣོད་པ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་
 ཟག་མིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟློན་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་
 གྱི་མཁུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།།

זהו הסוג של שמירת מוסר שאותה אנו מכנים "שלמות ארצית". אך אם יש דרך חיים שאין בה יותר אחיזת
 התופסת את שלושת המעגלים הנ"ל כקיימים באמת; אם דרך חיים זו ספוגה בחוכמה טהורה, שבה אנו מבינים שכל
 אותם הדברים לא באמת קיימים, זוהי שלמות שאיננה ארצית, שהיא מעבר לעולם – ומכאן החלוקה לשני סוגים של
 מוסר.

ירח של סתיו

(הסיכום של רמה זו, תוך תיאור סגולותיה הנעלות)

[

།རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་བྱུང་སྤྱི་མིན་སྤྱི་པ་ཡི།
 །དཔལ་གྱུར་དྲི་མ་དང་བྲལ་དྲི་མ་མིད་འདི་ཡང་།
 །སྟོན་ཁའི་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་འོད་ནི་ཇི་བཞིན་དུ།
 །འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན།

האור הזוהר לו מן הלבנה
 של ילדם זה של המנצחים,
 הוא תהילת הגלגל בלי להיות בגלגל,
 הוא טהור לחלוטין, וללא כל רבב.
 כאורו של ירח בלילות של סתיו
 הוא מסלק את הכאב המענה
 את תודעתם של כל היצורים.]

ཇི་ལྟར་སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་འོད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས། སྤྱོད་འོད་གདུང་བ་སེལ་བ་ཇི་བཞིན་དུ།
 རྒྱལ་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལས་བྱུང་སྤྱི་མིན་སྤྱི་པ་ཡི་ཚུལ་གྱི་མཁུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་
 སྤྱིན་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་གྱི་མཁུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།།

חשוב על אורו של ירח בלילות של סתיו, טהור מכל רבב, וכיצד הוא מסלק את הכאב המענה השורף את תודעתם מן
 היצורים שבהם הוא נוגע. האור הזוהר מן הלבנה של ילדם של המנצחים – זה שנמצא על הרמה השנייה של
 הבודהיסטות – דומה לאור זה, משום שהוא נקי מכל סוג של רבב שאנו מוצאים באדם שנכשל בשמירת המוסר.

ས་གཉིས་པ་བྱི་མ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་དང་ལྡན་པ་འདི་ཡང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ།།

ולכן בודהיסטווי זה לא רק שהוא נקרא בשם הרמה שלו – ללא רבב – אלא שזו גם משמעותו. אורו מסלק את הכאב המענה את תודעתם של היצורים בשל כל הפעמים שבהם הם נכשלו בשמירת המוסר.

ས་གཉིས་པ་བ་འདི་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་མིན་
ཡང་། སྲིད་པ་ཡི་དཔལ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྲུང་སྲུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་དེའི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྲིད་བཞི་ལ་དབང་བའི་
འཁོར་སྐྱར་གྱི་རྒྱ་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

הבודהיסטווי ברמה השנייה אינו כלול בין אלו שעדיין סובבים בגלגל הכאב. בלי להיות בגלגל, האור שבא ממנו הוא תהילת הגלגל. זאת משום שכל סגולה מצוינת ונעלה תבוא בעקבותיו; ומשום ש – מכוחן של התפילות שנשא למען כל היצורים החיים – הוא השיג את הסיבה המהוללת מכול להפוך לשליט הגלגל,¹² שולט על כל ארבע היבשות של העולם.

השלב החמישי של התרגול המקדים, המשך: שמחה

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של נגולצ'ו דהרמה בהדרה (1772-1851) "שיטה לבצע מדיטציית סקירה על התמצית הקצרה ביותר של 'הדרך לעונג'", הצגה של השלבים בדרך להארה. הטקסט הטיבטי נמצא באסופת כתבי, ספר שלישי בכרך השלישי, ובמסד הנתונים של ACIP, במסמך מס' S6335, בדף 04.

ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་སངས་རྒྱས་སྐུ་སྐུ།
འང་རྒྱལ་རྣམས་དང་སློབ་དང་མི་སློབ་དང་།
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་ལ་ཡང་།
དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་ཡི་རང་།

אשמח בכל חסד שיש בעולם –
של כל המנצחים, בכל מניין עברים,
ושל כל ילדיהם הקדושים,
של בודהות שהגיעו מכוח עצמם,
של מי שלומדים, או סיימו לימודם,
ושל כל היצורים כולם.

¹² להפוך לשליט הגלגל: מתייחס למלכים מיתיים קדמונים ששלטו בעולם באמצעות ספינות מעופפות בדמות גלגל. הבודהיסטווי צובר כעת סיבות להיות מנהיג עולמי שדרכו המוסרית היא מופת לאינספור אנשים.

שלבי המדיטציה 8

מקראה 3: שאר רמות הבודהיסטווה

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של מאסטר קמלשילה **Bhavana-Krama**, או: שלבי המדיטציה. עבודה זו ניתנת למצוא בין חומרי ACIP, במסמך TD3915. הלקט שלפנינו נמצא בדפים 40B-41A.

།ས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོས་པ་གཟུང་བའི་སྲིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཉིང་ཇི་འཇིན་ཐམས་
ཅད་མཛོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྲིར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྲིན་པ་ཤིན་ཏུ་
ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཉིང་ཇི་འཇིན་དེ་དག་ཐོབ་པས་ས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་
སྣང་བ་ཚད་མེད་པ་བྱེད་པས་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།

מכיוון שברמה זו הבודהיסטווה מסוגלים לזכור את כל מה שהם שומעים, ומכיוון שהשיגו את כל הרמות הארציות של ריכוז, הם מסוגלים לשאת את כל סוגי הסבל, והשלמות של אורך רוח עוברת לתפוס מקום עיקרי בתרגולם. וכיוון שהשיגו את כל הסוגים הנ"ל של ריכוז, ברמה זאת הם מתחילים להפיץ אור אינסופי של חוכמה שמעבר, ולכן רמה זאת נקראת "מפיץ אור".

།དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉིང་ཇི་འཇིན་མཐའ་དག་ཐོབ་ཀྱང་ཇི་སྲིད་དུ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་
བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་མི་རུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་གསུམ་པའོ། ། བཏང་གི་ཚོ་རུས་པ་དེའི་ཚོ་ཡན་ལག་དེ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ས་བཞི་བར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

למרות שהשיגו את כל סוגי הריכוז הארציים, הבודהיסטווה נשארים ברמה השלישית עד שהם מצליחים לשנות זמן רב בתרגול של גורמי ההארה, ועד שהם מצליחים להביא לידי אהדות את המצב המנטלי שעסוק בדברים ארציים והמצב המנטלי של מדיטציה. כאשר הם מביאים יכולת זו על כל הכרוך בה לידי שלמות, הם עוברים לרמה הרביעית של הבודהיסטווה.

།ས་དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་
བའི་སྤྱིར་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱིས་གནས་པས་ན་བརྗོད་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་
ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།

ברמה זאת הבודהיסטויות שוהים, ברצף בלתי מקוטע, בתרגול של גורמי ההארה, במצב תודעה שהוא מעבר לכך
ביטוי מילולי או מנטלי, ולכן השלמות של חדוות המאמץ עוברת לתפוס מקום עיקרי בתרגולם.

།ས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཤིང་མཐའ་དག་སྲིག་པར་རྣམས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བ་
ཤིན་ཏུ་བྱང་བས་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་
གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།

ברמה זו, בשל התרגול של גורמי ההארה, הם מסוגלים לשרוק את כל הנגיעים הרוחניים שלהם, ועקב כך אורם
זוהר לכל עבר. ולכן רמה זו נקראת "זוהר". ברמה זו הם שוהים ברצף בלתי מקוטע בתרגול של גורמי ההארה.

།རི་སྤྱིད་ཏུ་བདེན་པ་རྣམས་བསྐྱོན་པ་ན་འཁོར་བ་ལ་མི་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་དང་། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་
མངོན་ཏུ་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱོན་སྟེ། ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚེས་
པ་དེ་སྤྱིད་ཏུ་ས་བཞི་པའོ། །གང་གི་ཚེ་རྣམས་པ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱིས་པས་ས་ལྷ་པར་
རྣམ་པར་གཞག་གོ།

הבודהיסטויות נשארים ברמה הרביעית עד שבזכות התרגול של האמיתות הם מסוגלים למנוע את תודעתם מליפול
לגלגל הסמסרה או לנירוונה נחותה, ומתרגלים את גורמי ההארה בתודעה הספוגה בשיטה. רק כאשר הם מביאים
יכולת זו על כל הכרוך בה לידי שלמות, הם עוברים לרמה החמישית של הבודהיסטויות.

།དེ་བས་ན་ས་དེ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚེས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱིས་པར་བྱེད་པ་ནི་
ཤིན་ཏུ་སྤྱང་བར་དགའ་བས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་དེ་ལ་བདེན་པའི་རྣམས་པ་སྐྱོན་པ་
ལན་མང་ཏུ་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐབས་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལན་མང་ཏུ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།

מכיוון שהשגת שליטה מלאה בתרגול של גורמי ההארה הספוג בשיטה היא תרגול קשה ביותר, רמה זאת נקראת
"תרגול קשה ביותר". ומכיוון שברמה זו הם מתרגלים הרבה מדיטציה על האמיתות, שלמות הריכוז תופסת מקום
עיקרי בתרגולם. ברמה זו הם מרבים לתרגל את גורמי ההארה במצב תודעה הספוג בשיטה.

།ཇི་སྲིད་དུ་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པས་སྐྱོབ་དང་ལྷན་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་མཚན་མ་
 མིད་པར་གནས་པ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་མི་རྣམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་ལྗེ་པའོ། །ལང་གི་ཚེ་རྣམས་པ་དེའི་ཚེ་
 ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་རྒྱལ་པ་རྣམས་པར་གཞག་གོ།

הבודדהיסטויות נשארים ברמה החמישית עד לזמן שבו העצב שבא עקב המחשבה על השהייה בגלגל הסבל משליך
 את תודעתם למצב של מדיטציה מאוונת שאין בה שום סימנים. רק כאשר הם מביאים יכולת זו על כל הכרוך בה
 לידי שלמות, הם עוברים לרמה השישית של הבודדהיסטויות.

།ས་དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱོམ་པས་གནས་པས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་རྒྱ་སྤྲིན་པ་ཤིན་རྒྱུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་སྤྲིན་པ་ཤིན་རྒྱུ་ཤས་ཆེ་
 བའི་སྤྲིར་ས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་མཚན་མ་མིད་པར་
 གནས་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།

ברמה זאת הבודדהיסטויות מקובעים במדיטציה על התהוות מותנית, ולכן שלמות החוכמה תופסת מקום עיקרי
 בתרגולם. מכיוון שהתרגול של שלמות החוכמה תופס מקום עיקרי בתרגולם, רמה זאת נקראת "הפגנת כל
 הסגולות של הבודהה". היא גם נקראת "היכולת לשהות ללא סימנים".

།ཇི་སྲིད་དུ་སྐབས་མིད་པར་མཚན་མ་མིད་པར་གནས་པ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་མི་རྣམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་
 རྒྱལ་པའོ། །ལང་གི་ཚེ་རྣམས་པ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བདུན་པར་རྣམས་པར་
 གཞག་གོ།

הבודדהיסטויות נשארים ברמה השישית עד לזמן שבו הם מסוגלים להיכנס באופן ספונטני למדיטציה מאוונת שאין
 בה סימנים. כאשר הם מביאים יכולת זו לידי שלמות, על כל הכרוך בכך, הם משיגים את הרמה השביעית של
 הבודדהיסטויות.

།ས་དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མིད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ལ་མཚན་མར་
 བྱས་པའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱང་འགོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་ས་དེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་སྤྲིན་པ་ཤིན་རྒྱུ་
 ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།

ברמה זאת הבודדהיסטויות מבינים כיצד לשום סימן אין סימנים; אך למרות שהם מבינים שאין סימנים, הם אינם
 דוחים את התוויות שמייצרות את הסימנים. ולכן ברמה זאת השלמות של שיטה תופסת מקום עיקרי בתרגולם.

།ས་འདི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་པའི་སྤྱིར་བཏོན་ཏུ་རིང་དུ་སོང་བས་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ།
།དེ་སྐབས་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།

רמה זאת קשורה לדרך של ההישגים הספונטניים, ויש בה שהייה ספונטנית במדיטציה שאין בה סימנים. הבודהיסטויה שהגיע לכאן כבר הגיע רחוק, ולכן רמה זו נקראת "הגיע רחוק", וכן "שהייה רצופה בהעדר סימנים".

།དེ་རི་སྤྱིར་དུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པས་འཇུག་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་མི་རུས་
པ་དེ་སྤྱིར་དུས་བདུན་པའོ། །གང་གི་ཚེ་རུས་པ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བརྒྱད་
པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

הבודהיסטויה נשארים ברמה השביעית עד שהם מסוגלים לשקוע באופן ספונטני במדיטציה ללא סימנים. כאשר הם מביאים יכולת זו לידי שלמות, על כל הכרוך בכך, הם משיגים את הרמה השמינית של הבודהיסטויה.

།ས་དེ་ལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་དགོ་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་བས་ན་སྤོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་བཏོན་ཏུ་ཤས་
ཚེ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ལ་རྩོལ་བས་མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱིར་དེ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།

ברמה זו הבודהיסטויה מבצעים מעשים טובים באופן ספונטני, ולכן השלמות של תפילה תופסת מקום עיקרי בתרגולם. ומכיוון שברמה זו המדיטציה ללא סימנים אינה מופרעת יותר על ידי שום מאמץ מודע, רמה זו נקראת "בלתי מעורער". היא גם ידועה בתור הרמה שבה יש "שהייה ספונטנית במדיטציה ללא סימנים".

།རི་སྤྱིར་དུ་རྣམ་གངས་དང་། དེས་པའི་ཚིག་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཚོས་སྤོན་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བར་མི་རུས་པ་དེ་སྤྱིར་དུ་ས་བརྒྱད་པའོ། །གང་གི་ཚེ་རུས་པ་དེའི་ཚེ་
ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་དགུ་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

הבודהיסטויה נשארים ברמה השמינית עד שהם משיגים את היכולת ללמד את הדורמה, על כל האספקטים שלה, תוך שימוש בדימויים רבים ושונים, ביטויים שונים, וכולי. כאשר הם מביאים יכולת זו לידי שלמות, על כל הכרוך בכך, הם משיגים את הרמה התשיעית של הבודהיסטויה.

།ས་དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་བྱང་པར་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་
བྱང་པར་དང་ལྷན་པས་ན་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་ཤེས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་ཚོས་སྟོན་པ་ལ་མཁའ་ས་པའི་ཕྱིར་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་སློ་བྲོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པའི་
སློ་བྲོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།

ברמה זאת הבודדהיסטויות השיגו רמה בלתי רגילה של ידע, ולכן גם כוח בלתי רגיל של חוכמה. משום כך השלמות של הכוח תופסת מקום עיקרי בתרגולם. מכיוון שהשיגו מיומנות בהוראת האספקטים השונים של הדחרמה, הם השיגו אינטלקט מושלם ויוצא דופן, ולכן הרמה התשיעית נקראת "אינטלקט נעלה", וידועה גם בשם "השגת ארבעת הסוגים של הידע".

།རི་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། འཁོར་དང་། སྐྱུ་ལ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དང་།
ཚོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་མི་རྣམས་པ་དེ་
སྲིད་དུ་ས་དགུ་པའོ། །གང་གི་ཚོ་རྣམས་པ་དེའི་ཚོ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བཅུ་པར་རྣམ་
པར་གཞག་གོ།

הבודדהיסטויות נשארים ברמה התשיעית עד שהם משיגים את היכולת ליהנות מכל טווח הלימוד של הדחרמה מפי בודהות בגני העדן שלהם, ביחד עם הפמליות שלהם, המופעים שלהם וכדומה, ועד שהם מסוגלים להבשיל את היצורים לפסגת האבולוציה שלהם. כאשר הם מביאים יכולת זו לידי שלמות, על כל הכרוך בכך, הם משיגים את הרמה העשירית של הבודדהיסטויות.

།དེ་ལ་སྐྱུ་ལ་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་མཁའ་ས་པའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་
པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་ཤེས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཚོས་སྟོན་
པའི་སྤྱིན་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ལས་པ་རྣམས་སུ་ཚོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པས་ན་ཚོས་ཀྱི་
སྤྱིན་ཞེས་བྱའོ།

ברמה זו הבודדהיסטויות משיגים מיומנות יוצאת דופן להבשיל את היצורים לפסגת האבולוציה שלהם, על ידי שימוש בדמויות מופע וכדומה, ולכן השלמות של חוכמה שמעבר תופסת מקום מרכזי בתרגולם. ברמה זאת הבודדהיסטויות מסוגלים להוריד גשם של דחרמה באינספור עולמות באמצעות ענני הלימוד הקדוש שלהם, ולכן רמה זאת נקראת "עננים של דחרמה".

།གཞན་ཡང་ཕྱང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་རྣམ་པར་གཞག་
པ་ཡོད་དེ། ཡི་གི་མངས་ཀྱིས་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།

(רמות אלו אפשר לאפיין גם על ידי תיאור של אילו מהמצבורים הופכים לטהורים וכך הלאה – לא פירוטתי זאת

כאן כי חששתי שהספר יהיה ארוך מידי).

השמות של עשר הרמות

התרגום הבא לקוח מתוך "המילון הגדול של השפה הטיבטית" שנכתב על ידי קבוצה של מלומדים טיבטיים ב-1984. הטקסט הטיבטי נמצא במסד הנתונים של ACIP במסמך מס' R0002.

བྱང་ལྷོ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རྩི་མ་མེད་པ། འོད་གླིང་པ། འོད་
འཕྲོ་བ། ལྷན་ཏུ་སྐྱུང་དགའ་བ། མངོན་དུ་གྱུར་པ། རིང་དུ་སོང་བ། མི་གཡོ་བ།
ལེགས་པའི་སློབ་ལོ། ཚོས་ཀྱི་སྒྲིན་ཏེ་བཅུ།

עשר רמות הבודהיסטיות הן: שמחה עצומה, ללא רבב, מפיץ אור, זוהר, תרגול קשה ביותר, הפגנת הסגולות, הגיע רחוק, בלתי מעורער, אינטלקט נעלה, ועננים של דהרמה.

תיאור של עשר הרמות

התרגום הבא לקוח מתוך הטקסט "מחרוזת לחכמים, הצגה של הרמות והדרכים" שנכתב על ידי הנזיר מסרה ג'צון צ'וקי ג'ילצן (1469-1546). הטקסט הטיבטי נמצא במסד הנתונים של ACIP במסמך מס' S6826.

དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་སྤྱོན་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཕར་སྤྱོན་བཅུ་ཉི་ལྔ་
ནས་སྤྱོན་པའི་ཕར་སྤྱོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ས་དང་པོའི་ཡི་ཤེས་དེ། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་
དགའ་བའི་མཚན་ཉིད།

הנה ההגדרה של הרמה הראשונה "שמחה עצומה": זוהי חוכמה של הרמה הראשונה, שבה, מבין עשר השלמויות, הבודהיסטווה השיג תרגול יוצא דופן של שלמות הנתינה, אך טרם השיג תרגול יוצא דופן של שלמות המוסר ושל אלו שמעליה.

དེ་བཞིན་དུ། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ལ་ཕར་སྤྱོན་བཅུ་སྐར་ནས་མཐར་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཕར་སྤྱོན་
གྱིས་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་ཐོབ་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ས་བཅུ་པའི་ཡི་ཤེས་དེ། ཞེས་རིགས་འགྲོའོ།

ניתן להתאים הגדרה זו לשאר הרמות, משתיים עד עשר, כאשר הרמה האחרונה מוגדרת כך: זוהי חוכמה של הרמה העשירית שמיוחדת בכך שהיא ספוגה ברמה יוצאת דופן של התרגול של השלמות של חוכמה שמעבר.

།ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་དབྱེ་ན། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞན་ཡི་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད།

ཚོས་ཉིད་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡི་ཤེས་གང་ཞིག། རང་དང་མཉམ་གཞག་གུ་
 གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཅད་མེད་ལམ་གྱི་རོ་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་སྤང་པའི་ས་དང་པོའི་ཡི་ཤེས་དེ། ས་
 དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

הגנה הגדרה של הדרך המשחררת של הרמה הראשונה: זוהי חוכמה טרנסנדנטלית של הרמה הראשונה, שמופיעה במדיטציה חד נקודתית עמוקה על טבעם האמיתי של דברים, לאחר שסולק המכשול שאותו אמורה לסלק הדרך של סילוק מכשולים שארעה קודם לכן באותה מדיטציה.

དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད།

אפשר לחלק דרך זו לשמונת סוגי הידע במסגרת דרך הראייה של הדרך הגדולה.

དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ནི། གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། གཉིས་སྟོང་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་པོའི་ཡི་ཤེས་ལྟ་བུའོ།

הגנה כמה דוגמאות לדברים ששייכים לקטגוריה השלישית לעיל: חוכמה מדיטטיבית של הרמה הראשונה שאיננה אחת משתי האחרות:

1. דרך הראייה של המהיננה שבה שקועים באופן חד נקודתי בהעדר של טבע עצמי של אדם;
2. דרך הראייה של המהיננה שבה שקועים באופן חד נקודתי בכך שהשתיים ריקות;
3. החוכמה של הרמה הראשונה שבה שקועים שוב באופן חד נקודתי בריקות, לאחר שכבר הושגה החוכמה שאחרי של דרך הראייה של המהיננה.¹³

།ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཉོག་གས་གང་ཞིག། རང་
 རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟེག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་དོན་གཅིག།

הגנה הגדרה של החוכמה שאחרי ברמה הראשונה: זוהי תובנה של אמת של דרך המהיננה שקורית לאחר שהסתיימה הדרך המשחררת של הרמה הראשונה, ושמופיעה בצורה מוחשית בתודעתו של האדם שלו זה קורה. חוכמה זו זהה לחוכמה שאחרי בדרך הראייה של המהיננה.

¹³ דוגמאות 1 ו-2 לעיל אינן קבילות לפי אסכולת הפרסנגיקה מדייקה. טקסט זה שייך למדייקה סווטנטריקה.

མཉམ་ཇེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 པའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་མངོན་དུ་འབྱོར་གསུང་པའི་
 ཡི་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་སྤོང་ཉིད་
 མངོན་སུ་འབྱོར་གསུང་པའི་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུའོ།

דוגמאות של דרך הראייה של המהיינה שלא שייכות לפרק הזמן שבו שקועים במדיטציה וגם לא לחוכמה שאחרי
 :הן

1. בודהיצי'טה כוזבת בתודעתו של מי שחווה את הדרך של סילוק מכשולים של דרך הראייה של המהיינה;
2. החוכמה שתופסת ישירות את העדר הטבע העצמי של אדם בתודעתו של אותו אדם;¹⁴
3. ומצב הידע שתופס ריקות ישירות בתודעתו של הבודדהיסטווה ששוהה בשלב החוכמה שאחרי בדרך הראייה של המהיינה.

།སྤྱི་ཚུལ་ནི། ཚོས་ཉིད་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤོང་ལམ་ཚོས་མཚོག་
 ཆེན་པོའི་ཡི་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས། མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྤྱི།

- והנה האופן שבו שלבים אלו מתרחשים. כל הדברים הבאים קורים במהלכה של אותה ישיבה של מדיטציה מאוזנת:
1. החוכמה של הצורה הגבוהה ביותר של השלב "הדבר הגבוה ביותר" במסגרת דרך ההכנה של המהיינה, שקורית במדיטציה מאוזנת וחד נקודתית על טבע המציאות;
 2. הדרך של סילוק מכשולים במסגרת דרך הראייה של המהיינה; וכן
 3. הדרך המשחררת במסגרת דרך הראייה של המהיינה.

དེའི་ཇེས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་སྤྱི། དེའི་ཇེས་སུ་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་བཞག་ཡི་ཤེས་སྤྱི།

לאחר מכן קורה השלב של החוכמה שאחרי של דרך הראייה של המהיינה.
 לאחר מכן מופיעה החוכמה המדיטטיבית של הרמה הראשונה של הבודדהיסטווה, שאיננה הדרך של סילוק מכשולים של הרמה הראשונה וגם לא הדרך המשחררת של אותה רמה.

¹⁴ דוגמה 2 לעיל אינה מקובלת על אסכולת המדייקה פרסנגיקה.

དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་དང་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་།

לאחר מכן מתרחשת הדרך של סילוק מכשולים של דרך התרגול במסגרת הרמה הראשונה של הבודיהיסטויות. רמה זו והדרך המשחררת של הרמה השנייה של הבודיהיסטויות מתרחשות באותה ישיבה של מדיטציה מאוונת.

དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་།
བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་
གཉིས་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་
འགྲེལ།

לאחר מכן מופיעה החוכמה שאחרי של הרמה השנייה של הבודיהיסטויות. לאחר מכן מופיעה החוכמה המדיטיטיבית של הרמה השנייה של הבודיהיסטויות, שאיננה הדרך של סילוק מכשולים במסגרת הרמה השנייה וגם לא הדרך המשחררת של אותה רמה. לאחר מכן מתרחשת הדרך של סילוק מכשולים של הרגע האחרון של הרמה השנייה של הבודיהיסטויות. אותו הדפוס ממשיך לשאר הרמות של הבודיהיסטויות.

།གསུམ་པ་ས་ནས་སར་འཕོ་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། བར་
ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

והרי החלק השלישי של ההסבר: תיאור כיצד עוברים מרמת אחת של בודיהיסטויות למשנה. אלו הם מעברים ממצב אחד של מדיטציה מאוונת למשנהו, שכן הם כולם קורים במעבר מן הדרך של סילוק מכשולים לדרך המשחררת.

ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཚེ། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་དུ་འཕོ། །ས་བདུན་པ་ནས་ས་བརྒྱད་པར་འཕོ་བའི་ཚེ་དེ་ལྟར་དུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར།

כאשר עוברים מהרמה הראשונה של הבודיהיסטויות לרמה השנייה, המעבר הוא מן הדרך של סילוק מכשולים של הרמה הראשונה לדרך המשחררת של הרמה השנייה. גם כאשר עוברים מהרמה השביעית של הבודיהיסטויות לרמה השמינית, זה קורה באותו האופן.

དེར་ཐལ། ས་བཅུ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་བའི་ཚོ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འཕོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ས་བཅུ་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པའི་ཐོག་མར་
 སྐྱེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

וזה כך, שכן גם כאשר עוברים מהרמה העשירית של הבודדהיסטוות למצב של בודהה, עוברים באותו האופן: ישנה הדרך של סילוק מכשולים שמופיעה ברגע האחרון של הרמה העשירית, ובדומה, ישנה גם הדרך המשחררת שמופיעה בהתחלת הרמה התשיעית.

מפיץ אור

לקט מתוך הבהרה הכוונה האמיתית, יצירת המופת של ג'ה צונגקאפה, היא עצמה ביאור על כניסה לדרך האמצע, יצירתו הקלאסית של מאסטר צ'נדרקירטי. בלקט הבא, הקטעים ב [] הם מובאות מיצירתו של צ'נדרקירטי.

אש החוכמה

[

ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་ལུས་སྲིག་པའི་མེད།
 འོད་འབྱུང་ཕྱིར་ན་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི།
 འོད་བྱེད་པ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་སྐས་པོ་ལ།
 དེ་ཚེ་ནི་ལྟར་ཟངས་འབྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་།

רמה שלישית זו נקראת "מפיץ אור" על שום האור שבא מן האש ששורפת את כל הזרדים של דברים שניתן לדעת. ילדם של מי שלעונג הלכו מפיץ אז אור בצבע קליל, דומה לאורה של השמש.

བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི་ལ་ནི། འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
 ཞེན། དེ་ནི་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་
 ལུས་པ་སྲིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་གཉིས་སྣང་གི་སྣོས་པ་ཀུན། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་ལུས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འོད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

רמה שלישית זו נקראת 'מפיץ אור'. מדוע היא נקראת כך? משום שמה שקורה ברמה זו תואם את השם. בנקודה זו - כאשר אדם משיג רמה זו - יש אור שבא מן האש, שטבעה הוא כזה שיש לה הכוח, במהלך מדיטציה עמוקה, לשים קץ לכל ההמשגות הדואליות: אש ששורפת את כל הזרדים של דברים שניתן לדעת.

དེ་ཡང་སེམས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པོ་དེ་ལ་ས་གསུམ་པ་དེའི་ཚོ། ཉི་
 མ་འཆར་ལ་ཁད་པའི་དུས་སུ། ཟངས་འདྲ་བའི་སྤྲུང་བ་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་འདི་ལ་ཡང་ཡི་
 ཤེས་ཀྱི་སྤྲུང་བ་འབྱུང་ངོ་།།

ברמה שלישית זו - כאשר ילדמ של מי שלעונג הלכו הצליח להעפיל לרמה זו - הבודהיסטווה מפין אור של חוכמה
 בצבע קלל, דומה לאורה של השמש שאנו רואים בשעה שהיא עומדת לזרוח.

འདི་ནི་ས་དེར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འོད་ དམར་པོ་འམ་དམར་སེར་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྲུང་བ་འབྱུང་བའོ།།

זוהי התייחסות לעובדה ש - בפרק הזמן שבא בעקבות השגת רמה זו - אור בצבע אדום, או אדום-זהוב מאיר לכל
 עבר ומכסה את הכול.

རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་ལས་ཀྱང་།

།ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པའོ།

།ཡི་ཤེས་ཞི་བའི་འོད་འབྱུང་ཕྱིར།

།བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་སྐྱེས་པ་དང་།

།འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ཡོངས་ཟད་ཕྱིར།

།དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན།

།བཟོད་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་པར་སྤྱོད།

།ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ།

།འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྦྱོག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ།།

וכך נאמר במחרוזת אבני חן:

הרמה השלישית היא "מפין אור" משום
 שזורח אורה המרגיע של חוכמה.
 מופיעות יכולות על-חושיות
 של מדיטציה עמוקה;
 תשוקה ודחייה שמקורן בבורות
 מתחסלות לחלוטין;
 קדושים אלו, שליטים בין אלים,
 השיגו רמות גבוהות יותר

של אורך רוח וחדוות המאמץ,
ופסקה התשוקה של תשוקה.

הסגולות הנעלות של הרמה השלישית

אורך רוח ברמה גבוהה

[

གལ་ཏེ་གནས་མིན་འབྲུག་པ་འགའ་ཡིས་དེའི།
།ལུས་ལས་ཤུམ་ཅུས་བཅས་ཡུན་རིང་དུ།
།སྲང་རི་རི་ནས་བཅད་པར་གྱུར་གྱུར་དེའི།
།བཟོད་པ་གཙོད་པར་བྱེད་ལ་ལྷག་པར་སྐྱེ།

גם אם האחר במקום לא טוב,
או שתודעתו נסערת,
או שהוא חוזר וחותך בבשרם,
וגם בעצמות, במשך זמן רב -
הם מוצאים בלבם
אורך רוח נעלה,
כלפי זה שבבשרם חותך.]

ཡི་ཤེས་གྱི་སྒྲུང་བ་དེ་ལྷ་བྱ་རྟེན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ། བཟོད་པའི་པར་སྐྱེན་ལྷག་པར་བསྟན་པའི་
སྐྱིར། གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་སྒྲོས་སོ།།

הפסוק המתחיל במילה "גם" בא לתאר את השלמות של אורך רוח של אותו אדם – שכן הבודהיסטווה שהשיג את אורה של חוכמה כמו זה שתיארנו – עבר לרמה גבוהה יותר.

སྒྲུང་བཤད་པའི་སྐྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལྷག་པ་ནི་འདི་ལ་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་པས། འདིར་ནི་པར་སྐྱེན་
ལྷག་མ་བརྒྱད་གྱི་ནང་ནས་བཟོད་པ་ལྷག་པའོ།།

האדם שתיארנו עד כה – זה שהשיג רמה גבוהה יותר בתרגול הנתינה ושמירת המוסר – עולה עוד יותר גבוה. כך שברמה הזו – מבין שמונה השלמויות שעוד נותרו – הוא מביא לרמה גבוהה יותר את השלמות של אורך רוח.

ལྷག་ལུགས་ནི་བཟོད་པའི་པར་སྐྱེན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཙམ། ལྷག་མ་བདུན་ལ་འདིར་མི་
འབྱུང་བའོ།།

כיצד הוא עושה זאת? הרעיון הוא שעבורו השלמות של אורך רוח מגיעה לרמה יוצאת דופן – אבל זה חל רק על שלמות זו ולא על השבע שנותרו.

དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བའི་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་དང་། ཞེས་བྱའི་བྱུང་ཤིང་
ཞེས་པར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་ཞེས་ཞི་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ།

יש לזכור שהבודההיסטויה ברמה השלישית שואה להגן על תודעתם של אחרים; ושיש לו החוכמה שיכולה לשים קץ לדברים, באופן שתואר לעיל "כל הזרדים של דברים שניתן לדעת."

གཞན་དག་གི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་གྱི་གཞི། འདིས་བདག་དང་བདག་གི་གཉིན་ལ་གཞོན་པ་སྐྱར་
བྱས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ།
དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མིན་པའི་སྒྲིབ། ཁོང་སློབ་པའི་གནས་མིན་པ་ཞེས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ། །

המחשבות שמהוות את עצם הבסיס לשנאה שאנשים אחרים חשים הן לא משהו שבודההיסטויה זה ירשה לעצמו להפגין במעשיו, במילותיו ובמחשבתו, תוך שהוא מבוסס במחשבות כגון "בעבר אדם זה פגע בי או ביקרים לי", או "הוא ממשיך לפגוע גם כעת" או "הוא עלול לפגוע בעתיד". המילים מקום לא טוב מתייחסות ספציפית לצורות של כעס מסוג זה.

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཁོང་འཇུགས་པ་འགའ་ཡིས་བྱང་སེམས་དེའི་ལུས་ལས་ཤེན་རྒྱུང་
པ་མིན་པར་རུས་པ་དང་བཅས་པ་དང་།

למרות זאת, ייתכן מצב שבו יש מי שתודעתו נסערת על ידי מחשבות מעין אלה; וגם הוא מחליט לחתוך בבשר של הבודההיסטויה – ולא רק בבשרו, אלא גם בעצמותיו.

ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མི་གཞོན་པར་སྲང་རེ་རེ་ནས། རྒྱན་གཅིག་ལ་མི་གཞོན་པར་སྲོད་ཅིང་སྲོད་ཅིང་དུས་སྤང་
བ་ལ་གཞོན་པ་ཟེན་པར་མི་བྱེད་པར། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་གཞོན་པར་གྱུར་ཀྱང་།

ונניח שהוא עושה עוד יותר מזה, וחותר לא רק נחת אחד של בשר אלא מפסיק למשך זמן מה ואז חוזר וחותר בבשר. ונניח שהוא חותר לא בקיצור, כי אם לאט לאט במשך זמן רב.

གཞོན་པ་པོ་དེ་ལ་སེམས་འཇུག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་གྱི། སྤྲིག་པ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དམྱལ་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད། རིགས་མཐུན་གཞན་ལས་ལྷག་པར་སྲོང་བར་དམིགས་པའི་བྱང་
སེམས་ལ། གཞོན་བྱེད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེས་ལྷག་པར་བཟོད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ། །

בכל זאת הבודההיסטויה אינו מרגיש אפילו מידה זעירה של כעס כלפי אותו אדם. לא רק זה, אלא שהוא מתמקד בכך שהאדם שפוגע בו, בשל מעשהו המרושע, יאלץ לחוות את התוצאה התואמת, אולם בעוצמה הרבה יותר

גדולה: כסבל רב במדורי הגיהנום או משהו מעין זה. משום כך הוא מוצא בלבו אורך רוח נעלה, כלפי זה שבבשרו חותך.

འདི་ནི་བཟོད་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་ཚུལ་ཡིན་པས། རབ་དགའ་སོགས་ས་གཉིས་སུ་ལུས་བཅད་པ་ལ་
རྒྱད་མི་འབྲུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བཟོད་པ་ལྷག་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསལ་བས། བཟོད་པ་ལྷག་པ་
ནི་ས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་འབྲུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

זהו האופן שבו אורך הרוח משיג את רמתו הגבוהה יותר. ולמרות שנכון הדבר שהבודההיסטיות בשתי הרמות הראשונות של אושר מושלם וכולי גם הם לא ירגישו כעס בליבם כאשר בשרם נחתך – ברור הדבר שהם לא יוכלו להביא את אורך רוחם לרמה גבוהה זו. מכאן יש להבין שרק החל מרמה זו אנו רואים צורה שהיא באמת יוצאת דופן של אורך רוח.

[

།བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ།
།གང་ཞིག་གང་གིས་གང་ཚེ་ཇི་ལྟར་གཅོད།
།གང་སྤྱིར་ཚོས་ཀྱང་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར།
།མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར།།

הבודההיסטיות הראה העדר עצמיות
גם רואה באותו הזמן
שזה שחותך, זה שנחתך,
ומעשה החיתוך עצמו -
הם כולם כמו השתקפות במראה,
וגם משום כך הוא שומר
על אורך רוחו.].

དུས་ལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལྷག་པ་ལ་དམིགས་ནས། བཟོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་འབའ་
ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད། གང་གི་སྤྱིར་བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡི་ལུས་ལ། གང་
གིས་གཅོད་པ་དང་། གང་ཞིག་གཅད་པར་བྱ་བ་དང་། དུས་གང་གི་ཚེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་
འཁོར་གསུམ་གྱི་ཚོས་རྣམས། ས་གསུམ་པ་བ་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་བྱུང་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་ཀུན་བརྟགས་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་དེས་ཀྱང་། བྱང་
སེམས་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ།།

לא זו בלבד שהבודההיסטיות מסוגלת לראות את הסבל הנורא של מקומות כמו מדורי הגיהנום [שמצפים לאדם החותך בבשרם] ולכן מסוגלת לשמור על מידה יוצאת דופן של אורך רוח. הבודההיסטיות שהגיע לרמה השלישית ראה העדר עצמיות, מתמקד גם בגופו ובשלושת המעגלים, האדם שחותך, ועצם החיתוך עצמו, ורואה באותו הזמן

ישירות שהם כולם כמו הישתקפות במראה. הוא חופשי מכל מחשבה (מכל אמונה אינטלקטואלית) שנאחזת ב"אני" או "שלי", וגם בשל כך הוא שומר על אורך רוחו.

[

གཞོན་པ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་བཀོན་ན།
དེ་ལ་བཀོན་པས་བྱས་ཟིན་ལྷོག་གམ་ཅི།
དེ་ལྟར་དེར་བཀོན་ངེས་པར་འདིར་དོན་མིང།
འཇིག་རྟེན་པ་ལོ་དང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར།

אם אתה נפגע, וזועם עקב כך,
האם זעמך יבטל את אשר כבר קרה?
על כן הזעם על מה שקרה
הוא בוודאי חסר כל טעם,
ומנוגד לעולם שמעבר.

བཟོན་པ་འདི་བྱང་སེམས་སར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་དང་འཚམས་པའི་ཚེས་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
མ་བཟོན་གྱི། སར་གནས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མི་འཇོན་པར་སྤྱང་བའི་རྒྱ་ཡང་
ཡིན་པས། མི་བཟོན་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་སྲོ་བ་ལས་ལྷོག་རིགས་པར་འཆང་བ་ནི། གཞོན་པ་
ཞེས་པ་ནས་སྤྱར་བསྟན་བྱ་ཞེས་པའི་བར་དོ།

אורך רוח איננו תרגול המדבר רק אל ליבם של הבודהיסטוות ברמה השלישית. הוא גם משהו שהאנשים ברמות
האחרות חייבים לשמור, על מנת להבטיח שלא יאבדו את כל המעלות הטובות שכבר פיתחו. ולכן נאמרו השורות
מטקסט המקור, החל מ'אם אתה נפגע, וזועם עקב כך, ועד ולמהר להסתמך תמיד על אותו אורך רוח שהומלץ על ידי
הנעלים, כדי להסביר מדוע חשוב שאלו הלוקים בשמירת אורך רוח ינסו להפסיק כל כעס שהם מתחילים להרגיש.

གལ་ཏེ་གཞོན་པ་བྱས་པ་ལས། དེར་ཏེ་གཞོན་བྱེད་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་སྲོ་ན། དེའི་ཚེ་གཞོན་པ་བྱས་
ཟིན་པ་ལྷོག་ཏུ་མིང་པའི་ལྟེན། དེ་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་འཁམ་པ་བྱས་པས།
གཞོན་པ་བྱས་ཟིན་པ་ལྷོག་གམ་ཅི་སྟེ་མི་ལྷོག་གོ། །དེའི་ལྟེན་དེ་ལ་བཀོན་པ་འདིར་ངེས་པར་དོན་མིང་
དོ།

אם מישהו פוגע בך ואתה נפגע, וזועם עקב כך, כלומר מרגיש כועס, האם זעמך יבטל את הפגיעה שהם פגעו בך, את
אשר כבר קרה? כמובן שלא. על כן הזעם על מה שקרה והעוינות כלפיהם, הם בוודאי חסרי כל טעם.

ཞེ་འཁམ་པ་ནི་ཞེ་ལ་རྒྱབ་པའི་སེམས་ཀར་ཀར་བ་སྟེ་སྲོ་བ་དང་དོན་གཅིག་གོ

הביטוי "להרגיש עוינות" כאן [zhe 'kham-pa] מתייחס לתחושה מהממת [kar-kar-ba] של אי שקט בתודעה [zhe], ולכן הוא מילה נרדפת ל"להתכעס".

།དེ་ལྟར་དགོས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཡང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་
ཁོ་ལ་སྐྱབས་བྱིན་པས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པའི་སྤྱིར་རོ།།

לא רק שהכעס הוא חסר טעם, אלא שהוא גם מנוגד למטרותיך לעולם שמעבר; כלומר, אם תרשה לעצמך הרגשה של כעס, הוא ישליך לפניך – אחרי מותך – הבשלה קארמית לא נעימה.

יש סתירה בין הרצון לנקום והרצון להימנע מכאב

[

།སྤོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགའི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་གང་།
།ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་བ་དེ་ཉིད་ཀོ།
།གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་ནི་ཁོ་བས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱིར།
།ས་བོན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་འབྲིང་པར་བྱེད།

טוען אתה שכל רצונך הוא לכולות את תוצאות מעשיך הרעים שאותם בצעת בעבר. אך לפגוע חזרה בזולת והכעס עליהם הם בדיוק הזרע לסבל בעתיד, אז לאן כל זה יוביל?

གང་ཞིག་རང་གིས་སྤོན་ཉེས་སྤོན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ལོངས་སྤོན་བཞིན་དུ། དེ་ལ་
གཏི་སྐྱུག་པས་གཞན་གྱིས་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ་སྐྱུམ་དུ་རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི། གནོད་བྱེད་ལ་ཁོ་བ་
སྤྱི་ལ། གནོད་ལན་བྱས་པས་སྤྱིས་དེའི་གནོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ཡང་བརྗོག་
པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏན་པ་ནི།

אם ניקח אדם שחווה כאב כתוצאה ממעשה רע שבציע כלפי מישהו בעבר. בשל בורותו הוא עלול לחשוב בטעות: "אדם זה פגע בי", ואז הוא מרגיש כעס כלפי האדם שפגע בו, ואז ינסה לפגוע בו חזרה, מתוך מחשבה שזה ימנע איכשהו את הכאב מאותו סוג של פגיעה, בעתיד. שורות אלה באות למנוע חשיבה שכזאת.

རང་གི་ལུས་ལ་གནོད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་དག་དག་གིས་བསྐྱབས་པ་དེ་ནི། སྤོན་བྱས་པ་ཡི་
སྤོག་གཙོད་གྱི་མི་དགའི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ། ངན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྤྲིན་དག་པོ་སྤོང་ཞིང་།

རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷག་མར་ལུས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི།

རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མ་
ལུས་པ་ལྷོག་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ།

חשוב אם כן על הכאב הרב שאנשים השונאים אותך עלולים לגרום לגופך. זוהי תוצאת מעשיך הרעים שאותם כצעת בעבר: הריגה, ומשהו שבאופן רגיל תיאלץ לחוות כהבשלה אלימה באחד מן העולמות התחתונים. היא גם משמשת למצות את כל שאר התוצאות התואמות¹⁵, כל שאר התוצאות התואמות הבלתי נעימות.

གཞན་ལ་གནོད་པའི་ལན་བྱེད་ ལས་གྱི་ལྷག་མ་ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ་སྟེ་ནི།
པ་དང་། རྒྱུད་ཁོང་ནས་འབྲུག་པའི་སྐོ་བས་སྐྱབས་བསྐྱེད་འདིར་སྤོང་བ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་སྐྱབས་
བསྐྱེད། སྤྱིར་ཉེ་སྤྱིར་ཡང་སྐྱབས་བསྐྱེད་དེའི་ས་བོན་ཉེ་རྒྱུ་ཉིད་དུ། ཇི་ལྟ་བུར་ན་འབྲིད་པར་བྱེད་པ་
རིགས་ཉེ་མི་ རིགས་སོ།།

אם טוען אתה שכל רצונך הוא לכולות את הקארמה שעדיין נותרה, הרי שהרצון לפגוע חזרה בזולת והכעס עליהם, שמסעיר את תודעתך עד עומקה, הם בדיוק הזרע – הסיבה – לסבל בעתיד, כלומר זה יחזיר אליך את אותו הסבל שנית. אז לאן כל זה יוביל? זה לא יכול להיות הדבר הנכון לעשותו.

དེས་ན་སྐྱེན་པས་ ནད་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་གཙགས་བུ་རྣམས་པོས་གཏར་བའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ལ་
བཟོད་པར་བྱ་བ་ལྟར། ཡུགས་གྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ལྷོག་པའི་དོན་དུ། འཕྲལ་གྱི་སྐྱབས་
བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་པར་རིགས་སོ།།

וכך זה דומה לאופן שבו אנו מוכנים לשאת את הכאב של טיפול של רופא, אשר – על מנת לטפל במחלה – חותך את גופנו בסכין על מנת להקיז מדמנו. ראוי הדבר שנסכים לשאת – במידה גדולה לאין שיעור – סבל קטן וזמני, על מנת לשים קץ לסבל אינסופי בטווח הרחוק.

כעס הורס את המצבור של קארמה טובה

[

།གང་སྤྱིར་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ལ་སྐོས་པ་ཡིས།
།སྤྱིན་དང་སྤྱིས་བྱུང་དགོ་བ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱར།

¹⁵ תוצאות תואמות: באופן כללי, כוונת הביטוי תוצאות תואמות (rgyu-mthun gyi 'bras-bu) היא ש"אתה קוצר את אשר זרעת". במקרה זה, אלימות כלפי אדם אחר מובילה לאלימות המופנית כלפינו. אולם בהצגות על ארבע התוצאות של מעשים, כגון זו המופיעה ב"ספר הגדול על השלבים של הדרך להארה", לביטוי זה יש גם מובן יותר טכני, להבדיל בין תוצאות קארמיות החוזרות אלינו בחיים אלו לבין תוצאות שיחזרו בחיים הבאים. בהקשר שלנו, הסוג השני של תוצאות מכונה "תוצאות של הבשלה" (rnam-smin gyi) 'bras-bu'. אם כך, כוונת שורות אלו יכולה להיות: אם מישו פוגע בנו כעת, עלינו לשמוח על שזה מכלה זרעים קארמיים שהיו עלולים לגרום צרות עבורנו בחיינו העתידיים וגם בשארית חיינו הנוכחיים. הבחנה נוספת בין תוצאות תואמות היא "חוויות תואמות" (myong-ba rgyu-mthun) ו"נטיות תואמות" (byed-pa rgyu-mthun). למשל: החוויה של איום על חיינו משום שאיימנו על אחרים, ופיתוח הנטייה לאיים על אחרים משום שעשינו זאת בעבר.

།བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར།

།མི་བཟོན་ལས་གཞན་སྲིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།

רגע של כעס כלפי בודהיסטווא
דיו להרוס קארמה טובה
שצברנו במשך מאה עידנים,
על ידי הנתינה ושמירת המוסר.
על כן אין בנמצא מעשה יותר רע
מאשר אבדן אורך רוח.

གང་གི་ཕྱིར་བྱུང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། ཡུལ་དེ་བྱུང་སེམས་ཡིན་པར་མ་ངེས་པས་སམ།
ཡང་ན་བྱུང་སེམས་སུ་ངེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གོམས་པ་ཤས་ཆེས་པས། རྒྱལ་སྲས་བྱུང་རྒྱབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས།
ཁོང་ཁྱོ་བའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞི་བསྐྱེད་ན་ཡང་།

נניח כעת שישות גדולה, בודהיסטווא, אשר מוצא דופי באדם אחר - בין אם יש כזה דופי בפועל או שלא - מרגיש רגע של כעס כלפי בודהיסטווא (כלומר כלפי מישהו שהשיג את השאיפה להארה); בין אם הוא זיהה את אובייקט כעסו כבודהיסטווא בין אם לא, הוא נשלט על ידי ההרגל של לחשוב מחשבות שליליות.

དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས། སྲུང་བཤད་པའི་སྲིན་པ་
དང་། རྒྱལ་སྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱི་ གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་རྣམས་འཛོམས་པར་འགྱུར་ན་
བྱུང་སེམས་མ་ཡིན་པས། བྱུང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་བ་བསྐྱེད་ན་ལྷ་ཅི་སྒྲོམ་ཏེ།

אפילו כמות קטנה זו של כעס דיה להרוס קארמה טובה שאותו בודהיסטווא צבר במשך מאה עידנים: כל המעשים הטובים שהוא עשה על ידי שתרגל את השלמויות של הנתינה ושמירת המוסר, כפי שהסברנו לעיל. על אחת כמה וכמה אם אדם שאינו בודהיסטווא חש כעס כלפי בודהיסטווא.

དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཚད་སྲང་གི་གངས་ཀྱི་ངེས་མི་རྣམས་པ་ལྟར། བྱུང་སེམས་ལ་ཁྱོས་པའི་
རྣམ་པར་སྲིན་པའི་མཚན་སྲིད་པར་མི་རྣམས་སོ།།

אין באפשרותנו למדוד את כמות המים שבאוקיינוס על ידי שנחפון אותם בכוסות ונשקול. כך גם לגבי אמדן הקארמה שמבשילה לאדם המתכעס על בודהיסטווא.

དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་
སྲིག་པ་ནི། མི་བཟོད་པ་ཁོང་སློབ་ལས་གཞན་པའི་མཚོགས་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

על כן אין בנמצא מעשה יותר רע מאשר כעס, אבדן אורך רוח, המשליך תוצאות קארמיות בלתי נעימות אל תוך עתידנו, והורס את הקארמה הטובה שלנו.

དགོ་ཚུ་འཇོམས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་
ཁོང་སློབ་ཁོང་སློབ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་བས་གས་པའི་དགོ་བ་ཉེ་བར་འཇོམས་པར་བྱེད་
པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོང་སློབ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའོ།།

ההסבר כיצד נהרס מצבור הקארמה הטובה שלנו נמצא בסוטרה על המשחק של מג'ושרי:

הו מג'ושרי, אותו "כעס כעס" שעליו הם מדברים מוחק את הקארמה הטובה שנצברה במשך
מאה עידנים, ולכן הוא נקרא "כעס"¹⁶.

མདོ་དེ་ལས་ཁོང་སློབ་པའི་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་བྱང་སེམས་ཡིན་མིན་མི་གསལ་ཡང་། འགྲེལ་པར་ཡུལ་
རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་དེ་དྲངས་
པའི་གོང་ཉིད་དུ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་བྱམས་པ་སིང་གི་སྐྱའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས།

הסוטרה אינה מבהירה אם בהקשר זה האדם שעליו כוועסים והאדם שכוועס הם בודהיסטות או לא. אבל בביאור
העצמי החלק שקודם לציטוט זה מתוך המשחק מתייחס למקרה שבו שניהם בודהיסטות, ונראה בבירור שזה לקוח
מתוך הסוטרה של שאגת האריה של מייטריה, שכוללה באוסף של כל הסוטרות, ואשר אכן קובעת ששני האנשים
שבהם מדובר הם בודהיסטות:

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གང་ལ་ལ་ཞེས་གིས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིམ་པ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་དབྱུག་པ་དང་། རྩུ་རྩུར་
གྱིས་བརྟེན་པ་དེ་ཅུ་གིས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་མ་བྱུང་ཞིང་མ་ས་པར་མི་འགྱུར་གྱི།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གང་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གཅིག་ལ། ཐན་གནོད་སེམས་དང་།
ཐ་བ་དང་ཞེ་སྒྲིང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅུ་གིས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་མ་བྱུང་ཞིང་མ་ས་པར་
འགྱུར་རོ།།

¹⁶ ולכן הוא נקרא 'כעס': כדי להעריך ציטוט זה יש לדעת שהמילה בסנסקריט ל"כעס" היא *pratigha*, בעוד שהמילה ל"למחוק" היא *upaghata*, שהיהן באות מאותו שורש *ghan* שפירושו להכות.

נניח שבודהיסטווה מסוים מזלזל או מבקר כל אחד מן היצורים החיים על כל הפלנטות של ערפילית מסדר שלישי¹⁷ – או שהוא מכה אותם במקל או באגרופ. אם זה כל מה שהוא עושה, הנזק לאותו בודהיסטווה אינו כה רב כמו זה שקורה אם ירגיש איבה כלפי בודהיסטווה אחד אחר, או שיקעס עליו או עליה - זה מספיק כדי לפגוע בו ולהזיק לו.

དེ་ཅི་འདྲི་སྲིད་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེས་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོན་སེམས་དང་། ཐ་བ་དང་སྤང་བའི་སེམས་ཇི་སྟེན་དུ་
 བསྐྱེད་པ་དེ་སྟེན་གྱི་བསྐྱེད་པར་གོ་ཆ་གཞོན་ཡང་བགོ་དགོས་སོ། ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་རྟེན་
 གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོད་པར་མངོན་ལོ། །

ומדוע זה כך? גם אם בודהיסטווה זה לא יזנח את שאיפתו להשיג הארה, הוא שוב יצטרך לעטות את השריון על כל רגע של איבה או כעס או זעם כלפי בודהיסטווה אחר.¹⁸

འོ་ན་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་དང་། ཞི་བ་ལྷས།
 །བསྐྱེད་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི།
 །སྲིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཚོན་ལ་སོགས།
 །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཡང་།
 །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད།
 ཅེས་བསྐྱེད་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

ומה לגבי הפסוק הבא של מאסטר שנטידווה, שאומר שכעס משמיד קארמה טובה שצברנו במשך אלף עידנים:
 חסדים שצברנו באלף עידנים –
 בהתקף יחידי של זעם כלים,
 ועימם כל הטוב ממעשי נדיבות,
 וברכה ממתן של מנחה לנאורים.

སྟོན་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ལས། བསྐྱེད་པ་སྟོང་སྤྱད་མར་བསགས་པའི་དགོ་བ།
 སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བས་འཛོམས་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་དགའོ། །

ישנם ביאורים למדריך לחיי לוחם הרוח הטוענים ש"אם כועסים על כל יצור שהוא, אנו הורסים קארמה טובה שצברנו במשך אלפי עידנים". אבל קשה להאמין לזה.

¹⁷ ערפילית מסדר שלישי: במיתולוגיה הבודהיסטית, זהו ביליון פלנטות מאוישות.
¹⁸ לעטות את השריון: דימוי זה מקובל ביחס לתרגול של אורך רוח, וגם לחידוש הנחישות. בעיקרון זה אומר שהבודהיסטווה יצטרך להתחיל מחדש, כפי שג'ה רינפוצ'ה מסביר בהמשך.

སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་རྟེན་ལ་གསལ་ཁ་མ་མཛེད་ཀྱང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱུའམ་སྣོད་དུ་
བསགས་པའི་དགོ་རྩ་འཛོམས་པའི་ཁོང་ཁྲིའི་ཡུལ་ལ་ནི། བྱང་སེམས་དགོས་སོ།།

אך במקרה שרגע של כעס הורס קארמה טובה שצברנו במשך מאה או אלה עידנים, האדם שכלפיו מופנה הכעס חייב להיות בודהיסטווי.

ཁོ་བའི་རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན། ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་
ལས་བྱང་སེམས་སློབས་ཆེ་བ་ཅིག་འདྲའོ།།

ואם לשפוט מתוך הקביעה שהאדם שכועס הוא בודהיסטווי שהוא גם ישות גדולה, נראה שהוא חייב להיות בודהיסטווי שכוחו עולה על זה של הבודהיסטווי שעליו הוא כועס.

གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས། ལྷུང་པོར་
སློབ་ལམ་དུ་འཕོ་བྱུང་བ་ཅིག་གིས། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཁྲོས་ན། ཁྲོ་སེམས་ཀྱི་བྱངས་དེ་སྟོད་
ཀྱི་ བསྐྱལ་པར་སློབ་ལམ་དུ་འཕོ་མི་རུས་པར། གཞི་ནས་ལམ་ལ་སློབ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ།།

למה הכוונה כאשר נאמר ש"יהיה עליהם לעשות את השריון בשנים שיבואו?"
נניח שבבודהיסטווי נמצא ברמה הגבוהה של דרך הצבירה, מוכן לעלות במהרה לדרך ההכנה. במקום זה הוא מתכעס על בודהיסטווי שקיבל אישור.¹⁹ בודהיסטווי זה לא יוכל להתקדם לדרך ההכנה במשך מספר עידנים השווה למספר רגעי הכעס, ורק אז יוכל להמשיך להתאמן בדרך.

འདི་ལ་སློད་འཇུག་ལས།

།གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་བདག་ལ།
།གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ།
།ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱངས་བཞིན་བསྐྱལ་པར་ནི།
།དཔྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱུང་བས་གསུངས།

על כך נאמר במדרש לחיי הבודהיסטווי:

על אדם המייצר רגשות של איבה
כלפי סוג זה של בודהיסטווי,
מאסטר של נתינה,

¹⁹ בודהיסטווי שקיבל אישור: בודהיסטווי שהוא מספיק מתקדם כדי לקבל נבואה מן הבודהה: "אתה תשיג הארה בעוד כך וכך שנים."

רבי הסגולה אמרו שיאלץ
לשכון במדורי הגיהינום
במשך עידנים אשר מספרם
כמספר רגעי האיבה.

ཞེས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བྱངས་ཇི་སྟེན་པ་དེ་སྟེན་གྱི་བསྐྱེད་པར་དམུལ་བར་
གནས་པར་གསུངས་ལ། བསྐྱེད་པ་མང་པོར་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་འཛེམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་
ཡོད་ལ། ལྷང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པས་ཁྲོས་ན་ནི་དམུལ་བར་གནས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་
འབྲེལ། དེ་སྟེན་གྱི་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་བ་དགོས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་དེ།

כאן נאמר שאותו אדם יאלץ לשכון במדורי הגיהינום במשך עידנים אשר מספרם כמספר רגעי האיבה שחש כלפי הבודהיסטויה; אבל יש בעיה נוספת והיא שהוא משמיד מצבורים של קארמה טובה שצבר במשך עידנים רבים. זה דומה למצב שתוארנו, עם שתי הבחנות: האדם שכועס טרם קיבל את האישור, והוא כועס על מי שקיבל, ועל כן יאלץ לשכון בגיהינום; ואז יצטרך שוב לעטות את השריון במשך העידנים שיבואו, אותו מספר של עידנים.

རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཚེས་སྟོང་བྱང་བས་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉེན་གཅིག་ཅིང་
དུས་གསུམ་དུ་ཉེས་པ་བཤགས་ན་རྣམ་སྟོན་དག་ཀྱང་། བཟོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་སྦྱར་ན་འང་བསྐྱེད་པ་
བཅུ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར།

הסוטרָה בשם כל מה שיש, כתוש לערימה קטנה של אבקה, מתארת כיצד – אם אדם מבצע את העבירה של ויתור על הדהרמה, אבל אז מתוודה על כך שלוש פעמים ביום, מידי יום ביומו, במשך שבע שנים – הוא יכול לטהר את עצמו מן התוצאה הקארמית שתבוא; אבל עדיין ייאלץ לבלות עשרה עידנים לכל הפחות, על מנת להשיג את הרמה שנקראת "שליטה".

སྟོ་དུ་མ་ནས་བཤགས་བསྐྱེད་པར་ལས་གསུངས་པར་ལས་གསུངས་པར་ལས་གསུངས་པར་ལས་གསུངས་པར་
འདག་པར་འགྱུར་བས་འབད་པར་བྱེད།

כך המקרה גם כאן – אם נתוודה באופן מלא על העבירה ונתחייב לרסן את עצמנו בעתיד – נוכל לטהר את עצמנו מכל חווייה עתידית של הבשלה קארמית; אך לא נוכל לתקן את האטיות שבה נתקדם בדרכים.

ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་མིན་གྲང་། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་ན་དག་ཅུ་འཛེམས་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱེའི་གཞུང་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་དྲངས་པ་ལས།

גם אם זה שכועס וזה שעליו הוא כועס אינם בודהיסטיות, רגשות של כעס הורסים קארמה טובה אשר נצברה. זה מומחש בציטוט מתוך "טקסט של הטוטליטימ",²⁰ המצוטט באוסף של כל התרגולים, ומתחיל במילים:

དག་སྣོང་དག་དག་སྣོང་གིས་འདི་ལྟར་སྐྱོང་དང་སེན་མེའི་མཚན་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཉི། སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྷོས།

"הו, נזירים. האם אתם רואים את הנזיר ששם, העושה קידות מלאות, עם מחשבות של אמונה בהירה, לעבר מקדש המכיל קווצות שיער וציפורניים של ישות קדושה?"

བཙུན་པ་དེ་ལྟ་ལགས་སོ།།

"הו, הנכבד, אנו רואים."

དག་སྣོང་དག་དག་སྣོང་འདིས་ཇི་ཅུ་ཞེས་ཅོན་པའི་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བྱུག་པའི་བར་ན། བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ།

"חשבו, נזירים, על מספר חלקיקי העפר באדמה שמתחת לשטח שאותו הוא מכסה בגופו, ועד לדיסקית הזהב הנמצאת בבסיסו של העולם – 84,000 יוג'נות (כ-600,000 ק"מ) מתחת."

དག་སྣོང་འདིས་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་སྟིད་སྟོང་འགྲུར་དུ་འོངས་སྟོང་པར་འགྲུར་རོ།

"עקב מעשהו, נזיר זה יחווה אף גלגולים בתור שליט העולם."

²⁰ הטוטליטימ: באופן כללי, "הטוטליטימ" (*Thams-cad yod-smra*), קיצור של *gZhi thams-cad yod-par smra-ba* או *Mūla Sarvāsti Vādin* בסנסקריט) יכול לשמש כשם המתייחס לאסכולת המפרטים, הנמוכה מבין ארבע האסכולות הקלאסיות של הבודהיזם ההודי (בשונה מארבע המסורות בבודהיזם הטיבטי). משמעות השם מוסברת יפה על ידי *Gyalwang Lobsang Trinley Namgyal* (בערך 1850): "באופן כללי, את כל הדברים שניתן לדעת ביקום אפשר לכלול בחמש קטגוריות בסיסיות [*mūla* או *gzhi*]. אלו הן: דברים פיזיים; הכרה כללית; פונקציות מנטליות; דברים משתנים שאינם פיזיים או מנטליים; ודברים שלא נוצרו. אסכולת המפרטים גורסת [מילה נרדפת ל *smra-ba* או *vādin*] שהמספר הכולל [*thams-cad* או *sarva*] – כל חמש הקטגוריות הללו קיימות [*yod-pa*] או *asti*] באופן מוחשי; וזו כנראה הסיבה מדוע הם נקראים "האסכולה הטוטליטימית". למונח "קיימים באופן מוחשי", דרך אגב, יש משמעות שונה באסכולות שונות, אבל באסכולה זו הרעיון הכללי הוא שניתן לפרק את האובייקטים שבהם מדובר לאבני בניין בסיסיות, אלמנטריות.

ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཉི་བར་འཁོར་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེ་ལོགས་
སྤུ་ཐལ་མོ་སྦྲར་བ་བཏུང་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།།

הציטוט שלנו מסתיים במילים:

אז פנה הנזיר הזוטר אפול'י לעבר מקום מושבו של המבורך, ובידיים צמודות מול חזהו קד קידה
ופנה למבורך במילים הבאות:

བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དགོ་སློང་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་བསྐབས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་པར་
འགྱུར།

"הו, המבורך, מאחר שתארת את מצבור החסד של אותו נזיר כגדול כל כך, שאלתי היא האם
יש בכלל משהו שעלול להקטין מצבור זה; למחוק אותו; לחסל אותו לחלוטין?"

ཉི་བར་འཁོར་ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོང་པ་ལ་མ་ལྟར་བ་དང་། མས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་
ངས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉི་བར་འཁོར་དེས་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྐབས་པ་དང་། ཡོངས་
སྤྱད་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་པར་འགྱུར་རོ།།

"הו, אפול'י, איני רואה דבר העלול לפגוע, העלול להזיק למי שחי את יי הנזיר באופן שזה יכול.
אפול'י – זה מקטין את מצבור החסד שלו; מוחק אותו; מחסל אותו לחלוטין."

ཉི་བར་འཁོར་དེ་ལྟ་བུར་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལ་ཡང་། སེམས་གྱིས་གཞོན་པར་མི་བྱ་ན། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་སྟོན་གྲང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

"על אחת כמה וכמה, אופ'י, אם מישוהו פוגע באדם זה, לא על ידי מחשבות עוינות, אלא פוגע
בגופו המכיל את תודעתו."

ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་མདོ་བཏུས་སྤྱད་ས་པ་ལས་གྲང་། །པན་རྒྱན་གཞོན་པའི་སེམས་སྤྱད་གང་བྱེད་
པ། །དེ་ལ་རྩལ་གྱིས་སྟོན་པས་སྦྱོབ་མི་བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་ནི་དགོན་གནས་མི་སྦྱོབ་སྟེ།

སྨྱིན་དང་སངས་རྒྱལ་མཚོན་པ་འདྲ་སྦྱོར་མི་བྱེད། ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཕན་ཚུན་ནི་གྲོགས་ཚངས་པ་
མཚུངས་པར་སྦྱོང་པ་ལོ།།

כאשר הסוטרָה של מנורת הירק, כפי שהיא מצוטטת באוסף של כל הסוטרות, אומרת "זה כלפי זה", היא מתכוונת לשני אנשים שחיים את חיי הנזירים:

- נניח שהם חשים איבה זה כלפי זה -
- במקרה זה העובדה שהם מלומדים גדולים,
- ואפילו שומרים על חיים מוסריים -
- לא יכולה להגן עליהם,
- גם המדיטציה לא תגן עליהם,
- וגם לא העובדה שהם חיים במנזר.
- הנתינה שעשו לא תגן עליהם,
- ואף לא המנחות שהגישו
- לבודדות המוארים עצמם.

ཚུལ་བྲིམས་སོགས་དུག་གིས་མི་སྦྱོར་པ་ནི། ཁོང་ཁྱོས་དགོ་ཚུ་འཇོམས་པ་འགོག་མི་རུས་པ་ལོ།།

כאשר השורות אומרות ששמירת המוסר ושאר החמש לא יכולים להגן על אנשים אלו, הכוונה היא שכל אלו לא ימנעו בעד הכעס מלהרוס את מצבורי הקארמה הטובה שצברו.

གཞོན་གྱི་དགོ་ཚུ་ནི་སྤར་གྱི་མདོ་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། སྨྱིན་དང་
བདེ་གཤེགས་མཚོན་པ་སོགས་དང་། འཇུག་པར་སྨྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་བཤད་དེ།
འགྲེལ་པར་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ཞེས་གསུངས་པས་བདག་མེད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དགོ་ཚུ་ལ་
མི་བྱེད་པ་འདྲ་སྦྱོང་པ་ལོ།།

מהו טבעם של מצבורי הקארמה הטובה שנהרסים? הסוטרות שצוטטו אינן אומרות זאת במפורש. המדריך לחיי לוחם הרוח מסביר אותם כ"מעשים טובים של מעשי נדיבות, ומתן של מנחה לנאורים"; בעוד שכניסה לדרך האמצע מתאר אותם כמצבורים הבאים ממעשים של נתינה ושמירת המוסר. הביאור העצמי מזכיר באופן ספציפי את "המכלול של החסד", ועל כן נראה שאין המדובר במצבורים של קארמה הנצברים על ידי מישהו שמבין בבירור שהדברים הם לא עצמם; אך יש להמשיך ולבדוק נקודה זו.

האפקט של הריסת המצבורים של קארמה טובה

དགོ་ཚུ་བཅོམ་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤར་གྱི་དགོ་བ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱིར་དུ་སྦྱོང་པའི་རུས་པ་བཅོམ་
ནས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་རྒྱང་བསྐྱིངས་ཏེ། སྦྱོན་ལ་ཞེ་སྤང་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ཡིན་གྱི།

དག་དོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་
 གྲང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་མི་རྣམས་ན། ཉོན་མོངས་པས་ས་བོན་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོཞེས་ཟེར་
དོ།

באשר לשאלה כיצד נהרסים המצבורים של קארמה טובה, יש הטוענים שמה שנהרס הוא היכולת של זרעים טובים קודמים לייצר את תוצאותיהם מהר; זאת אומרת, היצור של תוצאותיהם נדחה, כתוצאה מהכעס המופגן. אין פירושו של דבר שאם קארמות אלו פוגשות את התנאים הנחוצים, הן אינן יכולות להניב מיד את תוצאותיהן. אם נכון הדבר שלדרכים רוחניות ארציות אין הכוח לפטור אותנו מזרעים שליליים מסוימים שמהם היינו רוצים להיפטר, הרי שבלתי אפשרי לחלוטין שרגש שלילי יוכל למחוק זרע חיובי.

རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། སོ་སོ་སྤྱོ་བོས་གཉིན་པོ་སྟོབས་བཞེས་མི་དག་གི་སྤྱངས་པའི་དག་གི་བ་ཡང་
 ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་གྲང་། དག་ཅོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་གྲང་རྣམ་སྲིན་འབྲིན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་དང་།

אך נימוק זה הוא לא בהכרח נכון. כאשר אדם "רגיל" משתמש בארבעת הכוחות כדי לטהר קארמה שלילית, זה לא שהמעשה הטוב של הטיהור פוטר אותו מהזרע השלילי; מה שקורה בעצם הוא שאפילו אם יקרו כל התנאים התומכים – יהיה זה בלתי אפשרי לאותו זרע להניב את התוצאה הקארמית.

སྲོར་ལམ་ཕྱི་མོ་དང་བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་ཚོ་ལོག་ལྟ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་མི་དག་གི་བའི་ས་
 བོན་མ་སྤངས་གྲང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་འང་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོར་སྤྱོ་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ།།

כאשר אדם משיג את הרמות של דרך ההכנה המכוננת "פסגה" ו"שליטה", נהיה בלתי אפשרי עבורו לשקוע בהשקפה שגויה, או להיוולד באחד מן העולמות הנחותים – וזה למרות שבנקודה זו הוא טרם נפטר מן הזרעים של המעשים השליליים שגורמים להשקפות שגויות או ללידה נחותה.

གཞན་ཡང་།

- |ལས་གྲིས་འཁོར་བར་ལྷི་གང་དང་།
- |ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་།
- |སྲོན་བྲས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས།
- |སྲུ་མ་སྲུ་མ་རྣམས་སྲིན་འགྲུར།
- ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལྟར།

:אנו גם פוגשים את הציטוט הבא מסוטר, שמובא בכיאר העצמי לאוצר החוכמה הגבוהה:

כאן, בגלגל החיים,
הזרעים מבשילים על פי הסדר
של אלו שהם רציניים במיוחד;
אלו שהם קרובים יותר;
אלו שאנו מורגלים לבצע;
ואלו שבוצעו מוקדם יותר.

དགོ་མི་དགོའི་ལས་གང་སྡོན་ལ་སྡིན་པ་དེས། རིའི་གལ་ལས་གཞན་དེ་སྡིན་པའི་གོ་བཀག་གྲང་།
དེ་ཙམ་གྱིས་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བ་འཛོམས་པར་གཞག་མི་རྣམས་ཤིང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

הנקודה היא שלמרות שההבשלה של קארמה ספציפית - טובה או רעה - לפני קארמה אחרת, יכולה לעת עתה לחסום את הבשלתה של אותה קארמה אחרת, לא נוכל לומר שזה הספיק כדי "להרוס" את אותה קארמה ספציפית אחרת, טובה או רעה. ולמעשה, הכתבים אינם טוענים זאת.

དགོ་བ་འཛོམས་པ་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱིས་མ་ཐག་རྒྱུད་ལ་དགོ་བ་མིན་པར་འགྲོ་བ་མིན་གྱི། འབྲས་བུ་
འབྲིན་པའི་རྣམས་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའོ།།

דרך אגב - כאשר אנו מדברים על "הריסת זרעים טובים", אין הכוונה שמיד אחרי שמרגישים רגע של כעס, פתאום אין לנו שום זרעים טובים; מה שקורה הוא שנפגעת יכולתם של הזרעים להניב את תוצאותיהם.

དེ་ཡང་ཟད་པ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བཤད་པའི་གང་གཞོན་པ་བྱས་ཚེ་དེ་སྐར་སྡིན་མི་རྣམས་པའོ།།

ובהקשר זה אנו מדברים על "סיום פחות, בינוני וגדול יותר", והכוונה היא שיכולתו של הזרע להבשיל היא בהתאם למידת הנזק שנגרם.

དེ་ལྟར་ན་གཞོན་པ་སྐྱེལ་རྒྱལ་ལ་ལམ་གསར་པ་སྐྱར་པོར་སྐྱེ་བའི་རྣམས་པ་བཙོམ་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་
སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པ་གཉིས་སོ།།

וכך נוכל לומר שהזרעים ניזוקים בשתי דרכים שונות: נהרסת היכולת של הזרע להניב מהר דרך חדשה; ונפגעת היכולת שלו לייצר תוצאה כגון אחד מן העולמות הגבוהים.

བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་དང་བརྟས་པ་དང་། ཀུན་སྲོང་ངན་པས་སྦྱང་པ་ལ་ཉེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
བཏུས་ལས་གསུངས་ཤིང་།

העובדה שכעס כלפי בודהיסטויה, זלזול בו, או דיבור שלילי אודותיו מתוך מוטיבציה לפגוע, גורמים אינספור צרות, מתוארת באוסף של כל הסוטרות:

དེ་ལ་བྱང་སེམས་སྤྱི་ལོ་མ་ངེས་དང་། ཁྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་བདེན་མི་བདེན་གཉིས་འབྲ་བར་གསུངས་
 པས། ཁོང་ཁྲོ་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དུ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དམིགས་
 པའི་ཁོང་ཁྲོ་འགོག་པ་ལ་རྣམས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱའོ།།

בעניין זה נאמר שהתוצאה דומה בין אם זיהינו שהאדם הוא בודהיסטוה, בין אם לא; ובין אם הסיבה לכעסנו היא ממשיית או לא. על כן מוטל עלינו לנסות ככל יכולתנו לבלום רגשות של כעס בכלל, ובמיוחד כעס המכוון כלפי נזירים ונזירות, או כלפי בודהיסטות.

ནམ་སྤིང་གི་མདོར་རྩ་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་སྡོན་བསྐྱེད་པའི་དགོ་རྩ་འཛེམས་པ་དང་། བསྐྱབ་བཏུས་
 ལས། རྟེན་བཀུར་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་བྱིས་ལ་ལྷ་བ་དང་། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་
 དང་ཚོས་སྡོང་བས་ཀྱང་སྡོན་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། དགོ་བའི་ཚོས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་མི་
 འགྱུར་བར་གསུངས་པས།

הסוּטְרָה שֶׁל תְּמֻצִית הַשְּׂמִים מֵתֵאֲרֵת כִּיצַד

- מפלות בסיס יכולות להרוס את אופים המעשים הטובים שצברנו קודם לכן.
- אוסף התרגולים אומר ש
- כאשר אנו באים לבית כשבליבנו תשוקה חזקה לכבוד ולמנחות;
- יהירות שבאה מגאוה שהשתלטה עלינו;
- וויתור על הלימוד

זה יכול להרוס זרעים טובים שזרענו בעבר, וגם למנוע את התעצמותם של מעשים טובים מן העבר.

དགོ་རྩ་འཛེམས་པའི་རྒྱུན་རོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལྷག་པར་ཡང་སྡོང་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་མདོ་
 ཅམ་སྤེ་མདོ་བཏུས་དང་བསྐྱབ་བཏུས་ངེས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

משום כך חשוב שנתוודע לכל המעשים שעלולים להרוס את האופים של מעשינו הטובים, ולהתאמץ במיוחד להימנע ממעשים אלו. מה שנתתי כאן הוא סיכום מאוד כללי שלהם, וחשוב שתקראו בעצמכם את הקטעים הרלוונטיים מתוך האוסף של כל הסוטרות ו אוסף התרגולים.

הפסקת הכעס תוך מחשבה על הצרות שהוא גורם

[

།མི་སྐྱུག་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་བགྱི་
 །ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱད་འཕྲོད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་།
 །མི་བཟོད་པ་ཡིས་སྐྱུར་དུ་ངན་འགྲོར་སྐྱུར་བར་བྱེད་།

אבדן אורך רוח גורם להופעה דוחה,
 ומוביל לדברים שהם נחותים.
 הוא גוזל את היכולת להבחין
 בין מה שנכון לעשות ומה לא,
 ומשליך אותך במהירות
 למחוזות הנחותים.

གཞན་ཡང་མི་བཟོད་པ་རྣམས་པ་མིད་པས་ནི། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འཛོམས་ལ། རྣམས་པ་ཅན་སྤིང་རྗེ་
 མིད་པས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པ་འདི་ནི།

נוכל גם לומר שאבדן אורך רוח, שאין לו כוח של ממש, הורס רק אותך, בעוד שהעדר של חמלה – שיש לה כוח של ממש – הורס גם אותך וגם אחרים.

སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞིན་མི་སྐྱུག་པའི་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་། དམ་པ་མིན་པར་བགྱི་བར་བྱེད་པ་དང་།
 འདི་ནི་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། འདི་ནི་བྱ་བའི་ཚུལ་མིན་པའི་སྐྱུག་པའི་རྣམ་དཔྱད་འཕྲོད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་།
 མི་བཟོད་པ་ཁོང་ཁྲོ་ཡིས། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སྐྱུར་དུ་ངན་འགྲོར་སྐྱུར་བར་བྱེད་པའི

אותו אבדן של אורך רוח – אותו כעס – מיד כשהוא מופיע בלבך - גורם להופעה – כלומר להבעת פנים - דוחה, ומוביל לדברים שהם נחותים. הוא גם גוזל את היכולת להבחין, כשאתה חושב לעצמך "זה משהו שנכון לעשות וזה משהו שלא נכון לעשות!". ואחרי מותך זה משליך אותך במהירות למחוזות הנחותים.

ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམས་ལ། ཅི་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལ་སྐྱབས་མི་སྤྱིན་སྐྱུག་པས་ཁོང་ཁྲོ་
 དགག་པར་བྱེད།།

נסה לחשוב על כל אותם חסרונות של הכעס, והפסק כל כעס בקרבך: החלט לעצמך, "יקרה מה שיקרה, לעולם לא ארשה לכעס לגדול בתוך תודעתי."

הטוב שבא מאורך רוח

[

།བཟོད་པས་བཤད་ཟིན་དང་འགལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ།
 །བཟོད་པས་མཛོས་ཤིང་སྐྱོ་བོ་དམ་པ་ལ།

ལངས་དང་ལུགས་དང་ལུགས་མིན་ཤེས་པ་ལ།
 ལམ་ལས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི།
 ལྷ་མིའི་སྐྱེ་དང་སྤྲིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་།

אורך רוח גורם למעלות טובות,
 ההפך ממה שת'ארנו עד כה.
 הופעתנו נהיית מושכת
 לאלו שהם קדושים;
 אנו מפתחים בקיאות במה
 שראוי לעשות ומה לא;
 ואחר-כך ניוולד בין אלים או אנשים,
 וכל חטאינו יסתיימו.]

གལ་ཏེ་མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་ཡིན་ན། དེ་དང་འགལ་བ་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
 བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པས་ནི་སྲུང་བཤད་ཟེན་པའི་ཁོང་ཁྲོའི་སྐྱོན་དང་འགལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ།།

אם אבדן אורך רוח גורם לכל הבעיות שהוזכרו, מה התועלת מעשייה הפוכה – משמירת אורך הרוח? התשובה היא ששמירת אורך רוח גורמת למעלות טובות שהן ההפך מן הבעיות שת'ארנו עד כה, של כעס.

དེ་ཡང་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པས་གཟུགས་མཛེས་པ་ཐོབ་ཅིང་། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕངས་ཤིང་།
 གཅིས་པ་དང་། ལུགས་ཏེ་རིགས་པ་དང་ལུགས་མིན་པ་མི་རིགས་པ་ཤེས་པ་ལ་ལམ་ལས་པར་འགྱུར་།
 ཞིང་།

וכך נוכל לומר שאם אנו שומרים על אורך רוח, הופעתנו נהיית מושכת, לאלו שהם קדושים; אנו מפתחים בקיאות בהבנתנו של מה שראוי לעשות, כלומר מה נכון, ומה לא, כלומר מה לא נכון לעשות.

ཤི་བ་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི་ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་ལོན་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་
 ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་བསམས་ལ་བཟོད་པའི་སྐྱོབས་བསྐྱེད་དོ།།

ואחר-כך - כלומר לאחר מותנו - ניוולד בין אלים או אנשים, וכל חטאינו שצברנו בעבר (למשל מלהתכעס) יסתיימו. חשבו על מעלות טובות אלו, והכפילו את מאמצייכם לטפח את כוחו של אורך רוח.

עצה לשמור על אורך רוח
 [

།སོ་སོ་འདི་སྐྱེ་བོ་དང་ནི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱིས།
 །ཁྱོ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་རིག་བྱས་ཏེ།
 །མི་བཟོད་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས།
 །བསྐྱུགས་པའི་བཟོད་པ་ཉག་ཏུ་སྦྱར་བསྟེན་བྱ།

אנשים רגילים וילדי המנצחים
 צריכים להבין את חסרונותיו של הכעס,
 ואת המעלות של אורך רוח.
 להפסיק כל אבדן של אורך רוח,
 ולמהר להסתמך תמיד
 על אותו אורך רוח אשר הומלץ
 על ידי הנעלים.

།སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཁྱོས་པའི་སྐྱོན་ཉེས་དམིགས་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་
 །པའི་ཕན་ཡོན་རིག་པར་བྱས་ཏེ། མི་བཟོད་པ་སྤངས་ནས། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས་བསྐྱུགས་
 །པའི་བཟོད་པ་ཉག་ཏུ་སྦྱར་བསྟེན་པར་བྱའོ།།

אנשים רגילים צריכים להבין את חסרונותיו של הכעס, וילדי המנצחים צריכים להבין את המעלות של אורך רוח –
 בדיוק כפי שתוארו לעיל. עליהם להפסיק כל אבדן של אורך רוח, ולמהר להסתמך תמיד (בכל רגע ורגע) על אותו
 אורך רוח שהומלץ על ידי הנעלים.

שני סוגים של אורך רוח

[

།ཚོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ལྷིན་བསྟོན་གྲང་།
 །གསུམ་དམིགས་ཡོད་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ།
 །དམིགས་པ་མེད་ན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།
 །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་པ་རོལ་ལྷིན་ཞེས་བསྟེན།

גם אם היא מוקדשת להשגת ההארה
 של בודהה מושלם,
 כל עוד היא תופסת את השלושה –
 היא עדיין שלמות ארצית.
 היא תוארה על ידי הבודהות
 בתור "שלמות שמעבר"
 רק אם איננו רואים את אלו יותר.

བཅོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་མ་འདས་པ་དང་། འདས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི།
 རྗེ་གསུམ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞེས་པའི་རྐང་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། སྤར་བཤའ་པ་ལས་ཤེས་པར་རྣམས་སོ།།

שורות אלו עוסקות בחלוקה לשלמות של אורך רוח שהיא עדיין ארצית ולזו שהיא מעבר. את המשמעות ניתן להבין מהסברים שניתנו עוד קודם בטקסט.

סגולות טהורות נוספות של מפ"א אר

[

།ས་དེར་རྒྱལ་སྤུས་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང་།
 །འདོད་ཆགས་ཞི་སྤང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར།
 །དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི།
 །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་རྣམས་པར་འགྱུར།

ברמה זו, ילדי המנצחים משיגים ריכוז ויכולת על-הושית. הם חיסלו לחלוטין תשוקה ודחייה אשר מקורם בבורות, וכן יש ביכולתם תמיד להרוס את התשוקה לאובייקטים שיש לאנשים ארציים.]

ས་གསུམ་པ་དེར་རྒྱལ་སྤུས་དེ་ལ་བཅོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་བཞི་དང་། དེས་མཚོན་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་།
 ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྲི་མཆེད་དང་། སྲིད་ཅི་སྲི་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་།

ברמה שלישית זו של הבדוהיסטויות, השלמות של אורך רוח שיש לאותם ילדי המנצחים היא טהורה; אך בו בזמן הם משיגים גם טוהר בסגולותיהם האחרות. הם מביאים לידי שלמות את ארבע רמות הריכוז – הראשונה והשאר, וגם מביאים לידי שלמות את ארבעת המצבים המדיטטיביים המובילים לעולם חסרי הצורה – אלו המכונים מרחב אינסופי, מודעות אינסופית, הפתח למרחב של לא כלום, ופסגת הקיום בגלגל – על אלו מרמז טקסט המקור כשהוא מזכיר רמות של ריכוז.

བྱམས་པ་དང་སྦྲིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཏི་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། རྩུ་འཕྱལ་དང་།
 ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་ཏུན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་
 མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དག་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

הם גם משיגים צורות טהורות של ארבע המחשבות האינסופיות של אהבה, חמלה, שמחה והתייחסות אחידה; ושל חמשת הסוגים של כוחות על-קושיים: ביצוע ניסים, שמיעה אלוהית, יכולת לקרוא את תודעתם של אחרים, זיכרון של דברים בעבר הרחוק, וראייה אלוהית.

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་འདི་དག་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཀྱང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་དེར་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། རྫོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཡི། འཇིག་
 རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེའོ།།

אולם חשוב לציין שגם כאשר הם נכנסים ויוצאים ממדיטציות אלו הקשורות לרמות הריכוז השונות ולעולם חסרי הצורה – בודהיסטות אלו עושים זאת עם המטרה הברורה להשלים את הסיבות שיובילו אותם להארה. הם יכולים להיוולד ברמות שהן תוצאה ממדיטציות אלו, אך זאת מכוח תפילותיהם ולעולם לא מכוחה של צורה ארצית של מדיטציה על רמות הריכוז ועל עולם חסרי הצורה.

འདི་ནི་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་འཐོབ་མོད་ཀྱང་། ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྣ་མ་
 རྣམས་ལས་ཆེས་མཚོན་ཏུ་གྱུར་པ་འཐོབ་པས། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བས་
 སྐྱོས་སོ།།

נכון הדבר שיכולות אלו כבר הושגו ברמות הראשונות של הבודהיסטות; הן מוזכרות כאן בטקסט המקור בהקשר של רמה זו משום שהבנה שברמה זו הבודהיסטות משיג יכולת באימון יוצא-הדופן של ריכוז העולה בהרבה על זו שברמות הקודמות, ולכן גדל הסיכוי שמישהו יתחיל לתמוה האם יכולת זו יכולה לגרום ללידה הרגילה שתואמת.

ས་འདིར་འདོད་ཆགས་དང་ཞི་སྲུང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་འཐོབ་པོ། །དང་གི་སྐྱེ་ནི་ཀྱང་གི་དོན་ཉི་མ་སྐྱོས་
 པ་གཏི་ལུག་ཟད་པ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་སྲིང་རོ།།

ברמה זו של הבודהיסטות הם מגיעים לנקודה שבה הם ממציים לחלוטין תשוקה ודחייה אשר מקורם בבורות. הביטוי "ול" הוא במובן שגם המיצוי של בורות חשוכה כלול כאן.

ཟད་པའི་དོན་ནི་གཏན་ཟད་པ་མིན་ཏེ། མདོ་ཉིད་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་། སྲིད་པ་
 དང་མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་བཞི་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་བྱང་
 སའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་
 མཐུས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྲུང་བཤད་
 པའི་མདོན་གྱུར་སྲུངས་པའོ།།

כאשר נאמר כאן "למצות" אין הכוונה לטעון שבעיות אלו חוסלו לתמיד. הסוטרה עצמה אומרת "ארבעת סוגי הכבלים – תשוקה, צורה, התהוות ובורות – כולם נחלשים." הכוונה בציטוט זה, על פי המחשבה ברמות הבודהיסטויה היא שמכוחם של הסוגים הארציים של מדיטציה הקשורים ברמות הריכוז ובעולם חסרי הצורה – אדם משתחרר מן האחיזה בעולם התשוקות, עולם הצורה, ועולם חסרי הצורה, ועל כן משתחרר מן הצורה הגלויה של הבעיות שהוזכרו.

དེས་ན་བསྐབས་པ་ཞེས་གསུངས་པར་མངོན་ནོ། །འཆིང་བ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པར་མངོན་
ནོ། །

נראה שזאת הסיבה לכך שהסוטרה משתמשת במילה "נחלשים." והמילה "כבלים" כאן נראה שתואמת את האופן שבו משתמשים בה בלימוד על החוכמה הגבוהה.

འདིར་མདོ་ལས། དེའི་ལྷ་བར་གྱུར་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་ནི་སྣ་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཁ་ཅིག་ལྷ་བ་ཐ་མ་གསུམ་མཐོང་ལམ་དུ་སྤངས་པ་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཀུན་
བརྟགས་ལྷ་ས་དང་པོར་སྤངས་པ་ལ་བྱའོ། །

בנקודה זו אנו רואים בסוטרה ציטוט האומר: "אנו נפטרים מן הכבלים שקשורים להשקפה מסוג זה מוקדם יותר." למרות העובדה שיש שמסבירים זאת במובן שאדם חיסל את שלושה ההשקפות השגויות על דרך הראייה, יש להבין זאת שאדם חיסל את הצורה האינטלקטואלית של כל חמש ההשקפות השגויות במהלך רמת הבודהיסטויה הראשונה.²¹

ས་གསུམ་པ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། ཕལ་ཆེར་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟག་ཏུ་འཇིག་
རྟེན་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་འཛོམས་པར་རྟུས་པ་ལ་
མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཙོ་བོར་གྱུར་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་
ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །

האנשים ברמה שלישית זו נהיים, בדרך כלל, לשליטים של יצורי העונג, Shakra. הם הופכים למאסטרים של היכולת לחסל תמיד את התשוקה השגויה לאובייקטים של תשוקה שהייתה תמיד מנת חלקם של היצורים בעולמות הסובלים, שיש לאנשים ארציים. ומכיוון שהם מוצאים את עצמם בתפקיד מוביל, הם גם הופכים למאסטרים של היכולת לחלץ יצורים אלו מן הביצה של השתוקקות.

²¹ הצורה האינטלקטואלית של כל חמש ההשקפות השגויות: באוצר החוכמה הגבוהה, חמש אלו מוצגות בתור: השקפה מתכלה (השקפה שגויה ביחס לטבענו אנו; השקפות שגויות כלליות) (למשל, אם לא מקשרים בין מה שקורה לנו לבין מה שאנו עושים לאחריים); השקפות קיצוניות (מחשבה כגון שאם הדברים לא קיימים כפי שחשבנו, הם לא קיימים כלל); ההשקפה השגויה שגורסת שההשקפות השגויות שלנו הן נכונות; וההשקפה שצורות שגויות של מוסר וסיגוף הן נכונות.

אנו מבדילים בין השקפות שגויות שהן "אינטלקטואליות" או "נלמדות", (בטיבית *kun-btags* או *kun-brtags*, בסנסקריט *parikalpita*), לבין כאלו שהן "מולדות" (בטיבית *lhan-skyes*, בסנסקריט *sahaja*). הרבה יותר קשה להיפטר מן הסוג השני.

השגת הגוף של הבודהה

מה מאפיין את הבודהיסטוּוה שמתרגל את שלוּש השלמוּויות הראשונות

[

|སྤྱིན་སོགས་ཚོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེད།
 |བདེ་བར་གཤེགས་པས་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས།
 |བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད།
 |སངས་རྒྱས་གཞུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ།

השלושה של נתינה והשאר
 הומלצו על ידי מי שלעונג הלכו
 בעיקר למי שחיים את חיי הבית.
 מה שמכונה "צבירת החסד"
 הם אותם השלושה, והם הסיבה
 להשגת גוף הצורה הקדושה
 של הבודהה.

བྱང་སེམས་བྱིན་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་མེད་ཀྱང་། སྐབ་དཀའ་སྤྲོ་ལ་སྣོས་
 རས་ནི། བྱང་སེམས་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྐབ་པར་སྤྲོ་
 བས། བདེ་བར་གཤེགས་པས་དེ་གསུམ་རྟེན་དེ་ལ་བསྐྱབས་སོ།།

בודהיסטוּוה המתרגלים את השלמוּויות של נתינה והשאר יכולים להיות כאלו שחיים את חיי הבית או כאלו שעזבו
 את חיי הבית, ויש הבדל כמה קל או קשה יהיה התרגול עבורם. בודהיסטוּוה החיים את חיי הבית ימצאו שיותר קל
 להם לתרגל את השלושה של נתינה והשאר, ואלו שלעונג הלכו, המליצו על שלושת התרגולים לאנשים כאלו.

ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་གསུམ་པ་དེ་དག་ཉིད་དོ། |ཚོགས་
 དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ་སྤེ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

מבין שתי הצורות של צבירת הטוב, אותם השלושה הם מה שמכונה "צבירת החסד", וזאת משום שסוג זה של צבירה
 הוא הסיבה – כלומר הסיבה העיקרית - להשגת גוף הצורה הקדושה של הבודהה.

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།

།དེར་ནི་སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་།
 །བཟོད་པའི་ཚོས་ནི་བྱད་པར་དུ།
 །བྱིས་པ་ལ་བཤད་སྟིང་ཇི་ཡི།
 །སྟིང་པོ་ཅན་དེ་བརྟན་གོས་ས་མཛོད།

།ཅིས་སོ།།

וכך נאמר במזרחות אבני חן:

התרגולים של נתינה, שמירת המוסר,
 ושמירה על אורך רוח,
 נלמדו במיוחד עבור אלה
 החיים את חיי הבית.
 אלו אשר החמלה מצויה
 בעומק ליבם, צריכים לתרגל
 בהתמדה את כל השלושה.

།བྱང་སེམས་བྱིས་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་བསྐྱབ་སྣ་བའི་སྦྱིན་པ་ནི། ཟུང་ཟུང་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་།
 ཚུལ་བྱིས་ས་ནི་བྱིས་པའི་སྦྱོགས་ཀྱི་དང་། བཟོད་པ་ནི་ཚོས་ལ་ངེས་སེམས་གཙོ་ཆེད།།

כאשר נאמר שתרגולים אלו הם יותר קלים לביצוע לבודהיסטות החיים את חיי הבית, מתכוונים בעיקר לנתינה של דברים חומריים ולשחרר אחרים מפחד. הצורה של חיי מוסר שבה מדובר כאן היא בעיקר זו המיועדת לחיים את חיי הבית, ושמירת אורך רוח היא בעיקר זו שבה יש לנו מידה רבה של הבחנה באשר לטבעם של דברים.

།བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱབ་སྣ་སྟེ། དེ་
 གཉིས་ལ་ལྷག་མ་གཞན་མེད་པ་ནི་མིན་ལོ།།

לבודהיסטות שעזבו את חיי הבית קל יותר לתרגל את השלמויות של חדות המאמץ ומדיטציה, ומעבר לשני אלו אין אחרים.

།ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གཙོ་བོར་ཚོས་སྦྱིན་ཀྱི་དང་།
 བརྩོན་འགྲུས་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ལོ།།

צבירת מכלול החוכמה מורכבת ממדיטציה וחוכמה; שתי אלו הן בעיקר הסיבה להשגת גוף האמת של הבודהה. חדות המאמץ מתפקדת כסיבה לצבירת שני המכלולים.

כאן ברמה השלישית, הבודהיסטווה סילק את העלטה של המגרעות שגורמות להרס מעלותיו הטובות, אך למרות אורו החותך – אור בהיר כמו זה של השמש - הוא לעולם לא מתכעס כלפי אנשים בעלי מגרעות רבות, שכן הוא השקיע את עצמו עמוק בתוך האמנות של אורך רוח, וליבו התרכך עד מאוד על ידי חמלתו.

השלב השישי של התרגול המקדים: הפצרה ותחינה

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של נגולצ'ו דהרמה בהדרה (1772-1851) "שיטה לבצע מדיטציית סקירה על התמצית הקצרה ביותר של 'הדרך לעונג'", הצגה של השלבים בדרך להארה. הטקסט הטיבטי נמצא באסופת כתביו, ספר שלישי בכרך השלישי, ובמסד הנתונים של ACIP, במסמך מס' S6335, בדף 04A.

། བཀའ་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་བུ་ལོ་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལ།
། བྱུང་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་སངས་རྒྱུ་མ་ཆགས་བརྟེན།
། མཐོན་པོ་དེ་དག་བདག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ།
། འཁོར་ལོ་སྤྱོད་མིང་པ་བསྐྱར་བར་བསྐྱུ།

הו אתם, מאורות העולם
בכל מניין העברים,
שהשגתם את ההארה השלמה,
שמעבר לכל תשוקה –
בכולכם אפציר, מושיעיי,
סובבו את גלגל הדהרמה הנעלה
למעני ולמען הכלל.

། ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་བུ་ལོ་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལ།
། འཁོར་བ་ལྷན་པའི་མཐོན་པོ་དེ་དག་གིས།
། བསྐྱར་བར་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལ།
། བདག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལ།

עם כפות ידיי צמודות מול חזי
אפנה בתחינה לאלו
השוקלים לעבור לנירוונה -
אנא, למען אושרם של ברואים,
הישארו נא עימנו להמון עידנים
כמניין חלקיקי האדמה.

שלב המדיטציה 8

מקראה 4: הארה

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של מאסטר קמלשילה **Bhavana-Krama**, או: **שלב המדיטציה**. עבודה זו ניתנת למצוא בין חומרי **ACIP**, במסמך **TD3915**. הלקט שלפנינו נמצא בדפים **41A-41B**.

། །དེས་སྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཐོབ་ཀྱང་ཇི་སྲིད་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཆགས་པ་མིན་པ་དང་། ཐོགས་པ་མིན་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་བཅུ་པའོ།
། གང་གི་ཚེ་རུས་པ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

כעת הבודדהיסטויות משיגים את היכולת לייצר מופעים של עצמם וכדומה, אך הם עדיין נשארים ברמה העשירית עד שהם משיגים ידע-כול של כל הדברים וכל האספקטים שלהם, ידע שהוא חופשי מכל אחיזה, וחוכמה טרנסנדנטלית שאין דבר העומד בדרכה. כאשר הם מביאים יכולת זו לידי שלמות, על כל הכרוך בכך, הם משיגים את הרמה של בודהה.

། །ས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས་བསྐྱེད་ཏོ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་འདི་ནི་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་དག་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་འདི་
ལས་གོང་ན་རྣམ་པ་གཞན་མིན་པས་དེ་ཡན་ཆད་ས་རྣམ་པར་གཞག་པ་མིན་དོ།

תיאור זה של הרמות הוא כפי שמוצג בסוטרה הנשגבה "ביאור הכוונה האמיתית של הסוטרות". הרמה של בודהה היא מושלמת מכל הבחינות – הם הגיעו לסוף, לקצה הנשגב ביותר. ומכיוון שאין להעלות על הדעת שום מצב העולה על זה, אין תיאור של שום רמה שהיא מעבר לזו.

། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྫོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མིན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་
ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྲོད་ན་བདག་འདྲ་བས་ལྟ་སྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཇི་སྐད་དུ།
འཕགས་པ་སྲོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་།

בלתי אפשרי להעלות במחשבתנו את כל אינספור הסגולות הנעלות שהושגו ברמה של בודהה, ואפילו בודהה לא יכול לתארן בשלמות, שלא לדבר על מישהו כמוני. כפי שנאמר בסוטרה הנשגבה "מעריך הקנים":

ལྷོན་རྟེན་བརྟུགས་ཀྱི་རང་བྱུང་གི།
 །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མཐའ།
 །མི་རྟོག་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ནི།
 །ཚོས་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ།
 །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་འོ།

אלו הם דבריו של הבודהה:

גם לו יכולנו לחקור לעומקו
 חלקיק זעיר של פן יחיד
 מבין כל הסגולות של הבודהה
 שמופיעות באופן ספונטני -
 לא היינו מסוגלים לתפוס.
 לא נוכל להשיג בתודעתנו
 את הבודהות ואת כל תורתם.

།མདོར་འདི་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་རུས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་རབ་གྱི་
 མཐར་ཕྱིན་པ་ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་བསམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 རྣམས་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ལ་བཞུགས་ཏེ། འོངས་སྤོད་རྗོགས་པ་དང་སྐྱེ་པའི་སྐྱེས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་
 དོན་སྤུན་གྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མཛད་ཅིང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་བཞུགས་སོ།

אוכל לתת כאן רק מבט חטוף על ישויות אלו.

לאחר שהביאו את התהליך של השגת שלמות אל סיומו המוחלט, וזאת למען עצמם ולמען אחרים, והצליחו לסלק
 בשלמות כל פגם מקרבם, ללא יוצא מן הכלל, הבודהות המנצחים שוהים בגוף של הדהרמה. וכל עוד גלגל הסבל
 קיים, הם שוהים גם בגוף של העונג המושלם ובגופי המופע, ופועלים באופן ספונטני למען כל היצורים.

།དེ་ལྟར་བས་ན་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 རྣམས་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རབ་རྟེན་
 འབད་པར་བྱའོ།

כך שכל מי שיש תבונה בליבו חייב לנסות להעיר בליבו אמונה בבודהות המנצחים, המקור לכל חסד ולכל סגולה,
 ולהקדיש כל מאמץ ולהשתמש בכל שיטה העומדת לרשותו, על מנת להשיג את סגולותיהם המושלמות.

།སྐྱེ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཡི་གེ་མངས་གྱིས་དོགས་ཏེ་མ་བྱིས་སོ།

(לא כללתי כאן תיאור של שלושת הגופים הקדושים והשאר, כי חששתי שהספר יהיה ארוך מדי).

།ལོངས་སྤོང་གནས་ལ་སློན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གུར་པ།
།དེ་སློན་བདག་གིས་ཐོག་མར་སློང་རྗེ་བསྟོན་པར་བགྱི།

אשיר תחילה בשבח החמלה,
שכן אאמין שהאהבה עצמה
היא כמו הזרע אשר מניב
את היבול הנפלא של המנצחים;
כמו המים שגורמים ליבול לגדול,
וכמו הפרי הבשל, שזמן רב אחרי כן
ממנו נוכל ליהנות.

གང་གི་སློན་སློང་བཅེ་བའི་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་མར་སློང་པ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་
དང་ནི་འདྲ་ལ། བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སློལ་བ་ལ་རྒྱ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཐ་མར་གདུལ་བྱས་ཡུན་
རིང་དུ་ལོངས་སྤོང་པའི་གནས་ལ། འབྲས་བུའི་སློན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་གུར་པ་དེའི་སློན་། ཟླ་
བའི་ཞབས་བདག་གིས་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་དང་དེའི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ལས་
གྲང་ཐོག་མར་རམ། བསྟན་བཅོས་ཚུལ་བའི་ཐོག་མར་སློང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོན་པར་བགྱིའོ།།

אשיר - אני, צ'נדרקירטי הגדול, תחילה - בעודי מתחיל לחבר את ביאורי הקלאסי - בשבח החמלה. (אפשר גם לקרוא את המילה "תחילה" כאן כמתייחסת לחמלה עצמה, הקודמת אפילו לשתי הסיבות האחרות של הבודהיסטויה, ולכן גם קודמת לבודהות מלאים, למאזינים ולבודדות מכוח עצמם).
שכן אאמין שהאהבה עצמה היא כמו הזרע אשר מניב - למן הרגע הראשון - את היבול הנפלא של המנצחים; ואז, בשלב הביניים, היא כמו המים שגורמים ליבול לגדול עוד יותר גבוה. ואז בסוף היא כמו הפרי הבשל שזמן רב אחרי כן, אנו התלמידים ממנו נוכל ליהנות.

དེ་ཡང་ད་གཞོན་བསྟོན་པ་མིན་གྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་བསྟན་པ་ལ། ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དེ། ཉིད་གྱི་སྐྱུ་ལོ་དཔའི་སྐབས་སུ་སྤྱིའི་ལོ་ཏོག་ལ་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་གསུམ། སོ་སོ་བར་སོང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ལ་སློང་རྗེ་ཁོ་ན་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་ནོ།།

בנקודה זו מאסטר צ'נדרקירטי עוד לא ממש שר את שבחיו, הוא רק מצביע על כך שיבול המנצחים גדל רק לאחר פיתוח החמלה, ושזה חשוב במיוחד בכל השלבים - בהתחלה, בסוף וביניהם. האופן שבו הוא מדגיש את המילה "אהבה" - האהבה עצמה - בא להצביע שההקשר של המטפורה לא לגמרי תואם את המקרה שאליו היא מתייחסת. במטפורה יש שלושה דברים שונים שהם חיוניים לשלושה שלבים שונים - התחלה אמצע וסוף - בגידול יבולים חיצוניים. אלא שכאן יש רק דבר אחד - החמלה - שהוא חיוני בכל שלושת השלבים של הצמחת היבול של המנצחים.

וכי מי האדם שתבונה בליבו
שידבר סרה בדרך הגדולה -
לימוד על דרך חיים שלמה
המונחית על ידי החמלה,
ועל ידי חוכמה טהורה?

ཅེས་སྒྲིང་རྗེ་སྡོན་དུ་བཏང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་གྲིས་བྲངས་པའི་སྡོད་པ་སྤྲི་དང་། བྱུང་པར་དུ་མཐའ་
གཉིས་ཀྱི་དམིགས་གཏང་གི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡོད་པ་གསུམ་གྲིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཀུན་བསྐྱུས་
པར་གསུངས་སོ།།

המסר כאן הוא שכל העיקרים של הדרך הגדולה נכללים בשלושה רעיונות: בדרך חיים הכללית שמקבלת את השראתה מן השאיפה להארה, היא עצמה מונחית על ידי החמלה; ויותר ספציפית בדרך חיים הנקייה מן הכתם שמרשה לתודעה להתמקד באחת משתי הקיצוניות.

བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ལ་ཚུ་དང་འབྲ་ཚུ་ལ་ནི། སྒྲིང་རྗེའི་ས་བོན་གྲིས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྲུ་གུ་ཐོག་
མར་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་གྲང་། དུས་སྤྲིས་སྒྲིང་རྗེའི་ཚུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་བཅུས་ན། འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་གྲུར་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཡངས་པ་མ་བསགས་པ་འདི། དེས་པར་ཉན་རང་གང་
རུང་གི་སྤྲུ་དན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། སྒྲིང་རྗེའི་ཚུས་ཡང་ཡང་བཅུས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་
སོ།།

הבה נדון באופן שבו החמלה חיונית בתקופה האמצעית - בדומה למים. מאוד ייתכן שהזרע של החמלה כבר ייצר, בתקופה ההתחלתית, נבט רענן של השאיפה להארה. אם, בתקופה שבאה אחרי זה, איננו משקים נבט זה, שוב ושוב, במימי החמלה, לא נוכל לצבור את המסה העצומה של שני המכלולים²² שמהווים את הסיבה לישות מוארת. מצב כזה יוביל אותנו - בוודאות - לממש נירוונה בלבד - זו של המאזינים או זו של הבודדות מכוח עצמם. אולם זה לא יהיה המקרה אם נמשיך בהתמדה להשקות את הנבט במימי החמלה.

ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་སྤྲིན་པ་དང་འབྲ་ཚུ་ལ་ནི། །རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཏུ་ཟེན་གྲང་སྒྲིང་རྗེའི་སྤྲིན་པ་
དང་བྲལ་ན། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལོངས་སྡོད་པའི་རྒྱར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་བར་མ་
ཆད་པ་འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུའི་སར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འབྲུག་ན་དེ་ལས་
བརྗོག་སྟེ་འབྱུང་བའོ།།

²² שני המכלולים: אלה הם המכלול של החסד והמכלול של חוכמה.

ולבסוף הבה נדון באופן שבו החמלה חיונית בסוף - בדומה לפרי שהבשיל. ייתכן שמישהו כבר השיג את המצב של הבודהה המנצח, אך אם נעדר הפרי של החמלה, לא נותר מה שיעזור ליצורים כל הזמן, עד ליומו האחרון של גלגל החיים. במקרה זה, הצבירה הרצופה של סיבות להארה על ידי המאזינים, הבודהות מכוח עצמם והבודהיסטות, לא היו יכולות לזרום האחת לתוך השנייה, עולות וצומחות בזרם רצוף ובלתי מקוטע. אולם אם ברמה של התוצאה הסופית ממשיך הזרם הרצוף של החמלה של הלב, יקרה ההפך הגמור מזה.

དེ་ལྟར་ན་གང་སླིང་ཞེས་པ་བཞིའི་དོན་བཀའ་བས་ནི། ཐེག་ཆེན་པ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ཡིད་
 སླིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
 མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཅིག་སླིང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་།

לאור כל זה, הסבר נאות של השורות הפותחות ב"אשיר תחילה בשבח החמלה, שכן אאמין..." אמורות להביא אותנו להבנה מסוימת, שבה אנו חושבים לעצמנו כיצד – אם אנו מקווים להפוך למתרגלים של הדרך הגדולה – הרי שלמן ההתחלה עלינו למסור את ליבנו לרגש הכובש של החמלה הגדולה. ועלינו לחשוב כיצד, לאחר מכן, עלינו לבנות על רגש זה ולהצמיח, ממעמקי ליבנו, שאיפה להארה שהיא שלמה מכל בחינה.

སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གདོན་མི་བར་བྱང་སེམས་གྱི་སྣོད་པ་སྣེ་དང་། བྱང་པར་དུ་བབ་མའི་ལྟ་བ་ལུ་
 ཐག་གཅོད་དགོས་པར་འདུག་སྟེ་ནས་དེ་དག་ལ་སློབ་པ་ཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟེན་པོ་
 ཉིད་དགོས་སོ།།

ולבסוף עלינו לחשוב כיצד – ברגע שפיתחנו את השאיפה להארה – יהיה עלינו לתרגל את אורח החיים הכללי של הבודהיסטות, ובאופן ספציפי צורה טהורה ביותר של ההשקפה העמוקה. בקיצור – עלינו לפתח אמונה בלתי מעורערת בלימוד שאומר שאנו חייבים בהחלט לאמן את עצמנו בכל אחת מנקודות אלו.

דיון כללי כיצד לתרגל את הדרך

מתווה של שלבי הדרך להארה בהתאם לשיטה של המושיע נגרג'ונה

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པ་
 ནི། རང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལྷན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་ནས། ལམ་ལྟར་
 སྤང་རྣམས་གྱིས་བགྱི་བར་མི་རུས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

המטרה של הלימוד וההרהור שבאים כדי להבין את שיטתו של הבודהה השני, נגרג'ונה הגדול, היא – שעל ידי כך שנשיג בטחון עמוק בתרגולנו של הדרך הנכונה – נוכל להבטיח שיהיה זה בלתי אפשרי עבורנו לעולם לסטות לאיזו דרך שגויה.

དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་གཉིས་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པ་
 རྟེན། རང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་ནས། ལམ་ལྟར་
 རྒྱུང་རྣམས་གྱིས་བགྱི་བར་མི་རྣམས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟེན་པོ་རྣམས་གྱི་ལྷགས་གྱི་
 གཞུང་ལ་ཅི་ཙམ་སྦྱངས་ཀྱང་། རང་གི་ལམ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མི་རྟེན་པའི་
 ཐོས་བསམ་པ་རྟེན། ཐོས་བསམ་བྱེད་ཚུལ་གཏན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར།

– נוכח לומר שלא משנה כמה אדם מאמץ את עצמו בכתבים הקלאסיים של האסכולות של המחדשים הגדולים –
 האופן שבו הוא מבצע את לימודו והרהורו מחטיא את המטרה אם לימוד והרהור אלו לא מביאים אותו בסופו של
 דבר למקום של וודאות בתרגולו הוא של הדרך.

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངལ་བར་བྱས་ཀྱང་སྣིང་པོ་ལེགས་པར་མི་ལོན་པས་ན། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་
 རྣམས་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

הוא יכולים להתיש את עצמו במאמצי לתרגל את הדרך הגדולה, ובכל זאת לא לקלוט את תמציתה. ולכן מוטל
 עלינו להשקיע מאמץ במשימה של לימוד השלבים הפורמליים השונים של הליכה בדרך.

ལྷའི་ཞབས་གྱིས་ལམ་གྱི་ཆ་ ཕྱོགས་རི་བཤད་པ་མང་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་
 བརྩམས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་ལས།

נגה'ונו הנפלא חיבר הסברים רבים של מרכיבים שונים של הדרך, אך בשלוש מבין ההצגות הקלאסיות שלו
 המבנה מתבסס על הצד העמוק ועל הצד רחב-הטווח של הלימוד.

རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།

הנגה האופן שבו הראשונה מבינינה, מחרות אבני חן וזהרות, מציגה זאת:

།དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡི།

།ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་བྱ་བ་རྟེ།

།སྦྱིན་དང་རྒྱུ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙོན་འགྲུས།

།བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྣིང་རྗེ་སོགས།

כך נוכח לתאר, בקצרה,
 את הסגולות הנעלות של הבודהיסיטווה:

נתינה; שמירת המוסר;
אורך רוח; חדות המאמץ;
מדיטציה; חוכמה;
חמלה והשאר.

| שְׁמִירַת הַמוֹסֵר וְאַרְכּוּת הַרוּחַ |
| חֲדוּת הַמְּאֵץ וְחֹכְמָה |
| מְדִיטַצְיָה וְחִמְלָה |
| וְהַשָּׂאָר |

נתינה פירושה למסור את אשר
אתה רוצה בשבילך;
שמירת המוסר פירושה לעשות
את מה שמטיב עם הזולת.
אורך רוח פירושו לזנוח כל כעס,
והמאמץ מעצים את הטוב.

| מְדִיטַצְיָה וְחִמְלָה |
| שְׁמִירַת הַמוֹסֵר וְאַרְכּוּת הַרוּחַ |
| חֲדוּת הַמְּאֵץ וְחֹכְמָה |
| מְדִיטַצְיָה וְחִמְלָה |

מדיטציה היא תודעה חד-נקודתית
שאין בה שום נגעים;
החוכמה מבינה את משמעותה
של המציאות עצמה;
החמלה הינה סוג של תבונה
שאוהבת בכל ליב,
את כל היצורים כאחד.

| מְדִיטַצְיָה וְחִמְלָה |
| שְׁמִירַת הַמוֹסֵר וְאַרְכּוּת הַרוּחַ |
| חֲדוּת הַמְּאֵץ וְחֹכְמָה |
| מְדִיטַצְיָה וְחִמְלָה |

נתינה תביא שפע,
המוסר – עולם טוב,
אורך רוח יביא יופי,
והמאמץ – תהילה;
מדיטציה תביא שקט,
ההבנה – תשחרר,
ואהבה וחמלה יביאו לך
את כל אשר תבקש.

།བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར།
།ཅིག་ཅར་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས།
།ཡི་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ།
།འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར།

אדם הנוטל את כל השבעה,
ללא יוצא מן הכלל,
ומביאם לידי שלמות,
יכול להשיג את החוכמה
שמעבר לכל המשגה,
ובעצמו יהפוך להיות
למגן העולם.

ཞེས་ཕྱིན་དུག་གི་ངོས་འཛིན་དང་། །ཕན་ཡོན་དང་སྤིང་རྗེའི་གྲོགས་དང་བཅས་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
གསུངས་ཏེ། །སྤོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྡོམ་དུ་བཏང་བ་དང་། །སྤོད་པ་དེས་བྱང་སེམས་གྱི་
ས་བརྩུ་བགྲོད་པར་གསུངས་སོ།།

פסוקים אלו משמשים לזוהר עבורנו את שש השלמויות, את היתרונות שאלה מביאות לנו, ואת האופן שבו נוכל להתאמן בהן תוך שאנו משלבים אותן עם ההתייחסות של חמלה. הם מתארים כיצד אנו משתמשים תחילה בשאיפה להארה – המשמשת כבסיס לכל פעולות הבודהיסטיות – ואז מתרגלים את הפעולות שישלימו את המסע דרך עשר רמות הבודהיסטיות.

ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། །སྐབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཕར་ཕྱིན་བརྩུས་
ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །བྱང་སེམས་གྱི་ས་བརྩུ་གསུངས་སོ།།

הלל למרחב של הכך מדבר גם על פיתוח השאיפה להארה לאחר שאדם הלך למקלט; על האופן שבו משתמשים בעשר השלמויות להגדיל את הפוטנציאל שלנו; ועל עשר רמות הבודהיסטיות.

ལམ་གྱི་ལུས་གྱི་སྒྲིམ་རྣམས་པ་ཅིག་མཛོད་པ་དེ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ན།
 དལ་འབྱོར་དང་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་རྙིང་དཀའ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་རྙིང་དཀའ་བར་གསུངས་ལ།

האוסף של כל הסותרות מקדיש חלק ארוך לסיכום כללי של כל הדרך. כאן יש תיאור עד כמה קשה למצוא את כל הצורות של שפע ופנאי, ואת האמונה בלימוד. בהמשך יש תיאור עד כמה זה קשה עוד יותר להשיג את השאיפה להארה.

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲིང་རྗེ་ཆེ་བ་ཡང་རྙིང་དཀའ་བ་དང་། སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་།
 བྱང་སེམས་ལ་མ་འབྲིན་པའི་ལས་སྤྲིབ་དང་། དེ་ལ་བརྟུས་པའི་སེམས་དང་། བདུད་གྱི་ལས་
 དང་། དམ་ཚེས་སྤོང་བ་སོགས་སྤོང་བ་རྙིང་དཀའ་བ་སོགས་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

ישנו גם התיאור עד כמה קשה לפתח חמלה כלפי כל היצורים – והטקסט ממשיך באומרו שעוד יותר קשה מכל אלו זה להגיע לנקודה שבה אנו מסוגלים לסלק מכשול קארמי שנוצר כשמדברים סרה בבודהיסטיות, או אפילו רק חושבים עליהם מחשבות רעות; עד כמה קשה להיפטר מן ההשפעה הרעה של רוחות מכשילות; או להפסיק לפעול באופן שדוחה את הדהרמה, או דברים כגון אלה. יש שם דיונים רבים כאלה.

འདི་སྤྲུམ་གཉིས་ལ་ལྷོས་ན་གསལ་མོད་ཀྱང་། ད་དུང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ།
 སྤོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། སྤྲིབ་བསྟན་སྤོང་གཉིས་ཀ་དང་བྱང་པར་དུ་མདོ་
 བརྟུས་གྱི་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་བརྟུས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ།

טקסט אחרון זה נותן הצגה יותר מפורשת מאשר השניים שהוזכרו קודם, אך למרות זאת ישנם שלבים מסוימים בדרך שהם עדיין קשים לתפיסה. ולכן בא שנטידווה, נושא הדגל הגדול של שיטתו של המאסטר, ותאר שלבים אלו באופן מפורש עוד יותר, ובפירוט הרבה יותר גדול, תחילה באופן כללי בשני חיבוריו האוסף של כל התרגולים והמדריך לחיי הבודהיסטיות, ואז באופן הרבה יותר מפורט באוסף של כל התרגולים, שהוא ביאור המסביר את המשמעות באוסף של כל הסותרות.²³

ཐོག་མར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྙིང་དཀའ་བ་བསམས་ནས། ཆོ་འདིར་སྤྲིང་པོ་ལེན་པའི་ཕན་
 པ་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དད་པ་སྤྲིང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་
 བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དེ།

²³ האוסף של כל התרגולים: למעשה שם זה מתייחס לשלוש עבודות שונות, ולכן יכול לבלבל. האוסף של כל התרגולים שמוזכר הוא טקסט קצר מאוד של מאסטר שנטידווה בשם פסוקים על האוסף של כל התרגולים. הטקסט השני הרבה יותר מפורט, ונקרא פשוט האוסף של כל התרגולים. יש להזהר שלא להחליף את שני אלו עם האוסף של כל הסותרות של ארייה נגרא'ונה; ומעבר לזה, גם לא לבלבל את הטקסט האחרון עם חיבור בעל אותו שם של מאסטר אטישה.

הוא אומר שיש למדוט תחילה על החשיבות הגדולה של השפעה והפנאי שמצאנו בחיים אלו, ועד כמה קשה למצוא את אלו. ואז לחשוב על מיצוי עצם המשמעות של חיינו אלה. זה מוביל לתחושות של אמונה באופן כללי, ויותר ספציפית לאמונה מוצקה שבה אנו שוקלים את המעלות הגדולות של הדרך הגדולה.

སྒོམ་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་འཇུག་པའི་སྒོམ་པ་བརྒྱུད་བ་དང་། དེ་ནས་
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གསུམ་བཏང་བ་དང་། བསྐྱུང་བ་དང་། དག་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྤྲེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པ་འདིས། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་བཤའ་པར་བྱའོ།།

כל זה מוביל לפיתוח השאיפה להארה בצורת משאלה, דבר שנותן לנו השראה להתחייב לנדירים של השאיפה בדמות עשייה בפועל. ואז אנו מסוגלים למסור את כל השלושה של גופנו, רכושנו ומצבור חסדנו. אנו יכולים לכבד, לטהר, להעצים. המחבר מתאר באופן מפורש כיצד לעשות דברים אלו, באומרו "וכך אני מסביר את האוסף של כל הסוטרות."

བཞི་བརྒྱུ་པར་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་གསུངས་ལ། དབུ་མ་སྣོད་པོ་དང་། དབུ་
མ་རྒྱན་དང་། དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལས་བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་པའི་ལུས་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་བས།
འཕགས་པའི་ལུགས་འཛིན་པའི་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་ཁོག་ལ་འདྲའོ།།

גם 400 הפסוקים מתאר את שני הצדדים של הלימוד של מה שעמוק ומה שרחב טווח, התוכן של ההצגה הקצרה שלהם שנמצא בשלוש העבודות – הלב של דרך האמצע, אבן החן של דרך האמצע ו שלבים במדיטציה על דרך האמצע – אף הוא דומה; ועל כן נוכל לומר שהצורה הכללית של הדרך שנפרשת בפנינו על ידי ההוגים הגדולים של שיטתו של הארייה היא תמיד דומה.

འདི་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་སྤྱོད་བའི་ཐབས་ལས་དང་པོ་པས་འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་
ལུགས་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་དཔལ་མར་མེ་མཛད་གྱི་གདམས་ངག་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར།
ཤིན་ཏུ་གོ་སླ་བའི་འབྲིད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

דרך אחת להשיג, ללא מאמץ רב, הבנה טובה של כתבים קלאסיים אלו היא על ידי לימוד של שלבי הדרך להארה, ספר הנחיות שקל ללמידה אפילו על ידי מתחילים, ואשר חובר על ידי Dipankara, מאסטר של השיטות של שני המחדשים הגדולים. טקסט זה מציג את הדברים באופן שהוא קל מאוד להבנה.

תיאור משולב של כל עשר הרמות

འདིར་རབ་དག་འཁོགས་ས་བརྩ་གཅིག་བཤའ་པ་ནི། རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་ལས།

ההצגה שלנו על אחת עשרה הרמות – אושר מושלם והשאר – מבוססת על השורות הבאות מתוך *מחרוזות אבני חן יקרות* המדברות על עשר הרמות, והצגה כללית של אחת עשרה הרמות.

།ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལ།
 །ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ།
 །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ།
 །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་འོ།

עבור דרך המאזינים אנו פוגשים תיאור
 של שמונה רמות שונות;
 כך גם, עבור הדרך הגדולה
 ישנן עשר רמות של בודהיסטיות.

།ཞེས་ས་བཅུ་དང་། བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཅིག་གསུངས་པ་ལ་གཞི་མཛད་ཅིང་།
 ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་མཛད་དེ། དེ་ལ་རབ་དགའ་སོགས་ས་ བཅུ་ལ་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་བཅུར་བཤད་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་སོ།།

הסברנו מבוסס על הסוטרה של עשר הרמות. בכתב זה, עשר הרמות – אושר מושלם והשאר – מתוארות כ"עשר
 רמות של השאיפה להארה". יש להבין שהכוונה כאן היא לעשר רמות של הצורה האולטימטיבית של השאיפה.²⁴

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཞག་པའི་ས་བཅུ་འི་ངོ་བོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་གྱི་ཟུག་པ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་སྤིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་སྤྲེ་བ་ན།
 ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ས་ཡི་ངོ་བོ་དང་གང་
 གིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། སའི་མིང་འཐོབ་ཚུལ་དང་། སྤྱི་དོན་བཤད་པ་བཞིས་བསྟན་ནོ།།

מהו טבען של עשר הרמות המתוארות בתור עשר רמות של הצורה האולטימטיבית של השאיפה? ביאור מציג זאת
 בארבעה חלקים:

- מהות הרמות;
- מהו שמספיק כל אחת מהן;
- מדוע הן נקראות "רמות";
- והפירוש המילולי של שמן.

את החוכמה הטהורה של הבודהיסטיות – תמיד ספוגה בחמלה והשאר – אפשר לחלק למספר
 חלקים, הנקראים "רמות", שכן הן מקומות שבהן נמצאות סגולות אישיות נעלות.

²⁴ לעשר רמות של הצורה האולטימטיבית של השאיפה: זהו מונח טכני המתייחס לראייה הישירה של ריקות.

ཟག་པ་མིང་པའི་ཡི་ཤེས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་མི་
 རུང་བ་ལ་ཟག་མིང་དུ་འཆད་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་ཟག་མིང་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་
 རྟོགས་པར་སྤང་བས།

מהי המהות של חוכמה טהורה ללא רבב? יש המסבירים כאן "ללא רבב" כפי שזה מוסבר באוצר החוכמה הגבוהה – כמתייחס למצב שבו זוהמה לא יכולה יותר להתפשט. אך נראה שאלו הטוענים כך לא הבינו היטב את הדרך הייחודית שבה מתכוונים בשיטה זו לביטוי "ללא רבב".²⁵

རང་གི་ལུགས་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི་ཟག་
 བཅས་དང་། བསྐྱད་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡི་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མིང་པ་ཡིན་ཏེ།

בהתאם לשיטה זו, משהו נחשב "עם רבב" אם הוא נגוע באי הבנה בדמות האמונה שדברים הם ממשיים, או בזרעים של נטייה זו – או שניהם. "ללא רבב" או "טהור" מתייחס אם כן להבנה שאין בה זוהמה שכזאת.

ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡི་ཤེས་ཟག་པ་མིང་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་
 བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

וכך אומר זאת הביאור לפסוקים:

מה שאנו מכנים "ללא רבב" היא חוכמתם של אלה שהשתחררו מן התבלול של אי-הבנה; זה איננו מונח שבו משתמשים בהתאם לטבעו של אובייקט מסוים.

དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི།
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་མིན་པ་མིང་ལ། དེ་ཡང་རིས་འཛོག་པ་སྟེ་
 མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེའོ།།

למעט מצב התודעה הבלתי מושגי של אריות הנמצאים במדיטציה העמוקה שלהם, אין שום מצב תודעה אחר (למעט זה שיש למי שהשיג את הרמה של בודהה) שאיננו נגוע על ידי הזרע של הנטייה שלא להבין את הדברים. אפילו מצב תודעתם של האריות הוא משתנה – כאשר הם יוצאים מהמדיטציה שלהם, תודעתם שוב נגועה על ידי הזרע של נטייה זו.

²⁵ בשיטה זו: כלומר בשיטת המסקנה של דרך האמצע. (Madhyamika Prasangika).

ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་རིག་པས་སྒོད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་
 རྟེན། སྒོད་བྱེད་གྱི་མ་རིག་པ་ཟེད་པས། དེས་བསྐྱེད་པ་མེད་གྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་ཡོད་དོ།།

עד לרמת הבודה היסטווי השביעית, התודעה עדיין נגועה על ידי האי הבנה עצמה. רק בשני מקרים – בודהיסטות ברמה שמונה ומעלה ומשמדי האויב – מתחסלת האי-הבנה שגורמת לנגע. במקרים אלו תודעתנו אינה נגועה יותר באופן זה; אך היא עדיין נגועה על ידי הזרע המנטאלי של נטייה זו שלא להבין.

ཡང་འགྲེལ་པར་ས་དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་གྱི་མིང་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་རྒྱུངས་ཆད་དུ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་མེད་པ་ལ་ཟེར་གྱི། མཐའ་གཉིས་སྒྲུངས་པ་ཅོམ་གྱི་ཡི་ཤེས་
 ལ་མི་བྱེདོ།།

כאשר הביאור מדבר על משהו "המכונה חוכמה שאין בה שניות" ברמת הבודה היסטווי הראשונה, הוא מתייחס להעדר שניות במובן של אובייקט וסובייקט שנראים כאילו הם נפרדים זה מזה; ולא למצב הבנה שבו כל מה שחיסלנו הן שתי הקיצוניות.²⁶

སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་དུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡི་ཤེས། ཞེས་དུ་མ་
 ཞེས་གསུངས་པས་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་རིག་པའི་བྱེད་བྱེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་
 ཟེད་པ་ནི་ཡི་ཤེས་ཀྱང་སྒྲོབ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་ནི།

בכתבים הקלאסיים של מאסטר זה,²⁷ אנו פוגשים הרבה פעמים את המושגים "חוכמה" ו"הבנה" שהן "משוחררות מן התבלול של אי-הבנה". יש אנשים הטוענים שהכוונה כאן היא שהנטייה שלא להבין – והזרע שגורם לנטייה זו – הם עצמם מכילים את המודעות שלנו. הם אומרים שכאשר אנו מחסלים את שני אלו, פוסקת גם ההבנה עצמה – והם מסיימים באומרם שרעיון זה מבטא את השיטה של מאסטר זה.

སྐྱེགས་དཔོན་པ་བ་རྗེ་མ་ཟེང་ན་སེམས་ཀྱང་ཟེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེར་འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་
 ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་ནི་ཡི་ཤེས་མེད་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲེདོ།།

אלא שזהו סילוף פילוסופי ענק, בסדר גודל של האמונה של האסכולה הקדומה של ההינדו, "הבוהנים",²⁸ אשר אומרת שכאשר מסתיימים כל הזיהומים המנטליים, מסתיימת גם התודעה עצמה. הטענה שאין שום חוכמה הנוכחת בתודעתנו של ארייה השקוע במדיטציה עמוקה היא דומה לזו.

²⁶ שתי הקיצוניות: (1) להאמין שהדברים הם ממשיים, בדיוק כפי שהם מופיעים, ואם לא, אז (2) הם כלל לא קיימים.
²⁷ מאסטר זה: כלומר מאסטר צ'נדרקירטי.
²⁸ האסכולה הקדומה של ההינדו 'הבוהנים': בטיבית dPyod-pa-pa או בכתיב שגוי sPyod-pa-pa ולפעמים גם dPyod-pa-ba או dPyod-pa-can) כשהסנסקריט היא Mīmāṃsaka שפירושו: "אלו הנהנים לבחון". בספרו תמצית מקוצרת של כל האסכולות הפילוסופיות Cho-ne Lama Drakpa Shedrup (1675-1748) קובע שפירושו השם הוא "אלה הבוהנים את המשמעות של הוודות."

རིན་ཆེན་གྲོང་བལ་ལས་ཀྱང་།

།དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གོ་ལ།

།གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།

།ཐ་སྐད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བཟོ་ད།

מחרוזות אבני חן יקרות אומרת היא:

על כן מי שרואה כך את הדברים -

משתחרר;

מיהו זה שככה רואה?

זוהי התודעה הנומינלית.

།ཅེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲོང་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དྲིས་པའི་ལན་དུ།

།ཐ་སྐད་དུ་སེམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་།

חלק זה מעלה את השאלה: "מהי הפעולה, ועל ידי מי היא נעשית, שמאפשרת לנו לראות את הכך ישירות?" והתשובה היא: "זוהי התודעה, שרואה את הכך ישירות, באופן נומינלי."

ཚོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པ་ལས་ཀྱང་།

།རྗེ་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས།

།སྣ་ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན།

།རྗེ་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན།

།དྲི་མ་འཚོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར།

גם בחיבור בשבח המרחב של הכך נאמר:

אם תשליך אל האש בד חסין אש

ועליו מיני כתמים,

הכתמים יישרפו כולם,

אך לא יקרה כלום לבד.

།དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས།

།འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཅན།

།ཡི་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་སྲིག།

།དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ།

כך גם תודעת האור הצלול,
המוכמת בשל התשוקה;
אש החוכמה תשרון את כל הכתמים,
אך לא את האור הצלול.

חוכמה הולכת ומתעצמת

מתוך הבהרת הכוונה האמיתית, יצירת המופת של ג'ה צונגקאפה, היא עצמה ביאור על כניסה לדרך האמצע, יצירתו הקלאסית של מאסטר צ'נדרקירטי. בלקט הבא, הקטעים ב [] הם מובאות מיצירתו של צ'נדרקירטי.

བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་
གཉིས། མ་རིག་པའི་བག་ཚགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པར་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མཚུངས་
ཡུང་།

נכון הדבר שהחוכמה העמוקה של מדיטציה של ארייה שהוא בודהיסטווה, והחוכמה העמוקה של מדיטציה של אריות שהם מאזינים ובודהות מכוח עצמם – הן שקולות בכך שהן רואות ישירות את טבעם האמיתי של דברים מבלי שיהיו נגועות על ידי הזרעים המנטליים של הנטייה שלא להבין דברים.

བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སར་འཛོལ་མི་འཛོལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། ལྷིང་རྗེ་ཚེན་པའི་གཞན་དབང་དུ་
གྱུར་མ་གྱུར་དང་། ཡིན་ཏན་བསྐྱུ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིད་མིད་ཀྱི་དབང་གི་ཡིན་ནོ།།

ההבחנה שמאפיינת את החוכמה שהיא ברמה של ארייה שהוא בודהיסטווה נעשית על בסיס היות המתרגל עבד לחמלה הגדולה או שלא; והאם יש לו הכוח של דברים כגון שתיים עשרה הקבוצות בנות 100 איכויות כל אחת.²⁹

²⁹ 12 הקבוצות בנות 100 איכויות כל אחת: ברמה הראשונה, הבודהיסטוות משיגים 12 קבוצות בנות 100 סגולות נעלות כל אחת, כולן קשורות לאופן שבו דברים אינם מתחילים –

- (1) כשהוא מגיע לרמה הזאת, הבודהיסטווה רואה – במהלך רגע אחד - 100 ישויות מוארות.
- (2) הוא או היא מקבלים את ברכתן של אותן ישויות, והם קולטים שזה מה שקרה.
- (3) באותו הרגע הם מבינים שהם יכולים לחיות 100 עידנים.
- (4) הם נהנים מהיכולת לראות 100 עידנים של זמן קדימה ואחורה.
- (5) בודהיסטוות חכמים אלו יכולים להיכנס ולצאת מ-100 צורות שונות של מדיטציה עמוקה.
- (6) הבודהיסטווה יכול/ה להשפיע על 100 עולמות.
- (7) הבודהיסטווה יכול/ה להאיר 100 עולמות.
- (8) הם יכולים לחולל ניסים, ובכך להבשיל 100 יצורים סובלים.
- (9) הם "מחוכרים למאה" במובן שיש ביכולתם להגיע למספר כזה של גני עדן של הבודהה.
- (10) הבודהיסטווה פועל לפתוח לרווחה 100 דלתות של הלימוד.
- (11) ילדים אלה של אדוניהם של בעלי הסגולה יכולים להפגין 100 גופים שונים מתוך גופם האחד.
- (12) 100 גופים אלו "מתהדרים" ו"מועשרים" על ידי הפגנת 100 בודהיסטוות הקשורים אליהם, ומשמשים להם כפמליה של מלווים.

གཞན་ཡང་སྲུང་བཤའ་པ་ལྟར་ཚོགས་སྲོལ་གྱི་སྐབས་སུ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ལ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སློན་ལ། ཟབ་དོན་ལ་སློབ་ཀྱིས་པ་དང་མ་ཀྱིས་པ་
 ལས་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ།

כפי שכבר הזכרנו, יש הבדל עצום הן האופנים השונים שבהם אדם תופס את הכך; יש הבדל אם תודעתו של אדם "נפתחה" כלפי אותו אובייקט עמוק³⁰ או שלא, תוך שימוש באינספור צורות שונות של נימוקים הגיוניים - בזמן שתגלו בדרכים של צבירה והכנה - וזאת במטרה לחקור את המשמעות של הכך, במובן של שני האופנים שבהם האובייקטים הם נעדרים כל טבע עצמי.

ཆར་སྲུང་བ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཆ་ཅན་ཟབ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་སོ་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་སྲུང་བའི་སྲུང་བའི་
 ཆ་རྣམས་ས་སོ་སོར་འགྱུར་བ་སྟེ།

החלוקה לחלקים מסוימים באה להמחיש שיש שלם אחד: חוכמה טהורה. אנו מחלקים אותה לחלקים כשהיא ממשיכה, וכך מתארים סדרה של חלקים הולכים ומתקדמים שאותם אנו מכנים "רמות הבודהיסטיות".

ས་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་གྱི་དཔལ། ས་དང་འབྲེ་བས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་
 དག་གིས་ནི་དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་ཀྱི་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཛོག་པར་བསྐྱེད་ནོ། །

כאשר אנו אומרים "רמות" זה נאמר במובן של "קרקע", שכן רמות אלו דומות לקרקע מוצקה המשמשת כתמיכה לפיתוח סגולות רוחניות געלות.

དེ་མཚུངས་ཀྱང་རབ་དག་འཇོགས་ས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ནི། བཞིའི་སློན་ལས་འཛོག་པའི་བྱུང་པར་
 དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་
 སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །

מבחינה זו, כל רמות הבודהיסטיות הן זהות; בכל זאת אנו מחלקים אותן לרמות אינדיבידואליות של אושר מושלם וכולי, כאשר חלוקה זו מתבססת על ארבעה קריטריונים.

הראשון הוא שכאשר אנו מטפסים במעלה הרמות, מספר הסגולות שאנו משיגים עולה מעלה מעלה: כפי שנתאר בהמשך, אנו משיגים 12 קבוצות בנות 100 סגולות כל אחת כאשר מגיעים לרמת הבודהיסטיות הראשונה; ואז ברמה השנייה, 12 קבוצות אחרות בנות 1000 סגולות כל אחת, וכך הלאה.

བྱུང་པར་གཉིས་པ་ནི་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱུང་པར་རོ། །དེ་ནི་ཞིང་བརྒྱ་
 གཡོ་བ་དང་སྟོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འཆད་མེད་ཀྱང་། དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འཕེལ་བའི་ནང་དུ་སོང་

³⁰ אותו אובייקט עמוק: כלומר, ריקות.

ཐིན་པས། ས་སོ་སེའི་སྐབས་ཀྱི་རྩི་མ་སྣོད་བའི་སྣོབས་དང་། ལམ་བགྲོད་བའི་སྣོབས་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕྲེལ་བ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲེེ།

ההבחנה השנייה היא שכאשר עולים ברמות אנו משיגים כוחות יוצאי דופן, שמתעצמים בכל רמה. יש המסבירים את ההבדל כמתייחס לעובדה שתחילה אנו מסוגלים להשפיע על מאה עולמות מוארים; ואז אלף, וכולי. אולם סדרה עולה זו כבר נכללה כאשר אמרנו שמספר הסגולות הטובות הולך ועולה. ולכן נראה לי שמה שמוזכר כאן מתייחס לעלייה המתמדת ביכולת שאנו משיגים לטהר את עצמנו מאי-טוהר, ולפסוע בדרך.

གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་དང་། གཉིས་པར་རྩེ་བོ་བྲིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་
ལྷག་པ་སོགས་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་བྱང་པར་རོ།

ההבחנה השלישית קשורה לשלמות שאותה אנו לוקחים לרמה גבוהה יותר של תרגול בכל רמה של הבודהיזם: ברמה הראשונה אנו משיגים רמה גבוהה יותר של תרגול הנתינה; בשנייה – רמה גבוהה יותר של תרגול אורח חיים מוסרי, וכך הלאה.

བྱང་པར་བཞི་པ་ནི། ས་དང་པོར་འཇམ་བུ་གླིང་ལ་དབང་བ་དང་། གཉིས་པར་གླིང་བཞི་ལ་དབང་
བའི་རྒྱལ་པོར་སྤྱི་བ་སོགས་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་སྤྱི་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕྲེལ་བའོ།

ההבחנה הרביעית קשורה לגלגול שבו ניוולד בתור הבשלה קארמית. ברמה הראשונה, הבשלה זו מייצרת חיים שבהם אנו נהיים למלך או מלכה השולטים על יבשת הג'מבו; בשנייה אנו משיגים שליטה על כל ארבע היבשות, וכולי.³¹

དེས་ན་ས་སོ་སེའི་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་ས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དམན་མཚན་གྱི་བྱང་
པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ས་རྣམས་སོ་སོར་འཇམ་བུ། ས་སོ་སེའི་སྐབས་ཀྱི་རྩི་མ་སྣོད་ཀྱི་ཡོན་ ཏན་
རྣམས་བྱང་ས་དེ་དང་དེར་བསྐྱུ་དགོས་པས། མཉམ་གཞན་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱེད།

כך שיש הבדלים גדולים בכוחם היחסי, ואלה משתקפים במספר הסגולות הגבוהות שקשורות בחוכמה הלא-מושגית שמוצאים בכל אחת מרמות הבודהיזם; וזאת הסיבה שאנו מפרידים בין הרמות השונות. הבדלים אלו

³¹ סמכות על כל ארבע היבשות: לאן ממשיכים אחרי שהשגנו שליטה על כל ארבע היבשות? הנה רשימה שנתן Sera Jetsun Chukyi Gyeltsen (1469-1546) הנודע לתהילה, בחיבורו על סקירה של עטרת התובנות והביאור אודותיה:
(1) אדם ברמה הראשונה של הבודהיזם נולד כשליט הגלגל בעל סמכות על יבשת הג'מבו. (ג'מבו היא היבשת הדרומית, זו שעליה אנחנו חיים, לפי הקוסמולוגיה הבודהיסטית המסורתית.)
(2) אדם ברמה השנייה נולד כשליט הגלגל בעל שליטה על כל ארבע היבשות.
(3) ברמה הרביעית יש לו שליטה על הארץ של ה-33.
(4) ברמה הרביעית יש לו שליטה על העולם הידוע בשם "חופשי מקונפליקט".
(5) ברמה החמישית, העולם (הארצי) הידוע בשם "אושר".
(6) ברמה השישית, העולם הידוע כ "אלו הנהנים לייצר מופעים"
(7) ברמה השביעית, העולם הידוע כ "אלו שהשיגו שליטה על מופעים עם אחרים."
(8) בשמינית, שליט של ערפילית מסדר ראשון.
(9) בתשיעית, בתור הטהור: שליט של ערפילית מסדר שני.
(10) בעשירית, כמלך האלים, בעולמות הטהורים.

ישימים לא רק לזמנים שבהם הבודהיסטויה שקוע במדיטציה עמוקה בכל אחת מן הרמות, שכן יש לכלול בכל רמה גם את הסגולות הנעלות שקשורות ל"חוכמה שאחרי" באותה רמה.

ས་སོ་སོར་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱའི། དོན་དམ་པའི་ས་འདི་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དམིགས་རྣམས་མི་
འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།

זהו אם כן האופן שבו אנו מפרידים בין הרמות; וזו לא משום שרמות אלו נבדלות זו מזו במהות האובייקט האולטימטיבי שנתפס בכל אחת מהן.

ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།

ཁྱིལ་བར་སྤང་བྱ་རྗེས་མཁའ་རྣམས་གྱིས།
ཁཛོད་པར་རྣམས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ།
དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ས་ཀུན་ཡང་།
ཁཛོད་མི་རྣམས་ན་མཉན་པར་ག་ལ་རྣམས།

וכך נאמר בסוטרה על עשר הרמות:

החכמים אינם מסוגלים לתאר,
ואפילו לא לראות,
את המסלול שמותיר בשמים
מעופה של ציפור.
את הרמות של ילדי המנצחים,
לא ניתן בכלל לתאר
ואז איך אפשרי שנוכל אפילו
לשמוע עליהן?

ཞེས་བར་སྤང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱས་བགྲོད་ཀྱང་། བྱའི་རྗེས་འཛིན་རྗེས་གྱི་མཁའ་པ་རྣམས་གྱིས་
ངག་གིས་ཁཛོད་པ་དང་། ལྷོས་མཐོང་བ་མིན་པ་བཞིན་དུ

הנה מה ששורות אלו מתארות: את מסלול מעופה של ציפור שנותר בשמים, אפילו החכמים (במובן הארצי) אינם מסוגלים לתאר במילים, ואפילו לא לראות בתודעתם.

བྱ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་པའི་ས་རྣམས་གྱིས། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཉིད་ལ་བགྲོད་ཀྱང་། དེའི་
བགྲོད་ཚུལ་འཕགས་པས་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་ཇི་བཞིན་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་འཕགས་པས་ཀྱང་བཟོད་
པར་མི་རྣམས་ན། ཉན་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་གཞིགས་པ་ཇི་བཞིན་པ་མཉན་པར་མི་རྣམས་པར་གསུངས་སོ།།

בסופו של דבר, הרמות דומות לציפור. הן חולפות במרחב של טבעם האמיתי של דברים, הדומה לשמיים - ועם זאת אפילו אם אלו המנסים לתאר זאת הם ישויות בעלות תובנות, הם לעולם לא יוכלו לתאר כיצד מתבצע המעשה, באופן שתואם למה שנחווה על ידי ישות בעלת תובנות. אז איך אלו המקשיבים לאותו אדם יוכלו בכלל לשמוע את אשר הם אומרים, באופן שבו הם ראו זאת?

תרגול הרמות לאנשים רגילים

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། དེས་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་འབབས་ན། བྱང་སེམས་ལ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སོ་སྐྱེའི་སའི་ལམ་ཀྱི་
རིམ་པ་རྣམས། མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་འོག་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་ལས། དེར་མི་སྟོན་པར་འཕགས་
པའི་ས་ཉིད་ནས་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་སྟུང་ན།

אם יוצאים מתוך הנחה שמטרתו של הביאור הקלאסי שאותו אנו מכסים כאן היא להציג את החלוקה למה שעמוק ולמה שרחב טווח בדרכו של הבודהיסטווה - וכן את המטרה שאנו משיגים כשאנו מתרגלים דברים אלו, מאחר שאלו כל כך חיוניים לבודהיסטווה - נראה שנחפץ להציג כאן, מיד לאחר ההלל, את שלבי הדרך הכוללים ברמות לאנשים רגילים. אולם במקום לעשות זאת, הטקסט מתחיל את הדיון מיד ברמות הבודהיסטווה. מדוע זה כך?

།དེའི་དགོས་པ་ནི་གང་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་
པས། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་གསུམ་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་སྒྲང་དགོས་པར་བསྟན་པའི་
ལྟར་རོ།།

הסיבה היא שהטקסט מציג תחילה את שלוש הסיבות העיקריות, שאם אדם מודט עליהן, זה מוביל אותו להיות בודהיסטווה. כך שזה בא לציין שאלו השואפים לתרגל את הדרך הגדולה חייבים קודם כל לתרגל את אלו.

དེ་གསུམ་ནི་སྟོན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྒྲང་
དགོས་པ་ལ། གཉིས་ལ་མི་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེས་མཚོན་ནས་
སྟོན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཞན་ལ་སྟོབ་པ་ཡང་གོ་དགོས་སོ།།

ולא זו בלבד שיש לתרגל את שלושת אלו לפני שאדם הופך לבודהיסטווה - יש לתרגל אותן גם לאחר מכן. התרגול העיקרי בין כל פעולות הבודהיסטווה הוא התרגול של חוכמה שאינה שוהה בשתי הקיצוניות. התרגול של חוכמה זו מייצג את התרגול של כל שאר פעולות הבודהיסטווה - נתינה והשאר. ההצגה כפי שהיא מובאת כאן באה לעזור לנו להבין עובדה זו.

དེ་ཡང་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། བྱང་ལྷོ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁུས་པ་དང་བྲལ་བར་
ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ནི། བྱང་
ལྷོ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

זה תואם את הנאמר באוסף של כל הסוטרות, שאומר:

בודדהיסטווה שאין לו כישורים ומיומנויות לא יוכל ליישם את האימון בטבעם העמוק של דברים.
כאשר משלבים את השיטה והחוכמה באופן שתיארנו, זה הופך לתרגול מושלם של
הבודדהיסטווה.

ཚོགས་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྐབ་དགོས་ཀྱི། ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་རི་བས་ཚོག་ཤེས་བྱེད་པ་
དང་། ཐབས་ཤེས་བྱེད་པར་ཅན་གང་ཡང་མེད་པའི་སེམས་ཚུ་གཅིག་པ་ཅོམ་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་
བྱའོ།།

הנקודה היא שעלינו לתרגל את שני המכלולים ביחד: אל לנו להסתפק בתרגול צד זה או אחר – שיטה או חוכמה;
ואין לשים את כל ייבנו במצב תודעה חד-נקודתי, כזה שחסרה בו הצורה יוצאת הדופן של שיטה ושל חוכמה.

སྦྱོན་སོགས་ལ་སྦྱོབ་ཚུལ་འཕགས་པའི་སའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་འང་སོ་སྦྱེའི་ས་ནས་ཀྱང་།
ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱའི་སྦྱོད་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྦྱང་
བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

על הקורא להבין שיש פעולות רבות הבאות מהרמות של אנשים רגילים ושאותן יש להמשיך ולתרגל בשעה שאנו
מתרגלים נתינה והשאר, כפי שאלו מתוארות עבור אנשים שהשיגו את הרמות של האריות. אלו הם תרגולים
שאותם הקורא יכול לתרגל כבר עכשיו.

התרגול המסיים: הקדשה

התרגום הבא לקוח מתוך ספרו של נגולצ'ו דהרמה בהדורה (1772-1851) "שיטה לבצע מדיטציית סקירה על התמצית הקצרה ביותר של 'הדרך לעונג'", הצגה של השלבים בדרך להארה. הטקסט הטיבטי נמצא באסופת כתביו, ספר שלישי בכרך השלישי, ובמסד הנתונים של ACIP, במסמך מס' S6335, בדפים 04A-04B.

། ལྷན་འཚུབ་པ་དང་མཚན་ཅིང་བཤགས་པ་དང་།
། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱུལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི།
། དགོ་བ་ཅུང་ཟད་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ།
། ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྔོའ།

את מעט החסד שצברתי כאן
על ידי הקידה ומתן המנחה,
טיהור ליבי ושמחה,
הפצרה ללמד ותחינה להישאר -
את כל זה אקדיש לכך שאזכה
להשיג הארה מלאה.

། ཞེས་ཚིག་དོན་གོ་བར་བྱས་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

וכאשר אומרים תפילה זו, יש לחשוב גם על משמעות המילים.